NAJER FOLKSBLAT
Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

פרייז 20 גראשען

היינט 14 זייטען

נייער פאלקסבלאט

№ 62 | Łódź, Niedziela, 14 marca 1937 | אדרעס: לאדז, פעטריקאווער 21 טעל. 224-71 Adres Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71. Skrz. poczt. 1.06 | לאדז, זונטאג פ' צו ג' ניסן תרצ"ז | 15-טער יאהרגאנג

ווידער צוויי יודישע קרבנות פון אראבישען טעראר אין ארץ-ישראל

בלוטיגער איבערפאל אויף כפר החורש. — שלמה כספי און הענעך מעץ דערשאסען. — טעראריסטען צוגערויבט 400 שעפסען. — פאליציי-פאטרול בעפאלען אין דער ירושלימער אלט-שטאט. — שיסעריי אויף יודישע ישובים. — געגען דעם שמוגעל פון געווער פון עבר-הירדן

ירושלים, 13 (יט"א טעלעגראפיש)

2 יודישע יונגעלייט זענען היינט געפאלען א קרבן פון אראבישען טעראר.

אראבישע טעראריסטען - באנדע איז בעפאלען די יודישע קאלאניע כפר החורש און גענומען א שטארקע שיסעריי. צוויי יודישע יונגעלייט דער 28-יעהריגער שלמה כספי פון פוילען און דער 21-יעהריגער הענעך מעץ פון דייטשלאנד זענען דערהרגעט געווארען. די אראבישע טעראריסטען האבען צוגערויבט 400 שעפסען.

די רעגירונג האט בעשטימט 1000 פונט פאר די, וואס וועלען העלפען צו אנטדעקען די מערדערס.

ירושלים, 13. (יט"א טעלעג.) אראבישע טעראריסטען האבען אבגעגעבען מעהרערע שאסען צו די יודישע ישובים בית-גן, כפר-סבא און בנימינה צום גליק זענען נישט געווען קיין מענשען-קרבנות.

ירושלים, 13. (יט"א טעלעג.) א פאליציי-פאטראל פון דריי בריטישע פאליציאנטען איז אין דער אלט-שטאט פון ירושלים באפאלען געווארען דורך אן אראבישען טעראריסט, וועלכער איז גע-ווען באוואפענט מיט א שטיק אייזען, איין בריטי-שער פאליציאנט איז שווער פערוואונדעט געווארען און די איבעריגע 2 לייכט.

דעם אנפאלער איז דערוויייל נישט געלונגען צו כאפען, עס ווערט געפיהרט אן אויספארשונג.

ירושלים, 13 (יט"א טעלעגר.)

א ספעציעלע אפטיילונג מיליטער מיט מיט-ראליעזען איז אפגעשיקט געווארען אויף דער גרע-ניץ פון עבר-הירדן, בכדי נישט צו לאזען צו דעם שמוגעל פון געוועהר.

טויזענד באמבעס פון גרויסער אויפרייס-קראפט ארויסגעגנבעט פון די מיליטערישע מאגאזינען אין חיפה

ירושלים, 13 (יט"א טעלעגראפיש)

אין די מיליטערישע געוועהר-מאגאזינען אין חיפה איז געווען פעסטגעשטעלט געווארען אן אומ-געהייערע גנבה, וואס האט נישט קיין פרעצעדענט אין א"י און זיכער אויך א זעלטענהייט אין יעדען אנדער לאנד.

עס איז פעסטגעשטעלט געווארען, אז פון די געוועהר - מאגאזינען פעהלען נישט ווייניגער ווי טויזענד אז. טער. מילים-באמבעס, וועלכע האבען א זעהר גרויסע אויפרייס - קראפט.

די אויספארשונג האט ווייטער פעסטגעשטעלט, אז די גנבה איז אויסגעפיהרט געווארען נאך מיט צוויי וואכען צוריק. ערשט היינט איז אויפגעדעקט גע-ווארען, אז די גנבה איז געווען אזוי גרויס.

עס ווערט געפיהרט אן ענערגישע אויספארשונג, כדי צו קומען אויף די שפורען פון די דרייסטע גנבים. די שפורען זאלען פיהרען צו אן אראבישער טעראר-צענטראלע. די אויספארשונג ווערט געפיהרט דורך דער מיליטער-מאכט צוזאמען מיט דער פאליציי. דערווייל איז ארעסטירט געווארען — אלס ערשטער פארדעכטיגער אין באטייליגען זיך אין דער גנבה, אן אראבער. די ווייטערע אויספארשונג איז אין גאנג און ווערט געהאלטען בסוד.

* * *

ירושלים, 13. (יט"א טעלעג.) די פאליציי-קאמענדע האט היינט ארויסגעגעבען אן אפיציעלער קאמוניקאט וועגען דער דרייסטער גנבה אין די מי-ליטער-מאגאזינען אין חיפה. דער קאמוניקאט בא-שטעטיגט די פריהערדיגע מעלדונג, אז פון די אמו-ניציע-מאגאזינען אין חיפה זענען מיט עטליכע טעג צוריק גע'גנב'עט געווארען טויזענד קילא באמבען. אלס פארדעכטיגער אין באטייליגען זיך אין דער גנבה איז ארעסטירט געווארען איין אראבער.

שארפע אמעריקאנער פראטעסט-נאטע

געגען די באליידיגענדע ארויסטרעטונגען פון דער נאצי-פרעסע

וואשינגטאן, 13 (יט"א טעלעגראפיש)

דער אמעריקאנישער אויסערן - מיניסטער ה' קארדעל האל האט טעלעגראפיש איבערגעשיקט אינ-סטרוקציעס צום אמעריקאנער אמבאסאדאר אין בער-לין ה' ווילליאם דאד וועגען איבערגעבען דעם דייט-שען אויסערן-מיניסטער א שארפען פראטעסט געגען די לעצטע ארטיקלען אין דער נאצי-פרעסע, אין וועלכע די פאראייניגטע שטאטען ווערען אנגעגריפען.

דער אמעריקאנישער אויסערן - מיניסטער האט באוואוינען ארויסצושיקען דעם פראטעסט צוו. אגד. דער בריף פון סטיפען וויז, וועלכע האט פארלאנגט צו פארערן סאטיספאקציע פאר דער נידערטרעכטי-גער באליידיגונג מצד דעם בערלינער „אנגריף". דער „אנגריף" האט, ווי באקאנט, זיך דערלויבט צו באצייכענען די מיטגלידערינס פון דעם אמעריקאנער יודישען קאנגרעס, פאר וועלכע דער בירגערמייסטער לא גארדיא האט געהאלטען זיין באקאנטע רעדע, אלס „גאסען-פרויען".

בערלין, 13 (יט"א טעלעגראפיש)

אנטשפרעכענד צו די אינסטרוקציעס פון וואַ-שינגטאן האט דער אמעריקאנער אמבאסאדאר אין בערלין ה' ווילליאם דאד איבערגעגעבען דעם דייטשען אויסערן-מיניסטער באראן פאן נויראט א פראטעסט-נאטע געגען די באליידיגענדע ארויסטרעטונגען פון דער דייטשער פרעסע אונטערן אדרעס פון די פאר-אייניגטע שטאטען.

ווי יט"א דערוויסט זיך, איז די פראטעסט-נאטע פארמולירט אין א זעהר שארפער פארם.

וואס האט מען געענטפערט דעם אמעריקאנער אמבאסאדאר

בערלין, 13 (ספ. טעל.)

דער אמבאסאדאר פון די פאראייניגטע שטא-טען דאד, איז פריוואט געקומען אין דייטשען אוי-סערן-מיניסטעריום, וואו ער האט לויט א פאראָרד-נונג פון מלחמה-סעקרעטאר פאר אויסערליכע ענינים פון די פאראייניגטע שטאטען איבערגעגעבען אן ענערגישען פראטעסט געגען די אטאקעס פון דער דייטשער פרעסע אויף די פאראייניגטע שטאטען. דער אמבאסאדאר האט דערביי אויסגעדריקט זיין פאר-וואונדערונג צוליב די פארשארפטקייט פון די רא-זיגע אטאקעס, וואס זענען ארויסגערופען געווארען — ווי באוואוסט — דורך דעם באקאנטען ארויס-טריט פון ניו-יארקער בירגערמייסטער געגען היט-לערן.

לויטן האלב-אפיציעלען דייטשען קאמוניקאט, האט מען דעם אמבאסאדאר ערקלערט, אז די „פאליטי-שע זיכערהייט", וואס זענען געווארפען געווארען דורכ'ן בירגערמייסטער פון ניו-יארק האבען ארויסגערופען אין דייטשלאנד אן אלגעמיינע אויפרעגונג און אויך די העפליכע מצד אייניגע צייטונגען האבען איבער-שרייטען אפשר, געוויסע גרענעצען פון גוטען טאן, דארף מען זיך אפגעבען א חשבון פון דער דאזיגער אויפרעגונג. קיינער האט נישט פרעה געהאט צו פאר-ליידיגען דאס אמעריקאנישע פאלק, א חוץ דעם האט מען אויפמערקזאם געמאכט דעם אמבאסאדאר אויף די סיסטעמאטישע ליגענערישע און פול שנאה קא-מענטארען, מיט וועלכע א טייל אמעריקאנישע פרע-סע פארשטייט די ידיעות, וואס האבען א שייכות צו די דייטשע ענינים".

פולק. קאץ וועט היינט רעדען

אויפ'ן צוזאמענפאהר פון די פארשטייער פון דארף

די רעדע וועט טראנסמיטירט ווערען דורכ'ן ראדיא

ווארשא, 13 (טעלעפאניש)

אין צוזאמענהאנג מיט דעם אלפוילישען צוזאמענפאהר פון די פארשטעהער פון דארף, וואס קומט פאר מארגען דעם 14, ערטיילט דער סעק-רעטאריאט פון „לאגער פון נאציאנאלער פארטיי-דיגונג" מיט פאלגענדע אינפארמאציעס:

דער צוזאמענפאהר וועט זיך עפענען 9 א זייגער אינדערפריה אין דער קאטעדרע פון היילינגען יאן. 12 א זייגער וועלען די דעלעגאטען זיך צוזאמענקומען אין שטאט-ראט ווי עס וועלען פארקומען די בעראטונגען. זייגער איינס וועלען זיך אנהויבען די בעראטונגען, וועלכע וועלען טראנסמיטירט ווערען דורכן ראדיא. נאך די אריינפיהר-רעדע פון סענ. געג. אנדזשע גאליצא וועט פולק. אדאם קאץ האלטען א רעדע. נאך דעם פולקאווניק קאץ וועלען רעדען די פארשטייער פון דארף.

געוואלדיגער ערפאלג פון דער פראנצויזישע הלואה פאר לאנד-פארטיידיגונג

פאריז, 13 (ספ. טעל.)

דאס פראנצויזישע אויסערן-מיניסטעריום האט פארעפענטליכט א קאמוניקאט אין וועלכען עס ווערט פעסטגעשטעלט, אז די עמיסיע פון דער ערשטער טראנשע פון דער הלוואה פון דער נאציאנאלער פארטיידיגונג, וואס האט זיך אנגע-הויבען דעם 12 ד. ח. איז דעמזעלבען טאג גע-דעקט געווארען מיט אן עודף. עס זענען סוב-סקריבירט געווארען צוזאמען אויף א סומע פון 5 מיליארד פרנק. צוליב דעם ריזיגען ערפאלג פון דער ערשטער טראנשע, וועלכע איז בארעכענט געווען אויף 13 טאג און איז געדעקט געווארען אין איין טאג, פארשט איצט אויס דאס מיניסטעריום די מעגליכקייט צו בעפרידיגען די אינטערעסען פון אלע סובסקריבענטען.

אין די נאהנסטע טעג ווערט פארגעזעהן די עמיסיע פון דער צווייטער טראנשע.

א סאכאטשעווער יוד — בעקומען דעם אומאבהענגיגקייטס-מעדאל

ווארשא, 13 (יט"א טעלעגר.)

דער סאכאטשעווער יודישער איינוואוינער ה' ראובן לוסטמאן האט באקומען פון מלוכה-פרעזידענט דעם פוילישען אומאפהענגיגקייטס-מע-דאל („מעדאל ניעפאדלעגלאשטשי") — פאר זיין אנטייל אין די רעוואלוציאנערע קאמפען פאר פוי-לען'ס אומאפהענגיגקייט און באפרייאונג, פאר וועל-כען ער איז אין יאהר 1907 פארשיקט געווארען אין סיביר.

ZAWIADOMIENIE.

We wtorek, dnia **16 marca r. b. otwieramy** po gruntownym remoncie nasz magazyn, który został na nadchodzący sezon wiosenny zaopatrzony w **OBUWIE najnowszych modeli.**

Uwaga: Dla wygody naszej Klijenteli wprowadziliśmy **SALON „PEDICURE" z usuwaniem odcisków** oraz **masaż nóg. Zabieg Zł. 1.50**
Pedicure wykonują **wybitni fachowcy.**

OBUWIE i POŃCZOCHY
Be-Ka

אכטונג אכטונג
100-טער מענשען
האָבען זיך שוין איבערצייגט, אז די בעסטע
היגיענישע טאפטשאנעז,
מאזעטקעס און מאטראצען
ווי אויך פערשידענע טאפעציר-ארבייט
קענען נאָר צו בעקומען אין דער 1-טער לאָדזער ווערקשטאט פון אויסגעבעסערטע היגיענישע טאפטשאנען און מאטראצען
„ZURMA"
א. ב.
אינה.: ל. מרוז.
Łódź, Cegielniana 58
telefon 178-21.
סאָלידע און פינקטליכע אויספיהרונג!

אכטונג, לאדז און פראווינץ!
ווען איהר גייט קויפען
מעבעל
זאָלט איהר פריהער בעזוכען דאס
מעבעל-געשעפט
וואו איהר בעקומט **שלאפצימער, עס-צימער, גאבינעטען** ווי אויך קוכען-מעבעל און איינצעלנע געגענשטענדע
בעקומט איהר נאָר ביי דער איבעראל בעוואוסטער פירמע
א. האראוויטש
לאדז, זשגאווסקא 1
צופאהר-טראמווייען 0, 1, 3, 4, 7, 11.
מעסיגע פרייזען, רעיעלע בעהאנדלונג, גוטע בעדינגונגען. — קומט און איבערצייגט אייך!
געדענקט די אדרעס!

גערעדנקט!
אז קויפען סחורה
אין נאָר ביי
שטשעשלעווי
וואו ס'געפינט זיך אויף לאגער צום זומער-סעזאן
א גרויסער אויסוואהל פון אריגינעלע
ביליצער און טאמאשאווער סחורות
אויף אנציגער און פאלטענס
פון די בעסטע קוואַליטעטען. —:— קומט און איבערצייגט אייך
R. SZCZĘSLIWY
לאדז, 5 נאוואמיעסקא 5
טעל. 156-09.
געדענקט פראנט II שטאק.

כשר | דער באוואוסטער ניי-רעמאנטירטער | כשר
כשר'ער פענסיאנאט
„ELIDA"
אין פאלעמביע, ווילא „גראנד"
טעל. Tuszyn 2
נעהמט שוין אָן אויף פסח געסטע
און עמפפעהלט שעהנע, זוניגע צימערען מיט עלעקטריש ליכט, צענטראל-בעהייצונג, קאנאליזאציע, פליסענד וואסער, באדעצימער, ראדיא, טעלעפאָן אויס! אדט — פערשיר. פערוויילונגס-פלעצער
מיט אכטונג: אינה.: ש. לובינסקי

אכטונג!

מיר מעלדען אלע אונזערע קונדען, דאָס ס'האָט זיך בעוויזען נאָכגעמאכטע **מצות** מיט פלעטלאך פינסקער. מעלדען מיר, אז דאָס איז **פאלסיפיקאטען** און האָבען אבסאלוט נישט צו טון מיט אונזערע מצות. און קיינער בעזיצט נישט קיין הכשר אויף **פינסקער מצה**, אויסער דער פירמע **יאבלאנסקי, פילסודסקי 6** (ווסכאדניא). וועלכער בעזיצט אויסשליסליך דעם פארקויף און הכשר פון אונז אונטער דעם נאָמען „פינסקער". מיט אכטונג „ל.מ.ד.י."

בעמערקונג: די אריגינעלע מצות גענען פערזעהן מיט די עטיקעטען און פלאָמבעס, אין יעדע שאכטעל ליגט א בעזונדער צעטעל אונטער דער אויפזיכט **יאבלאנסקי.**

קליינהענדלער-פעראיין אויף דער שטאט לאדז
פריידייטש-פלאץ 3.

מאנטאג, דעם 29 מערץ ד. י. קומט פאָר די
יעהרליכע אלגעמיינע פערזאמלונג
אין איינענעם לאקאל פינקטליך 7 אווענד ביי פאלגענדע טאגע-ארדנונג: 1) ערעפנונג; 2) וואהלען פון א פארזיצער; 3) טעטיגקייטס- און קאסע-בעריכט; 4) בעריכט פון דער רעוו.-קאמיסיע; 5) וואהלען פון א נייער פערוואלטונג; 6) פערשידענעס.
צו וועלכער אלע מיטגלידער ווערען געבעטען פינקטליך צו ערשיינען.
די פערוואלטונג.

בעקאנטמאכונג.
דאָס איבעראל-בעקאנטע
הורט-פארבען-כעמיקאליען-געשעפט
לאדז, דרעווגאווסקא 5
מאכט בעקאנט, אז צום קומענדיגען סעזאָן איז דאָס געשעפט פערזעהען מיט א גרויסען אויסוואהל פון פערשידענע
פארבען און כעמיקאליען
פון אלע גרעסערע פאבריקען. די בעשטעלונגען פון דער לאדזער און פראווינצער קונדשאפט ווערען רעיעל און פינקטליך אויסגעפיהרט.
מיט אכטונג **מ. שיבע** (פריהער פעריגער)
קאנטא P.K.O. 602219
לאדז, דרעווגאווסקא 5, טעל. 133-39.
בעמערקונג: איך בעזיץ אויף לאגער דעם גאנצען אסארטימענט פארבען פון דער פירמע **J. KRAUSE, Andrespol**

אוועק מיט פרעמדע
אלט אויסגעבאקענע מצות
די פון לאנגע יאהרען
גוט בעקאנטע
מצות
פון די מעכאנישע בעקערייען
נ. וויינבערג
פיעטריק. 38
טעל. 143-82
מרדכי יעלין — אלטע קאשטשושקי 11
געפינען זיך איצט אויף
פיעטריקאווער 38
און מיר מאכען בעקאנט דער ג' קונדשאפט, אז די מצות ווערען אויסגעבאקען פון בעסטען ווייצען-מעהל וואָס געפינט זיך אונטער דער השגחה פון הרב ר' **איטשע פרידע**. די ג' קונדשאפט ווערט געבעטען צוליב די קאלאסאלע בעשטעלונגען, וואָס פריהער צו קומען נאָך מצות. כדי אזוי ארום צו קענען ליטען וואונש יעדען צופרידענצושטעלען, **רעיעלע בעהאנדלונג**. בעמערק.: די מצות און מצה-מעהל זענען געפאקט און פערזעהען מיט אונזער פירמע.
פיליע מ. יעליז, פיעטריק. 24 טעל. 173-46
מיט אכטונג
נ. וויינבערג און מ. יעליז.

אכטונג, לאדזער
דאמען - שניידער - מייסטער בעשטעל[...]
נאָך א פערשטענדיגונג פון די פאך-קאמיסיעס, רופ[...] מיר אלע לאדזער דאמען - שניידער מיטגלידער און ניט[...] מיטגלידער אויף היינט, זונטאג, דעם 14 ד ח 7 אווע[...] אין לאקאל פון שניידער-צעך אין לאדז, וואולטשאנסקא 27, א[...]
א אלגעמ. פערזאמלונג
מיט פאלגענדער טאג-ארדנונג: די לעצטע געשעפט[...] לאגע אין פאך.
מיט אכטונג
די פאך-קאמיסיעס פון לאדזע[ר]
דאמען-שניידער-מייסטער

קמח של פסח
תחת השגחת הראבינאט דפה לודז.
בעקאנטמאכונג פאר לאדז און פראווינץ!
די איינציגע מיהל
„עלעקטראמלין"
איז **געכשרט** אונטער דער השגחה פון היגען ראבינאט, ס'איז איבריג צופיל צו רעקלאמירען, בעוויל אין דעם זענען אונזערע ג' קונדען איבערצייגט, אז דאָס בעסטע און **שענסטע זעהעל מעהל אויף מצות** בעקומט מען נאָר ביי אונזער פירמע „עלעקטראמלין" **לאדז, זאכאנטנא 47**, טעל. 147-40, וועלכע איז פעראנטווארטליך פאר די רעיעלע און פינקטליכע ליפערונג לויט יעדענס פערלאנג. בעשטעלונגען ווערען שוין אנגענומען פערזענליך אדער דורך טעל. 147-40.
מיט אכטונג
Firma „Elektromłyn" Łódź
Zakątna 47, tel. 147-40.

25% ביליגער
מחזורים, הגדות
איז סקלאד ספרים וטליתים
„מסורה", לאדז, פילסודסקי 34
עס איז צו בעקומען אלעראַרט מחזורים, הגדות [...] פראכט-באנד אויך אלעראַרט ספרים א ספעציעלער אויסוואַ[...] פון כלה סדורים פון פראכטבאנד מיט לעדער-טאש[...] טליתים וואָלענע, זיידענע גארטלען, קאפלען, ציצית, ס[...] ציעל די וועלט-בארימטע הגדה זבח פסח פון אברבנא[ל]
געדענקט דעם אדרעס בוכהאנדלונג „מסורה" לא[דז] פילסודסקיעגא 34, פראנט-געוועלב ווי אויך דור[כ] טויער.

בחנם ווערט צוגעפאסט
אלערליי גלעזער!

„OPTICUM"
28 פיעטריקאווער 28
בעזיצט אויף לאגער א גרויסען אויסוואהל פון פערשידענע ברילען, בינאקלען, אלערליי צילינדער-גלעזער, קאמבינירטע גלעזער, טערמאמעטערס, אלעס צו די ביליגסטע פרייזען.
ס'ווערען אויך אויסגעפיהרט זעהמל. רעפעראטורע פינקטליך און רעיעל. — געדענקט די אדרעס
עס ווערען אנגענומען אלע ארט רעצעפטען פון די ה"ה דאקטוירים.

Dr. med. **Niewiażski**
ספעציאליסט פאר טריפער, סיפילים און הויט - קראנקהייטען. בעהאנדלונג פון מענער - שוואכע
אנדזשעיא 5, טעל. 159-40
פראנט, 1טער שטאק
נעהמט אָן פון 8-11 און פון 5-9 אוועגט זונטאג און יום טוב פון 9-1 נאָכמיטאג. ספעציעלער ווארטע - זאל פאר פרויען נעמט אן פון 9-11 און פון 6-8 אווענט

Doktór
C. J. Prawda
אינערליכע קראנקהייטען
זגיערסקא 20 טעל. 133-26
נעמט אן פון 5-7 אווענד.

Dr. med.
P. Braun
ספעצ. פאר טריפער, סיפילים און הויט - קראנקהייטען. בעהאנדלונג פון מענער-שוואכע
צעגעלניאנא 4, טעל. 100-57
נעמט אָן פון 8-2 מיטאג און פון 4-9 אוו.
ספעציעלער ווארטע-זאל פאר פרויען.
פאר אונבעמיטעלטע — לעטשניצע-פרייזען

אכטונג, לאדז און פראווינץ!
די לאנג-עקזיסטירענדע פירמע פון
יודישע לאנגע מלבושים
מ. לאבערשטיין מאכט בעקאנט די געעהרטע קונדשאפט, דאָס מען געשעפט איז פערזעהען מיט'ן גרעסטען אויסוואהל פון לאנגע מלבושים ווי אויך א ספעציעלע אפטיילונג פון די בעסטע קוואליטעטען סחורות אויף בעשטעלונגען, וואָס ווערען אויסגעפערטיגט אין דער קורצסטער צייט לויט'ן פערלאנג. געדענקט דעם אדרעס!
משה לאבערשטיין
אנדראַוווא 1, אין הויף, 1. שט. לינקס

אויערען, נאָז און האלז
און לונגען-קליניק
מיט בעטען פון **Dr.**
Z. RAKOWSKI
פיעטריקאווער 67, טעל. 127-81
נעהמט אן שטענדיגע קראנקע (צוועק אפעראציע א. אז. וו. ווי אויך אמבולאטאריש פון 9-2 און פון 4-8 אווענד
ביי דער קליניק איז טעטיג
א רענטגען-גאבינעט
פאר דורכלייכטונגען און אלערליי פאטאגראפיעס

לעטשניצע
פאר ווענערישע-קראנקע
מענער - שוואכע און הויט-קראנקהייטען
פון דאקטוירים ספעציאליסטען
פיעטריקאווער 45
טעטיג פון 9 פריה ביז 9 אווענט.
פרויען און קינדער נעמט אן א פרויען-דאָקטער פון 11-1 און פון 5-7 אווענד.
א בעראטונג 3 זל.

Dr. **Różaner**
ווענערישע און געשלעכטס-קראנקהייטען
9 נארוטאוויטשא 9
נעהמט אן פון 9 פריה ביז 1 בייטאג און פון 5 ביז 8 אווענד.

---

5 **UCZ SIĘ Angielskiego, Francuskiego Niemieckiego** 5 zł. mies.
Nowe grupy w godz. 6–8 **tylko 3 zł. mies. — Zapisy Piłsudskiego 62,** w szkole, front, I p. codz. 6–9, prócz niedziel.

Dr. med.
J. Nadel
ספעציאליסט פון אקושעריע און פרויען-קראנקהייטען.
אנדזשעיא 4, טעל. 228-92
נעמט אָן פון 10-12 און פון 5-7 אוו.
אין דער לעטשניצע בזשעזשינער 11 פון 12 ביז 1 בייטאג.

Dr. med. **LEON FAMILIER**
אינערליכע און קינדער - קראנקהייטען
6. שערפלעך 37 בענעדיק[...]
נעהמט אן פון 5—7 נאכמ.

Dr. I. Piechowicz
ספעציאליסט פאר אקושעריע און פרויען-קראנקהייטען
פערהיטונג געגען שוואנגערשאפט האָט זיך איבערגעצויגען אויף
20 שרודמיעסקא 20,
טעל. 107-79.
נעמט אָן פון 8-9 פריה און פון 3-7 אוו.

Dr.
Wajnberg
ספעציאליסט פאר לונגען, הארץ און שלעכטע קראנקהייטען
145 פיעטריקאווער
טעל. 126-02
נעמט אָן פון 9-10 פריה 3-5 [...] אוו.

סענאט אנגענומען דעם ביודזשעט

סענאטאר שאר געשטימט געגען ביודזשעט. — סענאטאר טראקענהיים — זיך נישט באטייליגט אין דער אפשטימונג

ערקלערונג פון וויצע־פרעמיער קוויאטקאווסקי וועגען א פרייוויליגער קאנווערסיע פון די אויסלענדישע הלוואות

וואַרשאַ, 13 (טעלעפאניש)

פרייטאג איז פארטיג געווארען דער מלוכה־בודזשעט אויך אין סענאט.

די בודזשעטען פון א רייה רעסארטען (מלוכה־חובות, עמעריטורען, אינוואלידען־רענטעס) האבען נישט ארויסגערופען קיין שום דיסקוסיע. דער רעפערענט פון די מלוכה־חובות, סענאטאר היימאן־יאַרעצקי האט אונטערגעשטראכען, אז א טייל פון די דאזיגע חובות קען מען האלטען פאר טויטע, ווייל אפילו די גרעסטע מלוכות האבען אויפגעהערט צו צאהלען די דאזיגע חובות (עס האנדעלט זיך וועגען די קריגס־חובות). פאר פוילען האט דאס א גרויסע באדייטונג, ווייל אויף פוילען ליגט א לאסט פון 1 ½ מיליארד זלאטעס קריגס־חובות. צוליב דער דעוואלואציע פון דאלאר, פונט און פראנק איז דער פוילישער מלוכה־חוב אין אויסלאנד געפאלען אין משך פון 9 חדשים — פון 1 פעברואר 1936 ביז'ן 1 יאנואר 1937 — אויף גאנצע 100 מיליאן זל.

צום ערשטען מאל פאר די לעצטע יאהרען האט אויך אן אוקראינישער סענאטאר רעפערירט איי־נעם פון די בודזשעטען — דעם עמעריטור־בודזשעט. דער רעפערענט פון דאזיגען בודזשעט, סענ. דעציקעוויטש האט אונטערגעשטראכען, אז די רעגירונג הערט נישט אויף צוצוזאגען אפצושטעלען די פאבריקאציע פון די אזוי־גערופענע „יונגע עמעריטען“, אבער פאקטיש קומען כסדר צו יונגע עמעריטען, וועלכע וואלטען דרייסט געקענט בלייבען אויף זייערע פאסטענס, אנשטאט נאך מעהר צו באלאסטען דעם בודזשעט פון עמעריטורען, וועלכער איז שוין אזוי אויך אומגעהייער געשוואלען.

ביים בודזשעט פון די מאנאפאלען האט זיך אנטוויקעלט א דיסקוסיע.

דער רעפערענט סענ. רדולטאווסקי דערמאהנט, אז א קנאפ דריטעל פון אלע מלוכה־הכנסות שטעלען צו די מאנאפאלען. צוליב דעם, וואס די ווירטשאפטליכע לאגע פון לאנד איז געווארען אביסעל בעסער, האבען אויך די מאנאפאלען אנגעהויבען צו געבען אביסעל גרעסערע הכנסות. דער רעפערענט טרעט ארויס געגען דעם האנדעל מיט מאנאפאל קאנצעסיעס אין געגען די מכלומרשט צו הויכע עמע־ריטורען פון די ארבייטער אין די מאנאפאל־פאבריקען.

סענאטאר לעשטשינסקי דערמאהנט די ווערטער פון דער סאציאליסטישער סענאטארקע פרוי קלודשינסקא אין פריהעריגן סענאט אז אונטער מאנטעל פון מכלומרשטען קאמף געגען אלקאהאל, האט די רעגירונג דורכגעפיהרט אין יאהר 1931 א געזעץ, וואס האט פאקטיש פארגרעסערט אין לאנד די שיכרות. דער רעדנער האלט, אז פרוי קלושינסקא איז געווען גערעכט. פונקט, ווי דער רעפערענט, טרעט אויך דער רעדנער ארויס געגען דעם האנדעל מיט מאנאפאל־קאנצעסיעס.

סענאטאר טראקענהיים („אגודה“) האלט, אז צוליב דעם קאנצעסיע־סיסטעם זענען די מאנאפאל־הכנסות קלענער ווי זיי וואלטען געקענט זיין. הויפט־זעכליך שטרייכט אונטער סענ. טראקענהיים דעם פאקט, וואס די מלוכה־מאנאפאלען שטויסען ארויס די יודען פון'ם האנדעל מיט מאנאפאל־אויסארבייטונגען. ס'איז א פאקט — זאגט דער רעדנער — אז איידער ס'האבען עקזיסטירט מאנאפאלען, האבען די יודען געהאט א ווייט־גרעסערן צוטריט צום האנדעל מיט די דאזיגע אויסארבייטונגען. אפילו די יודישע לאטעריע־קאלעקטארען האט מען שוין אויך אנגעהויבען שיקאנירען. פון דעם ליידט נישט נאר דער יודישער סוחר, נאר אויך די מלוכה־קאסע.

סענ. טראקענהיים רוקט ארויס דעם פאסטולאט מען זאל ביליגער מאכען דעם אקציז־שטייער אויף ראזשינקע־ווייען, וועלכען יודען באנוצען אויף קידוש פון יאהר 1936 אן האט מען ביליגער געמאכט דעם אקציז־שטייער אויף אינלענדישע ווייגען ביז 20 גראשען פאר א ליטער, אבער דער שטייער אויף ראזשינקע־ווייען באטרעפט נאך איצט גאנצע 90 גראשען פון ליטער.

סענ. טראקענהיים דערקלערט צום סוף פון זיין רעדע, אז צוליב דער אויסראטונג־פאליטיק וואס ווערט געפיהרט געגען די יודען אין פוילען וועט ער זיך נישט באטייליגען אין דער אפשטימונג פון בודזשעט.

סענ. שליווינסקי קלאגט זיך, אז פיל פאפי־ראסען פון טאבאק־מאנאפאל טויגען נישט צום רויכערן, ווייל מען באנוצט אין די מאנאפאל־פאבריקען פייכטען טאבאק. דער רעדנער אפעלירט אויך צו דער דירעקציע פון דער מלוכה־לאטעריע, אז זי זאל נישט בייטען אזוי אפט די שפיל־פלענער, ווייל אונזער פובליקום איז אביסעל קאנסערוואטיוו.

פירשט ראדזשיוויל: א, בראווא!

סענ. שליווינסקי: כ'מיין נישט איצט אייער קאנסערוואטיזם! (א געלעכטער).

דער רעדנער בעט אויך, אז מען זאל אויפהערען דרוקען די פאטאגראפיעס און גענויע אדרעסען פון די לאטעריע־געווינער, ווייל מען פארשאפט די לעצטע גרויסע צרות.

— ווען איך טראכט — וויצעלט זיך דער סענאטאר, אז איך קען געווינען דעם מיליאן, האב איך פשוט מורא, אז איך וועל מוזען אויסגעבען דעם מיליאן אויף בויען פארטיפיקאציעס ארום מיין וואוינונג, כדי זיך צו באשיצען פון די אנגריפען פון א כמארע הלוואה־בעטערס און ענליכע אינטערע־סאנטען...

סענ. שעולעצקי רעפערירט דאן דעם בודזשעט פון פינאנץ־מיניסטעריום. ער האלט, אז דער בודזשעט איז זעהר רעאל. די הכנסות פון בודזשעט וואס ענדיגט זיך איצט, באטרעפען טאקע העכער 99 פראצענט פון דער סומע, אויף וועלכער ס'ווערט אויסגעשטעלט דער נייער בודזשעט. דער רעפערענט שטרייכט אבער אונטער, אז דער וואוקס פון יקרות קען ווערען א גרויסע געפאהר פאר'ן נייעם בודזשעט און ס'איז נויטיג אן ענערגישער קאמף געגען די פרייזען־שפעקולאנטען.

סענ. מאטשעיעווסקי באקלאגט זיך, אז די מלוכה־באאמטע זענען צופיל באשטייערט. קיין שום קאנקרעטען פארשלאג לטובת די מלוכה־אנגע־שטעלטע רוקט ער אבער נישט ארויס...

עס נעמט נאך א ווארט דער אוקראינישער סענ. לוצקי, וועלכער שטעלט פעסט, אז די הויפט־פאדערונג פון זיין קלוב איז אויטאנאמיע פון די גע־געגנטען, וואס זענען באוואוינט איז זייער מעהרהייט דורך אוקראינער.

ענדליך איז מען צוגעטרעטען צום פינאנץ־געזעץ. דער גענעראל־רעפערענט סענ. עווערט, ווערט אויפגענומען מיט אפלאדיסמענטען. ער ערקלערט:

„איידער איך וועל אראפגיין פון דער טריבונע וואלט איך געוואלט ערקלערען פאלגענדעס:

אלס ענטפער אויף דעם גענעראל־רעפעראט, וואס איך האב געהאלטען א'ף דער זיצונג פון סענאט דעם 5 ד.ח. האט דער פינאנץ־מיניסטער געהאלטען א לענגערע רעדע איבער די אויספיהרונגען פון וועלכע איך גיי איבער צו דער טאג־ארדנונג, האלטענדיג, אז דער ענין איז ערלעדיגט, געווארען דורך דער ערקלערונג, וואס איז אפגעגעבען געווארען דורך דעם עהרוויר'דיגען סענאטאר ראזמוואראווסקי, דעם פארזיצענדען פון דער בודזשעט – קאמיסיע פון סענאט. איך לייג פאר אנצונעמען דעם בודזשעט.“ (אפלאדיסמענטען).

באלד דערנאך האט גענומען א ווארט דער פינאנץ־מיניסטער קוויאטקאווסקי, וועלכער האט ציט. אנד. ערקלערט, אז די רעגירונג ארבייט איצט אויס א נייעם פראיעקט אין דער פראגע פון באזירען די דאלאר־הלוואות. אין די נאהענטסטע טעג וועט די רעגירונג ארייןטראגען אין סיים א געזעץ־פראיעקט, וואס באפולמעכטיגט דעם פינאנץ־מיניסטער צו דער עמיסיע פון נייע זלאטע־אבליגאציעס, פראצענטירט אויף 4½ פראצענט א יאהר מיט אן אמארטיזאציע – טערמין פון נישט לענגער ווי 25 יאהר, און וואס זענען באשטימט אויף א פרייוויליגער קאנווערסיע פון די אויסלענדישע דאלאר־הלוואות. דער קורס פון אויסטוישען די דאלאר־אבליגאציעס, אין פארהעלטניש פון דער סטאבילזאציע־הלוואה, וואס א פיל וואלוטע קלויזולע וועט פעסטגעשטעלט ווערען לויט'ן קורס פון דער וואלוטע, וואס האט אמווייניגסטען פארלוירען פון איהר ווערט, וואס איז גינסטיג פאר דעם אבליגאציע־באזיצער. אין איצטיגען מאמענט איז אזא וואלוטע דער האלענדישער גולדען, וואס זיין קורס וואלט פארזיכערט די באזיצער פון די אבליגאציעס פון דער סטאבילזאציע – הלוואה. דאס איבערעכענען זייערע פאפירען אויף זלאטעס אין פארהעלטניש פון אינ־פלעה־ 7 זלאטעס פאר איין דאלאר.

אין פארהעלטניש אבער צו די אנדערע דאלאר־הלוואות, וועט ביים אויסטויש אנגעווענדעט ווערען דער קורס פון אומגאנגס־דאלאר.

צוליב דעם, וואס די דיסקוסיע איז שוין געווען פארענדיגט, האט מען געדארפט צוטרעטען צו דער אפשטימונג. אבער דא האט געבעטען א ווארט דער סענאטאר לובאמירסקי, וועלכער האט אפגעגעבען אן ערקלערונג, אז די פאליטיק פון לאנד־ווירטשאפטס־מיניסטעריום איז שעדליך פאר דער פארבעסערונג פון דער פראדוקציע און דער אנט־וויקלונג פון דער לאנדווירטשאפט אלס לאגישע פאלגען נישט פולשטענדיג זיכער פאר דער מלוכה. גלייכצייטיג רופט זי ארויס אומאיינשטימיגקייט, זייטס מחלוקות און פיהרט צו קלאסען־קאמף (עס דערהערען זיך הארשירענע אויסרופען).

אן עהנליכע ערקלערונג, אז ער איז געגען בודזשעט פון אגראר־מיניסטעריום, גיט אויך אפ דער סענאטאר לעשטשינסקי.

דאן איז מען צוגעטרעטען צו דער אפשטי־מונג איבער'ן בודזשעט און דער סענאט־מארשאלעק ערקלערט, אז דער בודזשעט פאר'ן יאהר 1937|38 איז אנגענומען געווארען.

געגען בודזשעט האט געשטימט סענאטאר שאר. סענ. טראקענהיים האט זיך אין דער אפשטי־מונג נישט באטייליגט.

ביי
רעוומאטיזם,
ארטרעטיזם,
ווייטאגען
און פאדאגרע
באנוצט מען
טאבלעטקעס
Togal
שטילט די שמערצען

מיניסטאר־ראט אנגענומען דעם געזעץ־פראיעקט

וועגען דער קאנווערסיע פון די אויסלענדישע הלוואות

וואַרשאַ, 13 (טעלעפאניש)

דעם 13 ד.ח. איז אונטער'ן פארזיץ פון פרע־מיער סלאוואי־סקלאדקאווסקי פארגעקומען א זיצונג פון מיניסטאר־ראט, אויף וועלכער עס איז אנגענומען געווארען דער פראיעקט פון געזעץ וועגען דער קאנווערסיע און ענדערונג פון די מלוכה זעלבסטפארוואלטונגס – הלוואות, ווי אויך אזעלכע וואס זענען גאראנטירט געווארען דורכ'ן מלוכה־אוצר און זענען ארויסגעלאזט געווארען אין פרעמדע הלוואות.

דער פראיעקט רעגולירט דאס פראבלעם, וואס איז פארגעשטעלט געווארען דורכ'ן פינאנץ־מיניס־טער אויף דער זיצונג פון סענאט דעם 12 ד.ח.

פון דער יורידישער קאמיסיע ביים סיים

דריי־שעה'דיגע רעדע פון דעפ. זאמערשטיין

וואַרשאַ, 13 (טעלעפאניש)

היינט איז פארגעקומען א זיצונג פון דער יורידישער קאמיסיע ביים סיים. עס איז פארגע־קומען א לענגערע דעבאטע ארום דעם פראיעקט וועגען דער רעפארם פון דער אדוואקאטור. מיט א גרויסער רעדע, וואס האט געדויערט דריי שעה איז אויך ארויסגעטרעטען דעפ. זאמערשטיין. ער האט געפאדערט דעם פראיעקט איבער־צושיקען אין דער סוב־קאמיסיע, בכדי גרינדליך צו באהאנדלען די פראגע. לויט זיין מיינונג איז די פראגע זעהר קאמפליצירט און זי דארף באטראכט ווערען דורך יוריסטען.

דעפ. זאמערשטיינס פארשלאג איז אפגעווארפען געווארען. נאך א דיסקוסיע זענען געמאכט געווא־רען א רייה קליינע אויסבעסערונגען.

ערשטער און צווייטער פריז פון שאפען־קאנקורס

האבען באקומען צוויי יודען פון ראטען־פארבאנד

וואַרשאַ, 13 (טעלעפאניש)

פרייטאג, חריי פערטעל דריי בייטאג איז פאר־עפענטליכט געווארען דער באשלוס פון זשורי וועגען דער פאנאנדערטיילונג פון די פרייזען פון שאפען־קאנקורס.

דעם ערשטען פריז פון מלוכה־פרעזידענט אין דער הויך פון 5000 זל. האט באקומען יאקאוו זאק פון ראטען־פארבאנד. דעם פריז האט איבערגעגעבען דער בילדונגס־מיניסטער.

דעם צווייטען פריז פון בילדונגס־מיניסטער אין דער הויך פון 2.500 זל. האט באקומען טאמארקינא ראזא פון ראטענפארבאנד.

דעם דריטען פריז פון אויסערן־מיניסטער 2500 זל. האט באקומען וויטאלד צושוזשינסקי פון פוילען, איבערגעגעבען דעם פריז האט דער דירעקטאר ראמיין.

דעם פערטען פריז פון ווארשאווער שטאט־פרע־זידענט 2000 זל. האט באקומען דאמאר לאנדע (ענגלאנד).

דעם פינפטען פריז פון דער ווארשאווער פילהאר־מאניע (2000 זל.) האט באקומען יאמבאר אג (אונגארן).

דעם זעקסטען פריז פון ווארשאווער מוזיק־גע־זעלשאפט (1000 זל.) האט באקומען ערים אקסענ־פעלד (דייטשלאנד).

דעם זיבעטען פריז (1000 זל.) האט באקומען מאגיק דע לא בריקאליער (פראנקרייך).

דער פריז, וואס איז באשטימט געווארען פון פובליקום (2000 זל.) איז צעטיילט געווארען אויף 4 טיילען (צו 500 זל), וועלכע עס האבען באקומען יאן עקער (פוילען), טאטיאנא נאלדפארב (ראטען־פארבאנד), אלגא איליוויצקא (פוילען) און פיער מע־לאר ווערדשער (פראנקרייך).

דעם פריז פון ד״ר. הענריק מארקיעוויטש (250 זל.) האט באקומען לעמא נוסא (פראנקרייך)

קאנסטיטואירונג פון דער פויליש־א״י־דיגער קלירינג־קאמיסיע

ד״ר. מ. הינדעס — וויצע־פארזיצער פון דער קאמיסיע

וואַרשאַ. (יט״א) דאנערשטאג דעם 11־טן מערץ. איז אין זיץ־ארט פון „פאלסקי אינסטיטוט ראזראכונקאוו„ (פיר) פארגעקומען די ערשטע זיצונג פון ספעציעלער קאמיסיע פארן פויליש־א״י־דיגען קלירינג.

אלס פארזיצער פון דער קאמיסיע איז נא־מינירט געווארן ה' ד״ר ניעדזמינסקי מצד דעם אויסערן־מיניסטעריום, אלס וויצע־פארזיצער האט די קאמיסיע געוועהלט ה' דיר. מ. הינדעס. דער צווייטער וויצע־פארזיצער פון צווישען די מיטגלי־דער פון „פיר“ וועט געוועהלט ווערען אויף דער נעכסטער זיצונג.

די קאמיסיע האט באשלאסען דעם רעגולא־מין פון איהר טעטיגקייט.

פרטים וועגען קלירינג־אפמאך צווישען פוילען און ארץ־ישראל

וואַרשאַ, (יט״א טעלעגראפיש)

היינט זענען פארעפענטליכט געווארען פרטים פון דעם קלירינג־אפמאך צווישען פוילען און ארץ־ישראל.

די געלד־איבערווייזונגען קיין ארץ־ישראל וועלען זיך אנהויבען דעם 1־טען מאי. עס ווערט געשאפען א ספעציעלע קלירינג־געזעלשאפט, וואס וועט אויפמאכען א ספעציעלע אפצאהל פון די געלד־איבערווייזונגען. פון דעם דאזיגען אפצאהל וועט געשאפען ווערען א פאנד, וואס וועט גיין אויף פרייזען פאר די אימפארטערן, אזוי ארום וועט פארשטארקט ווערען דער עקספארט פון פוילען, ווייל די אימפארטערן וועלען קענען זיין קאנקורענץ פעהיג. מען גלויבט, אז א דאנק דעם פאנד וועט מען קענען אריבערשיקען גרעסערע סומען געלד.

פארענדיגט דעם שטרייק

אין דער אויטא־אינדוסטריע אין אמעריקא

ניו־יארק, 13 (ספ. טעל.)

די דירעקציע פון „דזשענעראל מאטארס“ מעל־דעט וועגען פארשטענדיגונג מיט די שטרייקענדע ארבייטער. דער הסכם באציהט זיך צו דער ארבי־טראזש־פראצעדור אין שטרייט־פראגען. די פאדע־רונג פון די ארבייטער איינצופיהרען א 30־שעה'־דיגע ארבייטס־וואך איז אפגעווארפען געווארען. דער גובערנאטאר פון מיטשיגאן מארפי האט צוזאמענגע־רופען א קאנפערענץ פון די פארשטייער פון די ארבייטסגעבער און די ארבייטער מיט'ן ציל צו ליק־ווידירען די שטרייקען, וואס נעמען ארום איבער 100 טויזענט מאן. אין טשיקאגא איז אויסגעבראכען א שטרייק פון קעלנערקעס, סטענאגראפיסטינס און ביוראליסטקעס. עס שטרייקען 9 טויזענט פרויען.

צוריקגעשטויסען די אַנגריפען פון די אויפשטענדיגע ביי גוואַדאַלאַיאַר

גרויסע סכומים קריגס־מאַטעריאַל אַריינגעפאַלען אין די הענד פון רעגירונגס־מיליטער

מ אַ ד ר י ד, 13 (ספּ. טעל.)

הַאוואַס מעלדעט, אַז דער קאָנטער־אַנגריף, וואָס איז פרייטאַג אונטערגענומען געוואָרען דורכן רעגירונגס־מיליטער אויפן אָפּשניט פון גוואַדאַלאַיאַר, האָבען מעגליך געמאַכט דאָס אָפּהאַלטען היינט אינדערפריה דעם פאָרשריט פון די אויפשטענדיגע, וואָס זענען געווען געצוואונגען זיך צוריקצוציהען אויף 5 קילאָמעטער פון נאַציאָנאַלען וועג קיין סאַראַקאָסאַ, איבערלאָזענדיג אין די הענט פון רעגירונגס מיליטער גרויסע סכומים קריגס־מאַטעריאַל: טאַנקען, האַרמאַטען א. אז. וו.

די איטאַליענישע דיוויזיע געצוואונגען געוואָרען צו אַנטלויפען

פ אַ ר י ז, 13 (ספּ. טעל.)

די שפּאַנישע אַמבאַסאַדע האָט פאַרעפענטליכט פאָלגענדען קאָמוניקאַט: לויט די לעצטע ידיעות פון וואַלענסיאַ, האָט דער פיהרער פון די רעפּובליקאַנישע לופט כחות אַרום האַלב 4 מיטאָג־טיילט, אַז די איטאַליענישע דיוויזיע, וואָס האָט אונטערגענומען דער אַטאַק אויף דעם פראָנט פון קוואַדאַלאַיאַראַ, איז דורך די רעגירונגס אַעראָפּלאַנען געצוואונגען געוואָרען צו אַנטלויפען, די פאַרלוסטען פון דער דאָזיגער דיוויזיע זענען זעהר גרויס.

רעגולערע איטאַליענישע אָפּטיילונגען ביי גוואַדאַלאַיאַר

פּראָטעסט פון דער שפּאַנישער רעגירונג ביי דער פעלקער־ליגע

זשענעווע, 13 (ספּ. טעל.)

צום סעקרעטאַריאַט, פון דער פעלקער ליגע, איז אַריינגעפאַלען אַ דעפּעשע פון דער רעגירונג אין וואַלענסיאַ, אין וועלכע עס ווערט פאַרזיכערט, אַז אין ראַיאָן פון גוואַדאַלאַיאַר, זאָלען זיך געפינען רעגולערע איטאַליענישע אָפּטיילונגען.

די דעפּעשע פאַרזיכערט צווישען אַנדערען, אַז דאָס איז אַן אַגרעסיע געגען דער גאַנצקייט פון דעם טעריטאָריום און פּאָליטישער אומאָפּהענגיגקייט פון שפּאַניען. די רעגירונג פון וואַלענסיאַ שיקט איבער די דאָזיגע ידיעה דעם סעקרעטאַריאַט פון דער פעלקער־ליגע מיט דער ביטע צו מעלדען וועגען דעם די מיטגלידער פון דער ליגע.

דייטשע אָפענסיווע געגען פוילען

פ אַ ר י ז, 13 (ספּ. טעל.)

„ענטראַנסיזשאַן" פאַרעפענטליכט אַ דעפּעשע פון זיין בערלינער קאָרעספּאָנדענט אונטערן טיטל „דייטשלאַנד באַשולדיגט פוילען". אויך די צייטונג „סע סואַר" פאַרעפענטליכט אַ דעפּעשע פון איהר בערלינער קאָרעספּאָנדענט א. ק. „דייטשע אָפענסיווע געגען פוילען". אין ביידע דעפּעשען רעדט זיך וועגען אַ פּלוצלינגדיגער קאַמפּאַניע אין דער דייטשער פּרעסע וועגען כלומרשטער פאַרפאָלגונג פון דער דייטשער מינדערהייט אין פוילען און געגען דער אַגראַר־רעפאָרם, וואָס ענטאייגענט דעם גרונד־באַזיצער פון דייטשער אָפּשטאַמונג.

דער קאָרעספּאָנדענט פון „סע סואַר" שרייבט: זייט דעם אָפּמאַך אין יאָהר 1934 געשעהט עס צום ערשטען מאָל אַז די נאַציאָנאַל־סאָציאַליסטישע פּרעסע זאָל אויף אַזאַ געוואַלטיגען אופן אַטאַקירען וואַרשאַ.

קאָנטראָל פון דער פראַנצויזישער רעגירונג

איבער די פאַבריקען פון „שניידער־קרעזאָ"

פּאַריז, 13 (ספּ. טעל.)

„פּאָפּולער" מעלדעט, אַז ס'איז שוין באַשלאָסען געוואָרען צו פאַרמלוכה'שען די פאַבריקען פון „שניידער־קרעזאָ". דער דעקרעט, וואָס גיט איבער דעם פאָלק די אויפזיכט איבער אַ טייל פון די חנ... זיגע פאַבריקען, וואָס אַרבייטען פאַר דער נאַציאָנאַלער פאַרטיידיגונג איז היינט פאַרעפענטליכט געוואָרען אין אָפיציעלען אָרגאַן פון דער רעגירונג.

סענסאַציאָנעלע פּרטים

אַרום דעם אַרעסט פון די יודישע פּרוכטען־סוחרים אין שפּאַניען

זיי זענען געפאַלען אַ קרבן פון קאָנקורענץ־קאַמף

וואַרשאַ, 13 (טעלעפאָניש)

ווי באַוואוסט האָבען די פירמעס „פעפער און שטאַם" און אָרבאַך אין האַמבורג אַרויסגעשיקט קיין שפּאַניען זייערע אַגענטען איינצוקויפען פרוכטען, צוזאַמען מיט די אַגענטען זענען אויך געפאָהרען צוויי סוחרים האָרענשטיין און פוקס. די אַלע סוחרים זענען דאָרטען אַרעסטירט געוואָרען און ווי מיר דערוויסען זיך איצט האָט דער ענין מיט די אַרעסטירטע פרוכטען־סוחרים אין פאַרעפּלאַנצע אין וואַלענסיאַ לויט די אינפאָרמאַציעס פון די אימפּאָרטירישע קרייזען אַנגענומען אַ סענסאַציאָנעלען כאַראַקטער.

די גאַנצע אויסטראַלישע געשיכטע איז אַרויסגערופען געוואָרען דורך דעם קאָנקורענץ־קאַמף אין דער פרוכטען־פראַנזשע, וואָס איז געפיהרט געוואָרען מיט דער גאַנצער שאַרפקייט.

נאָך דעם אויסבראָך פון דעם בירגער־קריג זענען די פרוכטען פרייזען שטאַרק געפאַלען און דער עקספּאָרט, נישט געקוקט אויף דער גרויסער ריזיקע גיט גרויסע מעגליכקייטען פון פאַרדינסט די דאָזיגע קאָנ־יונקטור האָבען געוואָלט אויסנוצען די פּוילישע סוחרים, וועלכע זענען אַרויסגעפאָהרען קיין שפּאַניען און דאָרט געמאַכט גרויסע איינקויפען.

די אימפּאָרטירען פון אַנדערע לענדער, וואָס זענען באַאומרוהיגט געוואָרען צוליב די דאָזיגע טראַנזאַקציעס, נישט קאָנטענדיג קאָנקורירען מיט די נידריגע שפּאַנישע פרייזען, האָבען דענונצירט די פּוילישע סוחרים פאַר דער שפּאַנישער מאַכט אַלס שפּיאָנען, כדי אָפּצושרעקען אַנדערע סוחרים פון פאָהרען קיין שפּאַניען און אַזוי אַרום אָפּצוהאַלטען דאָס אַרויספיהרען פון די ביליגע שפּאַנישע פּאָמעראַנצען מאַנדאַרינקעס און ציטרינען.

דער פאַרמעלער באַוויז צו אַרעסטירען די פּוילישע סוחרים זאָל זיין די דעפּעשע, וואָס זיי האָבען אַרויסגעשיקט קיין וואַרשאַ, די דעפּעשע האָט אַנטהאַלטען צוויי ציפערן און דאָס וואָרט „פראַנקאָ". די ערשטע ציפער האָט באַדייט די צאָהל איינגעקויפטע סחורה און די צווייטע ציפער די באַצאָלטע סומע דאָס וואָרט פראַנקאָ האָט באַדייט: „מיט דעם אָפּגעצאָהלטען טראַנספּאָרט".

אַ שיפער, וואָס איז באַשטימט פאַר דעם מיליטער פון גענעראַל פראַנקאָ.

די אַרעסטירטע פּוילישע סוחרים זאָלען שוין די מעג געשטעלט ווערען פאַר אַ מיליטערישען געריכט.

זייער ענין איז זעהר אַן ערנסטער. אַלס פאַרטייטיגער זאָלען אַרויסטרעטען דער באַריהמטער אַדוואָקאַט פון פּאַריז אַנרי טאָרעס, וועלכער איז שוין אַרויסגעפאָהרען קיין וואַלענסיאַ. ער וועט באַקומען אַ האָנאָראַר פון 75.000 פראַנק. גלייכצייטיג מאַכט דער פּוילישער קאָנסולאַט אין וואַלענסיאַ באַמיהונגען וועגען באַפרייען די אַרעסטירטע. ביז איצט אָבער האָבען די באַמיהונגען נישט געגעבען קיין שום רעזולטאַטען.

זיך פאַרערגערט די איטאַליעניש־ענגלישע באַציהונגען

וויין 13 (ספּ. טעל.)

די ענגליש־איטאַליענישע באַציהונגען וואָס זענען נאָך דעם אָפּשליסען פון ופמאַך פאַרבעסערט געוואָרען האָבען זיך איצט ווידער פאַרערגערט. די אונרוהיגקייט פון איטאַליען צוליב דער איינלאָדונג פון גענגעמאָן אויף די קאָראָנאַציע־פייערליכקייטען פון ענגלאַנד און צוליב דעם ענגלישען באַוואָפענונגס־פּלאַן האָט זיך נאָך פאַרגרעסערט אין שייכות מיט דער דיסקוסיע פון ענגלישען פּאַרלאַמענט געגען אַפּיסיניען אַרום די איטאַליענישע טעראָר־מיטלען, וואָס זענען אָנגעווענדעט געוואָרען נאָך דעם אַטענטאַט אויף גענ. גראַציאַני. די אומרוהיגקייט האָט זיך פאַרוואַנדעלט אין אַן אָפענע אומצופרידענהייט און אַ טייל פון די ענגלישע פּרעסע האָט אָנגענומען אַ קריטישע שטעלונג צו מוסאָליני'ס רייזע קיין לוביען. אָביעקטיוו אָפּשאַצענדיג די לאַגע דאַרף מען זיך נישט וואונדערן, וואָס ענגלאַנד באַטראַכט מוסאָליני'ס רייזע נישט אַלס אַן אינטערליכען ענין פון איטאַליען, נאָר אַלס אַ פּאָליטישע דעמאָנסטראַציע. די גאַנצע איטאַליענישע פּרעסע האָט אונטערגעשטראָכען די אינטערנאַציאָנאַלע באַדייטונג סיי פון מוסאָליני'ס רייזע, ווי אויך פון די גרויסע ים־מאַנעוורעס פון גענ. באַלבאָ, וועלכער האָט פאַרעפענטליכט אַן אויפרוף צו דער באַפעלקערונג פון לוביען, אין וועלכן ער באַצייכנט מוסאָליני אַלס אַפּוטרופּסות פון איסלאַם. דאָס איז דער אַנגעוויטאַנסטער פּונקט אין די איטאַליעניש־ענגלישע באַציהונגען. דער ... נער אויפרוף האָט אין אַ גרויסער מאָס פאַרשטאַרקט דעם אומצופרידן פון דער ענגלישער עפענטליכער מיינונג.

פון איטאַליענישע קרייזען שטאַמט אויך די ידיעה, אַז די לעצטע אויסערגעוועהנליכע זיצונג פון מיניסטאָרען־ראַט היינטער היטלערס פּאַרזיץ האָבען די זעלבע באַדייטונג, וואָס די זיצונג פון פאַשיסטישען גרויסען ראַט, אַז די אָנגענומענע באַשלוסען פון דייטשען קאַבינעט — ראַט זענען געלעגט אויף דער ליניע פון דער פּאָליטיק רוים־בערלין און זענען געווען געווענדעט געגען ענגלאַנד.

דייטשלאַנד און איטאַליען האָבען געענטפערט

אויף דער ענגלישער נאָטע וועגען לאָקאַרנאָ־אָפּמאַך

רוים, 13 (ספּ. טעל.)

אין צוזאַמענהאַנג מיט דעם ענטפער פון דייטשלאַנד און איטאַליען אויף דער ענגלישער נאָטע פון 11 אָקטאָבער וועלכע איז איבערגעגעבען געוואָרען די ענגלישע אַמבאַסאַדאָרען אין רוים און אין בערלין, טיילט מיט דאָס מיניסטעריום פאַר פּרעסע און פּראָפּאַגאַנדע, אַז דער אָפיציעלער טעקסט פון דער נאָטע וועט וואַהרשיינליך נישט באַקאַנט געמאַכט ווערען דער עפענטליכקייט. מען האָט דערביי אָנגעוויזען אויף דער פּרעצעדענס, אַז אין קיין שום אינטערנאַציאָנאַלע נאָטע, וואָס האָט אַ שייכות מיט דעם ענין פון לאָקאַרנאָ נישט אָפיציעל פאַרעפענטליכט געוואָרען. מען קאָן אָבער באַשטעטיגען, אַז איטאַליען איז גרייט אָרומצורעדן דעם נייעם מערב־איירלאָפּעאישען פּאַקט, וואָס אין די גרונד־פּרינציפּען זיך שטיצען פון לאָקאַרנאָ אָפּמאַך 1925, ווייל דער אָפּמאַך האָט אין די צייט דערפילט זיינע אויפגאַבען. מען טאָר אָבער דערביי נישט פאַרגעסען, אַז אויפ'ן איירלאָפּעאישען האָריזאָנט זענען פאַרגעקומען דורך דער צייט געשעענישען, וואָס ענדערן דעם פּאָליטישען הינטערגרונד, ווי צום ביישפּיל די פאַרענדיגונג דער דעמיליטאַריזאַציע ביים ריין.

שרעקליכע באַהן־קאַטאַסטראָפע אין פראַנקרייך

8 דערהרג'עטע און 8 פאַרוואונדעטע

פ אַ ר י ז, 13 (ספּ. טעל.)

היינט נאָכמיטאָג איז דער שנעל־צוג, וואָס קורסירט אויף דער ליניע מאָנפּליקאָן—בושעי אַראָפּ פון די רעלסען. דער לאָקאָמאָטיוו, דער פּאָסט־וואַגאָן און איין פּאַסאַזשיר־וואַגאָן זענען אַראָפּגעפאַלען פון וואַל. פון הינטער די צושמעטערטע וואַגאָנען האָט מען אַרויסגענומען 8 טויטע און 8 פאַרוואונדעטע, צווישען זיי צוויי שווער פאַרוואונדעט. מען איז זיך משער, אַז נישט אַלע קרבנות זענען אַפּגעפונען פון הינטער די וואַגאָנען. די קאַטאַסטראָפע איז געשעהן אַדאַנק די שטורעמס, וואָס בושעווען אין דער דאָזיגער געגנט.

Dr. med. H. LUBICZ
ספּעצ. פאַר הויט ווענערישע קראַנקהייטען און מענער־שוועכע
האָט זיך איבערגעצויגען פון ציגעל־גאַס 7 אין
69 פילסודסקיעגאַ 69
(רוג נאַרוטאָוויטשאַ) טעל. 141-32
נעהמט אָן פון 8–10 פריה, 12–2 און 5–8
זונטאָג און חגאות פון 9–11 פריה.

ווידער צושלאָגען יודישע סטודענטען

אויף דעם וואַרשאַווער פּאָליטעכניקום

די ענדעקישע סטודענטען שיקען די יודען אין דער פילהאַרמאָניע

וואַרשאַ, 13 (טעל.)

אויפן וואַרשאַווער פּאָליטעכניקום זענען היינט ווידער פאָרגעקומען אַנטי יודישע טומולטעס. די ענדעקישע סטודענטען זענען באַפאַלען און צושלאָגען די יודישע סטודענטען דער יודישער סטודענט לעאָן מושינסקי איז שווער פאַרוואונדעט געוואָרען און מען האָט איהם געמוזט אָפּפיהרען אין אַ הייל־אַנשטאַלט.

בעת די ענדעקישע סטודענטען האָבען די יודען אַרויסגעשטופּט פון די בענק און אַוועקגעיאָגט פון די אַלגעמיינע טישען האָבען זיי געשריגען: „געהט אין פילהאַרמאָניע, דאָרט איז דער פּלאַץ פאַר די זשידאָ קאָמונאַ".

געזונד־צושטאַנד פון ב. אייסעראַ־וויטש פאַרבעסערט זיך

ביאַליסטאָק.

ווי מיר דערוויסען זיך, דראָהט נישט דעם ה' ב. אייסעראַוויטש קיין באַזונדערע סכנה. זיין געזונט־צושטאַנד האַלט זיך אין בעסערען. ס'איז גאַנץ מעגליך, אַז ער זאָל די טעג פאַרלאָזען די קראַנקען־בעט און זיך שוין שטעלען אויף די פיס.

אַ נייע עפּאָכע

דער סענאַט האָט פרייטאג אָנגענומען דאָס פינאַנץ־געזעץ און בודזשעט־פּרעלימינאַר אויפ'ן יאָר 1937/38. עס זענען אריינגעטראָגען געוואָרען קליי־נע, ווייניג באַדייטענדע אויסבעסערונגען. ביידע צדדים האָבען זיך באַמיהט, אז דער שלוס־אַקט זאָל אויספאַלען פייערליך און אין איינשטימיגקייט. עס זענען אַנוועזענד געווען די פאָרשטייער פון דער רעגירונג, עס האָט נאָר געפעהלט דער אויסערן־מיניסטער בעק, וועלכער געפינט זיך זייט אַ לענגע רער צייט אין פראַנקרייך. עס האָט איהם פאַרטרעטען דער וויצע־אויסערן־מיניסטער שעמבעק. עס זענען אַלזאָ געווען פאַרנומען די בענק פון די מיניסטאָרען און פון היגטען זענען געווען פיל באַאַמטע פון די באַזונדערע מיניסטעריומס, אַזוי גרופּענע פאַר־בינדונגס־מענשען, בכדי צו אָבסערווירען די פאַר־לאַמענטאַרישע אַרבייט און צו אינפאָרמירען וועגען די שטימונגען.

דער פּרעמיער איז געקומען ביים אַרומרעדען דעם בודזשעט פון פינאַנץ־מיניסטעריום, באַגרי־סענדיג זיך מיט'ן סענאַט — מאַרשאַלעק און ער האָט פאַרנומען אַן אָרט נעבען דעם וויצע־פּרעמיער קוויאַטקאָווסקי.

ווען עס האָט זיך פאַרענדיגט די דיסקוסיע איבער'ן בודזשעט פון פינאַנץ־מיניסטעריום, איז אַרויף אויף דער טריבונע דער גענעראַל־רעפּע־רענט פון בודזשעט, סענאַטאָר עווערט, וועלכער איז אויפגענומען געוואָרען דורך דער קאַמער מיט אַפּלאָדיסמענטען. דער סענאַט האָט אויף אַזאַ אופן געוואָלט דעמאָנסטרירען זיין סאָלידאַריטעט מיט'ן סענאַטאָר עווערט, שטאַרקען איהם אויפ'ן גייסט צוליב'ן לעצטען אַקט פון וויצע־פּרעמיער.

דער גענעראַל־רעפערענט איז געווען געריהרט. ער האָט געזאָלט זאָגען נאָר אַ פּאָר ווערטער, און דאָך האָט ער גענוג לאַנג געמוזט זוכען די בלעטלעך. ער האָט אין זיך געהאַמעוועט דאָס געפיהל פון ביטערניש און פאַרדרוס און ער האָט נישט גע־וואָלט נאָכטון דעם ביישפּיל פון סענאַטאָר קאָז־לאָווסקי.

סענאַטאָר עווערס האָט אָפּגעוואָרפען די פּאָלע־מיק. ער האָט נישט געקענט זיין קיין איבערזעצער פון די זאַצען, פון וועלכע עס וואָלט געווען שווער פעסטצושטעלען דעם מחבר. דער גענעראַל — רעפּע־ראַט איז געמליך ווי באַוואוסט געווען אַ קאָלעקטיווע אַרבייט פון אַ סך אויטאָרען, וואָס געפינען זיך מחוץ דעם סיים־זאַל, און וואָס האָבען דערפאַהרונג פון די אַמאָליגע אַרבייטען אין פינאַנץ־מיניסטעריום.

ריהרענד איז געווען דער מאָמענט, ווען דער גענעראַל־רעפערענט האָט אָנגעהויבען דעם זאַץ פון די ווערטער: „איידער איך וועל אַראָפּ פון דער טריבונע" איך האָב אויפגעקלערט, אַז נאָך דער דער־קלערונג פון סענאַטאָר ראָסטוואָראָווסקי, דעם פאַר־זיצער פון דער בודזשעט־קאָמיסיע, האָט ער גאָר נישט צוצוגעבען.

אַלזאָ, אַן איבערבעטען זיך, אַ הסכם (נאַטיר־ליך נישט אויף לאַנג). די גאַנצע דיסקוסיע, וואָס האָט געקענט אַנטשטיין, אַלע ווייטעריגע מעגליכ־קייטען, די קאָמפּליקאַציעס — פאַרשוואונדען.

עס איז פאַרשוואונדען דער קאָנפליקט צווישען סע־נאַט און וויצע — פּרעמיער. דאָס זאָל האָבען גע־מאַלט די איניציאַטיוו פון די העכערע פאַקטאָרען.

עס האָט זיך דערנעהנטערט די שלוס־סצענע. דער וויצע־פּרעמיער בעהמט אַ וואָרט און אַלס ענטפער אויף דער צוריקגעפאַלענקייט פון סענאַט ברענגט ער אַן אָנגענעהמע מתנה וועגען דער קאָנ־ווערסיע פון די אויסלענדישע הלוואות. וואָס זייערע באַדינגונגען וועלען זיין בעסערע ווי די פריהערדיגע.

מען דאַרף אייגענטליך זיך פרעגען, פון וואַנען נעהמט זיך די זאָרג וועגען כסדר פאַרבעסערן די באַדינגונגען פון די אויסלענדישע הלוואות דורך קאָנווערסיעס. עס איז גענוג נאָר פעסטצושטע־לען, אַז די מאָרע פון קאָנווערסיעס געווינט אַ ש'ך מעה־ בירגער־רעכט אין לאַנד. די דאָזיגע אַקציע גע־דויערט שוין זייט אייניגע יאָהר אפילו אויפ'ן גע־ביט פון פּאָליטישען לעבען. די מערץ — קאָנסטיטוציע איז קאָנווערטירט געוואָרען אויף דער בע־סערער אַפּריל — קאָנסטיטוציע. איצט רעדט מען וועגען דער קאָנווערסיע אויף דער נייער דעקלאַ־ראַציע. די גערעכטיגקייט ווערט קאָנווערטירט אויף מלוכה — נויטווענדיגקייט, גלייכבאַרעכטיגונג אויף אַ זיכערקייטס־פּאַקט. ביי יעדער קאָנווערסיע פאַר־זיכערט מען די בירגער, אַז זיי געווינען דערביי.

מען דאַרף אַלזאָ שלום מאַכען מיט'ן גורל, נישט בונטעווען זיך, ווי דאָס האָט געטון דער פריערט רעגענט לובאָמירסקי. די זיצונג פון סע־נאַט האָט שוין געזאָלט געשלאָסען ווערען, מען האָט שוין געזאָלט אָננעהמען דעם בודזשעט אָהן ענדערונגען אין דאָס איינשטימיג. ווען פאַר דעם אָפּשטימונג איז אַרויף אויף דער טריבונע דער סענאַטאָר לובאָמירסקי, בכדי צו ערקלערען, אַז ר'קען נישט שטימען פאַרן בודזשעט פון לאַנדווירט־שאַפט — מיניסטעריום, ווייל ער האַלט די טע־טיגקייט פון מיניסטער פאַר שעדליך, ווייל דאָס מי־ניסטעריום פאַרשפּרייט קלאַסען — קאַמף. ער האָט אַלזאָ גערעדט כמעט וועגען דער „מעלאָדיע".

דער פּרעמיער האָט אַ קוק געטון אויף דעם וויצע־פּרעמיער, און שפּעטער, האָט ער איבערגעוואָרפען דעם בליק אויפ'ן מיניסטער פּאָניאַטאָווסקי, וועלכער איז געזעסען מיט אַן אַראָפּגעלאָזטען קאָפּ, פול פאַרוואונדערונג. דער פּרעמיער האָט פונאַנדערגענומען די הענט און האָט אַ שמייכעל געטון.

די באַפּראַוואַטשעס און אַנדערע סענאַטאָרען האָבען אויסגעדריקט זייער אויפרעגונג, זיי זענען אָבער פון מאַרשאַלעק געצוואונגען געוואָרען צו אָרדנונג. צו הילף לובאָמירסקי'ן האָט געאיילט דער סענאַ־טאָר לעשטשינסקי, וועלכער האָט אָפּגעגעבען אַן ענליכע דערקלערונג.

עס האָט זיך אַלזאָ געענדיגט מיט קלאַסען־קאַמף, הגם די פּריצים האַלטען, אַז ער האָט נישט געהערט אין זייער נאָמען, אַז דער פּריש רעגענט איז אַ קלייבער לאַנדווירט, ווייל ער האָט עטליכע מאָרגעס ערד אויף דער וויעסקאַ גאַס, און ערגיץ דאָרט אויף דער סענאַטאָרסקאַ. און אין די סיים־קולואַרען האָט מען גראַטולירט פּאָניאַטאָווסקי'ן, האַלטענדיג, אַז דער אַרויסטריט פון רעגענט און אַמאָליגען פּערזענליכען פּאַטראָנאַגס־מאַן פון וויל־העלם האָהענצאָלערן, האָט גיכער אויפגעקלערט די לאַגע, פעסטשטעלענדיג די פּאָזיציע פון לאַנדווירט־שאַפטס־מיניסטער.

די בודזשעט — סעסיע ווערט שוין געשלאָסען. דער סיים און סענאַט האָבען זייערס געטון. נאָך אַ פּאָר געזעץ־פּראָיעקטען און די בודזשעט־סעסיע וועט געשלאָסען ווערען.

גוט, צי שלעכט, דאָך האָבען זיך אין דער עפענטליכקייט אַרויסבאַקומען, אפשר עפּעס אין אַ פאַרקרימטען שפּיגעל, געשעהענישען פון מלוכה־לעבען. אָנקלאַגעס און באַרויערן וועגען די פאַר־העלטנישען אין לאַנד האָבען אין אַ העפליכער פאָרם באַקומען די אימוניטעט פון אונבאַריירליכקייט.

איצט וועלען אַ רייהע טעמעס גיין אין אַ זייט ביז צו דער אויסערגעוועהנליכער סעסיע. איבערי־גענס, ווער ווייסט, אין לעבען פון דער פּרעסע עפענט זיך אַ נייע עפּאָכע. דריי זשורנאַליסטען פון דער רויטער פּרעסע, וואָס זענען דעם 9 מערץ פאַר־האַלטען געוואָרען דורך די אויספאָרשונגס־אָרגאַנען, האָבען באַקומען אַ פּילשטענדיגע סאַטיספאַקציע — עס האָט זיי אויפגענומען דער יוסטיץ־מיניסטער גראַ־באָווסקי, ווי אויך דער וויצע־אינערן מיניסטער פּאַ־טשאַרקאָווסקי. דער געריכטס־אַסעסאָר יעזשי וועג־גלעווסקי איז איבערגעטראָגען געוואָרען פון וואַרשאַ קיין סאָסנאָוויץ.

עס עפענט זיך אַ נייע עפּאָכע אין דער גע־שיכטע פון דער זשורנאַליסטיק. מען האָט איבער־געבעטען די קאָלעגען רעדאַקטאָרען, מען האָט זיך פאַרענטפערט, און געשעהען איז דאָס אין משך פון 48 שעה, אַלזאָ מיט אַ בליצאַרטיגער שנעליגקייט.

עס זענען אפילו פאַרהאַן עניגים און עס וואָלטען וועגען דעם געקענט עדות זאָגען יודישע זשור־נאַליסטען, וואָס זענען נישט דערלעדיגט געוואָרען אין משך פון עטליכע חדשים. אָבער דאָס ענדיגט זיך שוין מסתמא. זאָלען די אָפּטימיסטען נישט פאַר־לירען די האָפענונג. עס וועט אַלזאָ נישט זיין קיין טאָטאַליזם, וועלכער שטאַמט אין דער בוכשטעבליכער דייטשער איבערזעצונג פון וואָרט „טאָט" און באַדייט טויט־מאַכען. זיי באַגריסט פריהמאָרגען פון פרייהייט.

פון דעם ערשטען אַפּריל, צוזאַמען מיט'ן אריינטרעטען אין קראַפט פון נייעם בודזשעט־געזעץ, וועט לען די שטראַהלען פון חסד, וואָס זענען געפאַלען אויף דער רויטער פּרעסע, לאָמיר האָפען, אויך וואַרימען די גאַנצע פּרעסע.

רעגניץ

בלומס נייע פינאַנציעלע פּאָליטיק

איז נישט קיין ריקצוג פון פּראָגראַם פון „פאָלקס־פראָנט"

האָט קומען צו דער מאַכט פון „פאָלקס־פראָנט" אין פראַנקרייך שטעלט מיט זיך פאַר דעם ערשטען פּרוּוו פון „4־טען שטאַנד" — פון די ברייטע מאַסען פון דער באַפעלקערונג" צו באַטייליגען זיך אין דער אונפירונג מיטן לאַנד, און עס איז דעריבער פאַר־שטענדליך אז די ערשטע און וויכטיגסטע באַמיהונג פון דער באַפעלקערונג" צו באַטייליגען זיך אין דער סאָציאַלע רעפאָרמען, וואָס האָבען מיט זייער ראַדי־קאַליזם, מאַסשטאַב און טעמפּאָ, איבערגעשראָקען דעם „דריטען שטאַנד" וואָס איז געווען די מאַכט און אויטאָריטעט פון זיינע פּריווילעגיעס.

אָבער דאָס אַלץ וואָס איז פאָרגעקומען אין משך פון די לעצטע 9 חדשים פון בלומ'ס רעגירונג איז נישט אַרויס פון די עקזיסטירענדע ראַמען און לע־גאַליטעט.

מען קען זיין איך, וואָס פאַר א מיינונג מען וויל וועגען די רעפאָרמען, וואָס די פראַנצויזישע רעגירונג האָט דורכגעפירט, אָבער מען קען גלויבען פּלאַנ־דען, וועלכער, אַרויסטרעטענדיג מיט א שאַרפער קרי־טיק פון דער פינאַנץ־פּאָליטיק פון בלומס קאַבינעט, האָט געמוזט מודה זיין, אז די עקאָנאָמישע און סאָ־ציאַלע שריט פון דער רעגירונג האָבען אַרויסגעוויזען א געוויסען גוטען איינפלוס אויף די פאָלקס־ווירט־שאַפט פון לאַנד.

דערמיט דערקלערט זיך, וואָס די ברייטע מאַסען פון פאָלק האָבען זיך ביז איצט נישט אַנטוישט אין דער רעגירונג און זענען געבליבען איהר אויף אזוי וויפיל טריי אז אפילו די קאָמוניסטען וואָס האָבען גענוג סיבות צו זיין אומצופרידען מיט דער „נאַכגיביגקייט" פון בלומס רעגירונג, זענען זיי אָבער דאָך געצוואונ־גען ווייטער צו שטיצען בלומען, ווייל אין געגענפאַל, וואָלטען זיי ריזיקירט זיך אָפּצורייסען פון די פאָלקס מאַסען.

דער גרעסטער פעהלער פון בלומס פינאַנץ־פּאָלי־טיק איז באַשטאַנען אין דעם, וואָס פאַרטראַפט פון דעם שטראָם פון ברייטע רעפאָרמען, האָט ער נישט באַ־וויזען צו באַרוהיגען די מורא און חשד פון די פראַנ־צויזישע קאַפּיטאַליסטען און אַלס רעזולטאַט דערפון האָט זיך אָנגעהויבען א אַנטלויפען פון גאָלד פון לאַנד, און דאָס האָט אַרויסגערופן פינאַנציעלע שווע־ריגקייטען, וואָס האָבען געדראָהט מיט א קאַטאַס־טראָפע פאַר בלומס עקספּערימענט. און די גאַנצע קרי־טיק פון בלומס פינאַנץ פּאָליטיק מצד דער אָפּאָזיציע איז געווען א אָפּקלאַנג פון דער דאָזיגער מורא.

אין די אינטערעסען פון דער נאַציאָנאַלער איינ־הייט, אינערליכען שלום און אויסערליכער זיכער־קייט, האָט בלום געדאַרפט עטוואָס זיך אָנגעמען אין דימיסיע, אָדער רעווידירען זיין פינאַנץ פּאָליטיק. בלום האָט אויסגעוועהלט דאָס צווייטע און האָט אויף אַן ענטשיידענעם אופן געענדערט די פינאַנץ־פּאָליטיק און זיך נישט אָפּגעשטעלט פון אָנצונעמען די עצות פון זיינע פּאָליטישע געגנער און נעכטיגע קריטיקער.

אז די דאָזיגע נייע פינאַנץ פּאָליטיק איז נישט קיין „פּויזע" און נישט קיין „טעפּ" באַווייזט אמר בעסטען דער פאַקט, אז די קלאַנגען וואָס זענען מיט א געוויסען ציל פאַרשפּרייט געוואָרען וועגען פאַרקלע־נערען דעם קורס פון פראַנק און וועגען דער דימיסיע פון פינאַנץ־מיניסטער ווינסענט אָריאָל, זענען געווען פאַלש. די רעגירונג האָט בדעה אויפצוהאַלטען דעם קורס פון פראַנק אויף דער פריערדיגער הויך און דער פינאַנץ מיניסטער איז נישט נאָר נישט אוועק אין דימיסיע, נאָר להיפוך, ער איז דער איניציאַטאָר פון דעם פּלאַן וועלכע די פראַנצויזישע רעגירונג האָט אָנ־גענומען און וועלכע שטעלען מיט זיך פאַר א שאַר־פע ווענדונג אין דער פינאַנציעלער פּאָליטיק פון פראַנקרייך.

עס מוז אָבער באַטאָנט ווערען, אז דער לעצטער שריט פון דער פראַנצויזישער רעגירונג איז נישט קיין ריקצוג פון די סאָציאַליסטישע פּאָזיציעס אויף די קאַפּיטאַליסטישע, נאָר שטעלט מיט זיך פאַר נאָר א ענדערונג פון דער פינאַנציעלער פּאָליטיק אין די ראַמען פון דער קאַפּיטאַליסטישער אָרדנונג, וועל־כע איז אויף קיין איינציגע מינוט נישט פאַרלאָזט געוואָ־רען דורך בלומס רעגירונג.

די פראַגע באַשטייט נאָר אין דעם, צי וועט בלו־מען געלונגען צוריקצובאַקומען דעם צוטרוי פון דעם איבערגעשראָקענעם, און דעריבער פול מיט חשד, קאַפּיטאַל, אויב מען זאָל אורטיילען לויט דעם פיינ־פיהליגען באַראָמעטער, ווי עס איז די בערזע, האָט בלום רעאַלע שאַנסען אויף דערפאָלג. דאָס האָבען פאַרשטאַנען בלומ'ס טעכטיגע געגנער, וועלכע בלייב־בענדיג ווייטער אין דער אָפּאָזיציע צו זיין פּאָליטיש און סאָציאַלען פּראָגראַם, זענען זיי אָבער גרייט אונ־טערצושטיצען זיין פינאַנציעלע פּאָליטיק. אַזעלכע נעמען ווי פלאַנדען, רעינאָ, מאַרטען און אפילו בלומס פאַרביסענסטער שונא, דער געוו. פאַריזער פּרעפעקט קיאַפּ, זאָגען, אז אין דער פראַגע פון צוריקשטעלען די פינאַנציעלע גלייכגעוויכט פון פראַנקרייך, פאַראיי־ניגען זיך אַרום בלומען אַלע לעבעדיגע כוחות פון דער נאַציע, אָהן אונטערשיד פון פּאָליטישע איבער־צייגונגען.

דאָס איז נאָך וויכטיגער צוליב דעם, וואָס מיטן גורל פון דער פינאַנציעלער גלייכגעוויכט איז ענג פאַרבינדען דער ערפאָלג פון דער גרויסער נאַציאָנאַ־לער הלוואה אויף לאַנד־פאַרטיידיגונג, וואָס בלום האָט אויסגעשריבען. נאָר דורכן צוריקשטעלען דאָס פאַרטרויען פון גרויסען, מיטעלען און קליינעם קאַפּי־טאַל וועט האָבען די הלוואה א דערפאָלג, וואָס איז אומבאַדינגט נויטיג בכדי צו פאַרשטאַרקען די פראַנ־צויזישע מיליטערישע מאַכט.

דאָס פאַראייניגטע פראַנקרייך וועט נישט זיין אימשטאַנד אין איהרע באַמיהונגען צוריקצושטעלען איהר פינאַנציעלע קראַפט. נישט אומזיסט האָט ענג־לאַנד אין די דאָזיגע ענטשיידענדע מאָמענטען ער־קלערט, אז זי איז גרייט מיט ראַט און פּראַקטישער מיטאַרבייט צו העלפען פראַנקרייך צו פאַרפעסטיגען איהר פינאַנציעלע לאַגע, בכדי אזוי אַרום פאַר־פעסטיגען דעם אַלגעמיינעם שלום אין איראָפּע", פּונקט אזוי הילף האָבען אויך צוגעזאָגט די פאַראייניג־טע שטאַטען און עס קומען שוין פאָר אין דער ריכ־טונג ענגע באַראַטונגען.

ווי אזוי לעבט דער געוו. אביסינישער קעניג היילע סעלאַסיע

די שוואַרצע קאַץ, וואָס איז אַדורכגעלאָפען צווי־שען ענגלאַנד און איטאַליע אין דער געשטאַלט פון אביסינישען פאַרשטעהער דר. מאַרטין, וועלכער איז צוליב ריין פאָרמעלע „עטיקעט" טעמים איינגעלאַדען געוואָרען אויף די ענגלישע קאָראָנאַציע פייערליכ־קייטען האָט באַוואויגען די ענגלישע צייטונגען ווידער זיך צו דערמאָהנען אין דעם אביסינישען קייזער היי־לע סעלאַסיע. נאָכאַנאַנד באַשרייבונגען ווערען פאַר־עפענטליכט ווי אַזוי ער און זיין פאַמיליע לעבען און ווי אַזוי זיי פאַרברענגען די צייט.

דער קליינער 45־יאָהריגער מענש מיט די טרויע־ריגע אויגען און געדיכטע געקרויזעלטע האָר שפּאַ־צירט יעדען טאָג איבער גרויסען גאָרטען וואָס רינג־געלט אַרום דאָס הויז, וועלכער ער האָט ערשט מיט א קורצער צייט צוריק געקויפט אין באַט, א ענגלישען ים־קוראָרט.

אָפיציעל איז ער רעגיסטרירט אַלס „מיסטער מאַפּאַרי מאַקאַגען", אָבער דאָס פּובליקום קען איהם אונטער דעם נאָמען אימפּעראַטאָר היילע סעלאַסיע דער ערשטער, דער מלך פון די מלכים, דער לייב פון יהודה, מיט איין וואָרט, דער געוועזענער הערשער פון אביסיניען.

אָבער אַלץ וואָס איז איהם איצט איבערגעבליבען פון זיין געוועזענער גרויסקייט — דאָס איז זיין קרוין וועלכע איז באַהאַלטען אין א סייף פון איינער פון די לאָנדאָנער בענק.

ס'איז כאַראַקטעריסטיש אז ער האָט נישט גע־דינגען נאָר געקויפט דאָס גוט „פערספילד" אין וועל־כען ער לעבט איצט. עס זעהט אויס, אז ער האָט בדעה לאַנג צו בלייבען אין ענגלאַנד, אפשר לענגער ווי ער אַליין וואָלט געוואָלט.

דאָס לעבען אין באַט פליסט שטיל און רוהיג. אין דעם הויז וואָס אַנטהאַלט 14 צימער, און וואָס שטעלט מיט זיך פאַר די „הערשאַפט" פון געוו. אימ־פּעראַטאָר קומען ווייניג געסט. היילע סעלאַסיע פיהרט אין גלות א רעגולער לעבען. ער שטעהט אויף 7 א זייגער אינדערפריה. אַרבייט ביז פריהשטיק. דאַן רוהט ער זיך אָפּ צוויי שעה. שפּעטער שפּילט ער זיך מיט זיינע קינדער. וואָס איז פאַר איהם דער גרעסטער אפרוה און פאַרוויילונג.

נאָכן טיי, פון 5 א זייגער אַרבייט ער ווייטער ביז מיטאָג וואָס ווערט געגעסען אין „פערספילד" זעהר שפּעט. אַרום 8 א זייגער אין אָוונט, און נאָך מי־טאָג אַרבייט ער ווייטער. זיצענדיג אָפט ביז נאָך 12 ביינאַכט.

דער געוו. נעגוס שרייבט די געשיכטע פון זיין לע־בען. ער שרייבט אַמהאַריש, און זיין סעקרעטאַר איבער־זעצט זי אויף ענגליש. דער נעגוס אַליין קען נישט קיין ענגליש, הגם ער רעדט זעהר גוט פראַנצויזיש און אויך איטאַליעניש.

אָפט פאָהרט דער נעגוס אין „וואָטערשעו"ן שפּאַ־צירען אין אַן אויטאָ וואָס ווערט אָנגעפיהרט פון אַן אביסינישען שאָפער. פון צייט צו צייט באַזוכט ער זיינע פריינד, וואָס וואוינען אין באַט אָדער לאָנדאָן. אין „פערספילד" ווערט אָפּגעהיטען ווי ווייט דאָס איז נאָר מעגליך, דער הויף עטיקעט פון אביסינישען קייזערליכען הויף. א געוויסע ענדערונג איז נאָר פאָר־געקומען אין דער קליידונג, הגם היילע סעלאַסיע טראָגט ווייטער זיין בלוי־שוואַרצען מאַנטעל, און זיין פרוי האָט שוין געפונען א „קאָמפּראָמיס" צווישען דער אביסינישער און איראָפּעאישער מאָדעס.

אָפטמאָל דערמאָהנען זיי זיך אין אַמאָליגען גלאַנץ, אָנטנעמענדיג פאַרטיהרונגען, וואָס ווייזען ווי אַרויס די פריהערדיגע פריינט, אזוי למשל, איז היילע סעלאַסיע מיט א צייט צוריק איינגעלאַדען גע־וואָרען אויף א וואָהלטעטיגען באַזאַר אין באַט. פאַר זיי איז איינגעאָרדענט געוואָרען א ספּעציעלע בריקעל פאַרפּוצט מיט אביסינישע נאַציאָנאַלע פאַרבען. 200 זענען פאַרבייגעגאַנגען נעבען דעם בריקעל, באַטרי־טענדיג דאָס אביסינישע קייזערליכע פּאָר מיט ניד־ריגע פאַרנייגונגען. דער אָרקעסטער האָט געשפּילט דעם אביסינישען הימן און די געוו. קעניגין האָט זיך אויסגעווישט א טרער פון אויג.

אָבער אזעלכע פאַלען זענען זעלטען און היילע סעלאַסיע קען ביי זיך נישט איינאָרדנען קיין גרויסע אויפנאַהמען. זיין ריזיג פאַרמעגען איז נישט מעהר ווי א לעגענדע. אין די הונדערטער קופערס, טשעמאָ־דאַנען, און קאַסטענס וועלכע ער האָט בלומרשט אַר־רויסגעפיהרט פון אביסיניען האָט זיך געפינען דאָס פּריוואַט פאַרמעגען פון דער געוו. קייזערליכע פאַמי־ליע, נישט קיין טייערע שטיינער, גאָלד און מעקסיקאַ־נישע טאַלאַרען, נאָר הויפּטזעכליך זילבערנע טעפּעס, רי־זאַגיען, מעבעל־שטיק, וואָס האָבען וואָס אַן אמת אויך א גרויסען ווערט, אָבער נישט אַזויפיל ווי מען האָט געשמועסט. אויף א לאָנדאָנער אוקציאָן איז שוין פאַרקויפט געוואָרען 4500 זילבערנע זאַכען וואָס האָבען געהערט צום נעגוס. ער האָט דערפאַר באַקומען סך־הכל 2525 פונט, פאַר ענגלאַנד א זעהר קליינע סומע. ער וועט קענען אויסהאַלטען דערמיט זיין פאַמיליע נאָר ביז דער צייט ביז איהם וועט גע־לונגען צו רעאַליזירען דעם וויכטיגסטען טייל פון זיין פאַרמעגען — 8650 אַקציעס פון דער באַהן דזשי־בוטי — אדיס־אבעבא, זייער ווערט איז פון 125 — 200 טויזענט פונט.

דעריבער פאַסען זיך די איבעריגע מיטגלידער פון דער פאַמיליע אויך צו צום נייעם לעבען. ווי באַ־וואוסט, לערנט זיך די עלטסטע טאָכטער פון נעגוס, פּרינצעסין טיאַיי וואָס באַדייט „זון" די פּראָפעסיע פון א קראַנקען פלעגערין אין א לאָנדאָנער קינדער־שפּיטאַל.

8־יעהריגער זוהן פון נעגוס, דער געוו. הערצאָג פון האַראַר לערנט זיך אין קאָלעדזש אין טאָונטאָן, ער וואוינט דאָרט פּונקט אַזוי ווי אַלע אַנדערע יונגלעך און קומט נאָר אַהיים אויף די וואַקאַציעס.

דער עלטסטער זוהן פון נעגוס פּרינץ אַספאַו וואָזאַן וואוינט איצט צוזאַמען מיט זיין פאַמיליע אין ירושלים. ער פאַרנעהמט זיך מיט וויסענשאַפטליכע אַרבייט.

אַמשווערסטען איז זיך צו צוגעוואוינען צום נייעם לעבען דער געוו. קייזערין. טראָץ דעם וואָס זי שטרעבט זיך צוצופּאַסען צו די נייע אומשטענדען, קען זי אָבער נישט פאַרגעסען די פאַרגאַנגענהייט. איהר איינציגע צושטייער איז די אַרבייט אין גאָר־טען. יעדעסמאָל ווען מען רעדט אין איהר אַנוועזענ־הייט וועגען אביסיניען, ברעכט זי אויס אין א געוויין.

דער ליאדיער רבי שניאור זלמן

— 2. —
זיינע ווערק און זיין שיטה

צו זיין 125-סטן יאהרצייט

פון היסטאריקוס

דער ליאדיער, ר׳ שניאור זלמן, האט געשאפען א גאנץ באדייטענד ווערק „תניא", אין וועלכען ער האט געזוכט צו ערקלערען די געטליכקייט און די באציהונג פון מענשען צו גאט אויף א ראציאנעלען אופן, דאס מיינט: נישט אזוי געשטיצט אויף געפיהל ווי אויף פארשטאנד.

אבער פריהער נאך האט ער צוזאמענגעשטעלט אויף א נייעם שטייגער דעם „שולחן ערוך". ער האט דאס געטון, ווען ער איז נאך געווען א תלמיד ביי דעם מעזריטשער מגיד. די אורדע ווענען דעם נייעם שולחן ערוך האט באלאנגט צו זיין רבין. דאס האט ר׳ דוב בער געוואלט האבען א שולחן ערוך, „וואס זאל אריינגעהמען אלע דינים צוזאמען מיטן טעם פון איטליכען דין, און מיט דער אנווייזונג פון זיין מקור". ער האט געוואלט דערמיט אפשוואכען די מתנגדות און באווייזען אז חסידים האלטען אויך שטרענג פון די דינים, און אז צווישען זיי געפינען זיך אויך גרויסע למדנים וועלכע פארשטייען גרינדליך די דינים. אט וועגען דער ארבייט האט דער מעזריטשער מגיד אויסגעקליבען זיין תלמיד ר׳ שניאור זלמן, וועלכער איז געווען א גרויסער בקי אין ש״ס. דער יונגער ר׳ שניאור זלמן האט זיך גענומען צו דער ארבייט מיט גרויס התמדה, און ער האט געשאפען דעם שולחן ערוך, אורח חיים, וואס איז געהאלטען פאר א זעהר באדייטענד ווערק.

שוין דורך דעם שולחן ערוך האט ר׳ שניאור זלמן פרובירט צו פאראייניגען חסידות מיט רבנות. ער האט זיך געהאלטען שטרענג אין די דינים פון דער תורה און אין די געבאטען וועגען מאראל, ער האט נאך געוואלט, אז מען זאל דאס היטען און די געזעצען און געבאטען פאראייניגען מיט איננערליכער התלהבות. עס זאל נישט זיין אין דעם בלויז קאלטע פארם, נאר אויך הייסער נשמה׳דיגער אינהאלט. די מתנגדים איז אבער דאס אויך געווען דער ווייטער; און אפילו די פאפולעריטעט פון נייעם שולחן ערוך האט פאר זיי געדינט אלס סיבה פון אטאקעס געגען דעם חסידיזם.

„תניא" אדער „ליקוטי אמרים" איז דאס הויפט ווערק פון ר׳ שניאור זלמן. דאס איז זיין אייגען ווערק, וואס ער האט געשאפען צו זיין א יסוד פאר אזא חסידיזם, וואס זאל זיין געשטיצט נישט אויף געפיהל, נאר אויף שכל, נישט בלויז אויף התלהבות נאר אויך אויף לערנען. דאס ווערק איז ערשינען צוערשט אין 1790. אט די ערשטע אויסגאבע האט בלויז געהאט צוויי טיילען: „ספר של בינונים" און „שער היחוד והאמונה". שפעטער אין 1797 איז ערשינען א צווייטע אויפלאגע פון דעם ספר, וואס האט שוין אנטהאלטען א 3-טע טייל „אגרת התשובה" צו די אויסגאבע; פון נאך דעם ליאדיער׳ס פטירה האט מען צוגעשטעלט א פירטען טייל: „אגרת הקודש", וואס באשטעהט פון אויסציגען פון זיינע בריף איבער חסידות צו זיינע אנהענגער.

אויף ווי גרויס ס׳איז געווען די ווירקונג פון דעם ווערק „תניא" אויף אייניגע רבנים און פיל חסידים, קען מען זעהן פון דעם פאקט, אז ווען דער בערדיטשעווער רבי לוי יצחק האט צום ערשטען מאל איבערגעבליטערט דאס קליינע ספר׳ל האט ער אויסגעשריען: „אט דאס איז א נס! איינצוקוועטשען אזא גרויסען גאט אין אזא קליין ספרל".

די שיטה פון רבי׳ן געפינט זיך הויפטזעכליך אין די ערשטע צוויי טיילען פון אט דעם ווערק. די ערשטער טייל באשעפטיגט זיך מיט די געפיהלען און מיט די מאראלישע באגריפען פון חסידות; און אין דעם צווייטען טייל זוכט ער צו ערקלערען דעם יסוד פון דער וועלט באשאפונג און פון די עקזיסטירענדע זאכען און באשעפענישען.

זיין לעהרע איז א דואליסטישע. ער האלט, אז אין מענטשען קומט פאר א ראנגלעניש צווישען דעם יצר טוב און יצר הרע. ווייל די נשמה פון מענשען באשטייט פון צוויי טיילען; בעסער געזאגט, ער מיינט, אז דער מענש האט צוויי נשמות: א בהמה׳שע און א געטליכע.

די בהמה׳שע נשמה שלעפט דעם מענשען צו דער סיטרא אחרא, און רייצט איהם און די כוחות פון זיין בלוט, די פארשידענע פון זיין גוף. דערפון קומען ארויס אלע שלעכטע געוואוינהייטען. ער ערקלערט זאגאר דאס אזוי: ווי דער מענשליכער גוף איז צוזאמענגעשטעלט פון די פיר עלעמענטען (דאס איז לויט אריסטאטעלעס פילאזאפיע) פייער, וואסער, לופט און ערד, ווערען אין איהם געשאפען שוואכקייטען, וועלכע אנטשפרעכען אט די עלעמענטען: כעס און גאווה זענען געשאפען דורך פייער; נייגונג צו פארגעניגען דורך וואסער; אויסגעלאסענקייט, לצנות און באריהמעריי דורך לופט; און פוילקייט און עצבות דורך ערד.

די צווייטע נשמה, די געטליכע איז איינגעקערפערט אין שכל. וואס האט דריי אייגענשאפטען: חכמה, בינה, דעה (דענקען, פארשטיין, וויסען). אט דער שכל און זיינע אייגענשאפטען מאכען דעם מענשען פעהיג צו קאנטראלירען און זאגאר באזייטיגען די הערמאניגע שוואכקייטען פון זיין קערפער, און עס גיט איהם די מעגליכקייט צו פארווירקליכען די מצוות פון דער תורה און זיך צו באהעפטען מיט גאט.

לויט דער מיינונג פון דעם ליאדיער גייט אן א קאמף צווישען דער געטליכער און דער בהמה׳שער נשמה אין מענשען. און די הערשאפט פון שכל איבער דאס געפיהל, די שליטה פון מוח איבערן הארצען, איז דער ריכטיגער ציל אין דעם דאזיגען קאמף.

ער ערקלערט, אז דאס זיידארט פון דער בהמה׳שער נשמה, וואס איז געפיהרט פון דער קליפה געפינט זיך אין הארץ, וואס איז פול מיט בלוט, און דאס זיידארט פון דער געטליכער נשמה איז אין מוח. ווי שוין געזאגט. פיהרען די צוויי נשמות א קאמף צווישען זיך. יעדע פון זיי זוכט צו הערשען איבער דעם גוף און אלע אברים. אויב דער מענש שטארקט זיין געטליכע נשמה, דאס זי זאל קענען זיגען איבער דער בהמה׳שער נשמה און זאל ארויס טרייבען פון קערפער די שלעכטע נייגונגען, דאן איז ער דער מענש א צדיק. אבער אויב דער מענש לאזט זיך פיהרען פון דער בהמה׳שער נשמה און ער גיט נאך די נייגונגען און פארלאנגען פון קערפער, דאן איז ער א רשע.

דער וועג ווי צו מאכען, אז די געטליכע נשמה זאל זיגען איבער דער בהמה׳שער נשמה איז זיך צו האלטען פעסט אין די מצוות, לערנען תורה, תפילה טון און עבודת הבורא, דינען גאט.

דער ליאדיער האט זיך נישט געשטעלט אויף דעם שטאנדפונקט, אז מען דארף פייניגען דעם גוף מיט פיל תעניתים, כדי צו באהערשען די בהמה׳שע נשמה און זיך ראטעווען פון דער ריינינגונג אין גיהנום, ער האט געהאלטען, אז אין אונזערע דורות איז נישטא קיין מעגליכקייט צו פאסטען אזוי פיל תעניתים ווי עס שטייט אין די תיקוני תשובה פון דעם אר״י ז״ל. ער הייסט נאר טון תשובה מיט דעם פולען הארצען דורך תפילה און פולשטענדיגער חרטה.

בנוגע דערווייטערן זיך פון עצבות, הייסט ער דאס טון נאר דורך גייסטיגע מיטלען, ער ווארענט געגען באנוצען קערפערליכע מיטלען. כדי צו דערקוויקען די נשמה. ער איז אפילו געגען מאכען משונהדיגע תנועות און דאווענען.

אט די ספעציפישע שיטה פון ר׳ שניאור זלמן אונטערשיידעט זיך פון דער שיטה פון חסידיזם בכלל דערמיט, וואס זי דערהויבט דעם שכל צו זיין דער קאנטראלירנדער כוח אויף דעם מענשען, און גיט איהם איבער די מאכט צו באהערשען די געפיהלען און זייערע אויסברוכען. ער פארלאזט זיך נישט אויף די געפיהלען אליין, וועלכע קענען באאיינפלוסט ווערען דורך די שוואכקייטען פון דעם גוף. ווערענדיג די שיטה פון דעם חסידיזם בכלל האט ער טהויען צו די געפיהלען פון מענשען גופא, זי האלט אז די געפיהלען גופא קענען זיין הייליגע; זיי קענען אפט זיין גערעכטער ווי דער שכל; און די באהערשונג מיט גאט קען ניכטער קומען דורך די געפיהלען ווי דורך דעם קאלטען שכל.

מען קען זאגען, אז די לעהרע פון ליאדיער איז א מין מתנגדישער חסידיזם, אזוי ווי ער האט אין שטעלט העכער פון אלץ אין מענשען דעם שכל האט ער שוין אויך געשטעלט העהר דאס לערנען כדי צו באווייזען דעם שכל מיט פארשטענדניש און וויסען. דער חסידיזם אין זיין אורשפרונג, אז דער בעל שם האט איהם געשאפען, האט דאס לערנען נישט דערהויבען צו אזא עיקר, טאקע דערפאר ווייל ס׳האט אלס הויפט יסוד פון מענשענס האנדלונג באטראכט דאס געפיהל און נישט דעם שכל.

פרויען (א קאפיטעל פון א פאריז-מאנטאזש)

פון דבורה פאגעל

פרויען מיט אויגען שטאלענע שווארצע.

אין דעם נאוועמבער־נעם שאנסעליזע אין פאריז מאכט איצט דער זייגער איינס, מיטאגצייט.

צו דער צייט ווערען ליידיג די גרויסע בולווארען אויף דער לענג פון דריי פעטעל און דער איינצעלנער פארבייגייער איז שוין פון דער ווייטענס קענטיג און טרעט ארויס ווי א בלינדער טאס אויף דעם הינטערגרונט פון א נישט — אנטשלאסענער בלויקייט.

א פרוי מיט אויגען שטאלען-שווארצע און שטאלענע ברעמען, וואס גייט איצט דורך דעם בולוואר, איז ווי א דיסאנאנץ אין דעם מילדען גאסען-פייזאזש.

געפאסט וואלט זי זיך גיכער צו אן אנטשלאסענעם און איינזאמען דעצעמבער-טאג. אויך די שטאט וואלט באדארפט זיין אן אנדערע: וואו יעדער דערער איז באקאנט מיט אלע אנדערע און די מענשען האבען אנאנד מעהר גארנישט וואס צו זאגען.

צו דעם בלויען בולוואר שאנסעליזע פאסט זיך אן אנדער טאן, אנדערע ברעמען און אויגען.

וואלטען זיי נישט געווען — וואלט מען זיי באדארפט קינסטליך פרעפארירען. אבער זיי זענען פארהאן.

צו פארהאנקען האט מען זיי די גרויסע מאגאזינען אין מאדע-סאלאנען, וואס שטעלען צו פון די בלויע נאוועמבער-גאסען יענע וואונדערליכע פרויען-עקזעמפלארען, נישט אנצורופען זיי אנדערש ווי „בלומענהאפט", מיט א טאן א צוברעכליכע גלייך צו דער פארצעלייענער קארנאציע פון די רויזען.

די פרוי מיט שטאל-שווארצע אויגען זאגט:

...אין יעדער ליבשאפט קומט עס אמאל, די די ביימער זענען אזוי ווי נישט מעהר גרין, אז די אוועגטען האבען אנגעוואירען מיטאמאל זייער סאמטענע גרויקייט און דאס לעבען איז אזוי ווי נישט מעהר וויכטיג... א שאד די פארלוירענע צייט...

דעמאלט ענטפערט איהר באגלייטער. אנגעטון — ווי געוועהנליך — אין גרויען פאלטא און א שטייפען מעלאנע-הוט, ענטפערט ער אין דער מאניר פון אן אלט-מאדישען ראמאן:

...ווער באצאהלט אונז די צייט פון ליבשאפט פארשפילטע...

דעם בולוואר פילען צוריק אויס פרויען מיט דעם טאן פון צארטע טיי-רויזען; מענער אין שלאפ-פאלטאס אין היט.

אריבער שאנסעליזע און אלע בולווארען פון דער וועלט באוועגען זיך אייליג מענשען, וואס באדינגען דאס פארביגע לעבען

יצחק יאנאסאוויטש

ווי אמאל אין „שטיבער"

(רעפארטאזש)

עס ליגט שוין אין דער טבע פון יעדען על-טערען מענש, אז ער זאל באזייערן די פארגאנגענע צייט און אז דאס פארשוואונדענע זאל אין זיינע אויגען אויסזעהען באזונדערס שעהן.

אן עלטערער פרומער יוד, וואס איז פאריאגט אין דאגות פרנסה ביז איבער׳ן קאפ, האט מיר מיט א זיפץ דערציילט וועגן די אמאליגע צייטען, יענע די צייטען ווען ער איז נאך געווען א יונגעל.

— כ׳זאג אייך יונגערמאן — האט דער דאזיגער יוד א טיפען זיפץ געטון — דאס, וואס אמאל איז געווען וועט שוין מעהר נישט זיין, כ׳רעד נישט וועגען דעם, אז אמאל איז געווען פרנסה און היינט איז נישט אזוי איבריג גוט, כ׳רעד נישט וועגען דעם, וואס אמאל האט מען בכלל נישט געוואוסט פון די אלע גוטע זאכען, וואס מען ווייסט היינט, נאר כ׳רעד וועגען יונגוואַרג. וואס ווייס די היינטיגע יונגוואַרג מעהר, ווי צו גיין אין די „פאראיינען" און אין די „טאנץ-סאליעס"? אמאל זעהט איהר ווען איהר קומט אריין צו אונז אין „שטיבעל" וואלט איהר געוואוסט וואס עס הייסט געלעבט, מיינט נישט, אז מען האט דארט נישט מעהר געטון, ווי געשאקלט זיך איבער דער גמרה, אמת מען האט געלערנט אויך. אבער אחוץ דעם איז דארט געווען היימליך. עס האט עפעס געצויגען אין „שטיבעל" אריין, ווי א מאגנעט.

האב איך אויסגעהערט דעם יודענס-רייד און געשוויגען. נישט דערפאר בלויז, וואס איך האב דעם יוד נישט געהאט וואס צו ענטפערען. איך וואלט איהם געקאנט באווייזען, אז דאס אמאליגע „שטיבעל" לעבען איז גאר נישט אונטערגעגאנגען, עס האט נאר אנגענומען אנדערע נייע פארמען... אבער שפארען זיך מיט אן עלטערען יוד איז אן ארויסגעווארפענע ארבייט....

ווארים דאס אמאליגע ספעציפישע „שטיבעל" לעבען איז פאקטיש נישט אונטערגעגאנגען, איך דער אייגנארטיגער טיפ פון דעם „שטיבעל"-בחור איז נישט פארשוואונדען. די צייט האט נאך איבערגעגאסען אין א נייער פארם דאס אלטע און אויסגעלעבטע, אין גרונט גענומען האבען זיך נישט די זאכען געענדערט, נאר די פארמען.

איך וואלט אייך געראטען אריינצוגיין אין איינע פון די פיל ביליגע „הארבאטשארניעס" און דארט אביסעל צו זיצען און זיך איינקוקען און איינהארכען אין דעם אלעם וואס דארט קומט פאר, נאך א האלבע שעה פארברענגען אין א „הארבאטשארניע" וועט זיך אייך אויסדוכטען, אז איהר זענט אריינגעפאלען אין אן אמאליק „שטיבעל" פון וואנען מען האט ארויסגענומען די גמרות און אלע איבריגע זאכען פון הייליגקייט-רעקוויזיט, די יונגע-לייט, וואס איהר זעהט פאר זיך וועלען זיך אייך אויסווייזען, ווי ישיבה בחורים, וואס האבען זיך איבערגעטון אויף „דייטש" און אפגעשוירען די פאות.

אלץ איז דא ווי אין אמאליגען שטיבעל, מען היצט זיך, מען רעדט אויפ׳ן יודישען שטייגער מיט די הענט, מען האלט זיך פאר די קלאפעס נאר די טעמאטיק פון געשפרעך האט זיך געענדערט. אנשטאט שנים אוחזין בטלית רעדט מען וועגען די שניים אוחזין — בשפאניע, אנשטאט צו לערנען וועגען דעם פירוש אויף גיטן און קידושין לערנט מען א פירוש אויף די עקאנאמישע פאליטישע לאגע אין פראנקרייך, אויף די אראבישע טעראר-אקטען אין פאלעסטינע. מען שפאלט זיך וועגען די מאסקווער פראצעסען און איינער איז גרייט דעם צווייטען דורס צו זיין איבער די פראגע פון דיקטאטור און דעמאקראטיע.

אזעלכע „שטיבלעך" וואס זענען מגולגל געווארען אין „הערבאטשארניעס" זענען אין שטאט פארהאן א סך. איך וועל אנכאפען איינע וואס געפינט זיך לאמיר זאגען אויף דער פילסודסקי-גאס.

די אויסערליכקייט פון דער דאזיגער „הארבאטשארניע" גייט נאטירליך קיינעם נישט אן. חוץ אפשר די אויפשריפט אויף דער שילד, אז „דא באקומט מען פאר 10 גר. א גלאז טיי און פאר אכט גר. א גלאז מילך און א גאנץ אנבייסען פאר איינציגע 25 גראשען, אינעווייניג איז דאס נייע „שטיבעל" מעהר ווי באשיידען, פינסטער און אנגערויכערט און אין דער לופט שטעהט א געדיכטער האלז-קרעלענדיגער ריח פון ביליגע פאפיראסען רויך. די טישלעך זענען אפילו געדעקט מיט צעראטע, אבער די צעראטע איז ערטערווייז צוריסען און לאזט ארויסקוקען דאס רויהע האלץ. די צעראטע, וואס איז נישט צוריסען איז געווייכט באשריבען מיט כלערליי ציפערען און ווערטער פארלוירען די ווייסע קאליר, וואס שייך ווידער די ריינקייט פון „לאקאל לאזט זיך נאך א סך ווינשען, אבער דאס ארט זייער ווייניג די „שטאם-געסט" פארקעהרט, וואס ווייניגער געפוצט, אלץ היימישער פילט מען זיך, אלץ פרייער קאן מען זיך האלטען אזוי ווי אמאל, אמאל די טאטעס אין שטיבעל.

די „געסט" זענען דא שטענדיגע, אלט-געזעסענע און איינער קען גוט דעם צווייטען. ס׳רוב פון זיי געהערען צו דער קאטעגאריע: איבריגע ארבייטסלאזע. דא פארברענגען זיי דעם גרעסטען טייל פון טאג. פארהאן אפילו אזעלכע, וואס קומען אהער אינדערפריה און גייען אהיים אפדערנאכט שלאפן. נישקשה זיי קאנען זיך עס דערלויבען, זייערע משפחות וועלען סיי, ווי נישט אנטלויפען פון ארוים של׳ג, רעדן זיי. אבער דער גאנץ וועט זיכער גאר נישט ארויסקומען און זיצענדיג דא, קאן מען זיך אמאל דערווארטען, אז עמיצער — איינער פון די חברה — זאל ברענגען א פאר גראשען און שטעלען א צוויי זעמעל מיט טיי, אדער אפשר גאר א טעלער זופ. זיצען אזוי די ארבייטסלאזע בחורים פון דערפריה, ביז ביינאכט און מען עסט אויף פרישטיק — א דיסקוסיע וועגען די געשעהענישען אין שפאנישען מאראקא, אויב עמיצער איז גאר א גרויסער זולל וסובא, פארבייסט ער מיט א פארציע נייעס פון צייטונג. פארהאן דא אויך אזעלכע איבערגעגעבענער׳ס וואס דערלויבען זיך — אזוי נישט מיר און נישט דיר — אליין-אדורכצוגעבען „די געשיכטע פון דער גרויסער פראנצויזישער רעוואלוציע" אדער „דאס פראגראם-מינימום פון די מעקסיקאנישע סינדיקאליסטען".

אלץ איז דא אזוי ווי אמאל אין „שטיבעל" מען הונגערט ווי אמאל און מען דערציילט זיך איינער דעם אנדערן וועגען א גוט מאלצייט וואס מען האט געגעסען אין... חלום, פונקט ווי אמאל די לערנער׳ס איז מען פארטיפט, נישט אין קיין גמרות נאר אין דיקע צוקנייטשטע ביכלעך און כאטש מען רעדט און מען דיסקוטירט אזויפיל וועגען די ווירקליכקייט פון אונזער צייט, האט מען דאך פארלוירען דאס געפיהל און דעם חוש פאר דעם רעאלען לעבען. מען איז, ווי אמאל, פארקראכען אין עולם הספר.

ביי מיין אריינקומען אין אט דער „הארבאטשארניע" האב איך געטראפען אן א שפאר ביסעל יונגע לייט מיט פארחושכטע אויסגעצויגענע פנימער, מיט הונגעריגע אויגען, זיי האבען זיך געהיצט, געווארפען מיט די הענט און איינער האט דעם אנדערען געוואלט איבערשרייען, איבערצייגען. עס איז געגאנגען וועגען אויפנאם-מעגליכקייט פון ארץ ישראל. אממיינסטען האט זיך געהיצט איינער א בחור מיט א קאפ האר, וואס איז שוין לאנג רייף געווען צו קומען אונטער די פריזיערישע מאשינקע, ער האט געווארפען מיט ציפערן, געמאכט אש און ערד פון דעם געגנער און מארנע אפילו דער געגנער האט געקוקט דערויף מיט א געוויסען הארץ, ווייל חבר מענדיל איז נישט אבי ווער, ער איז א מתמיד, האט אדורכגעלערנט „קאפיטאל" און א שטיקעל קויטסקי גיט ער אייך א זאג אפ פון אויסווייניג, ווי אן אמאליגער ישיבה בחור א שטיקל מהרש"א.

דער עולם האט זיך געהיצט און געאמפערט און די אייגענטימער איז געשטאנען הינטערן בופעט און געגענעצט, ענדליך האט זיך איינער א פא[illegible] פון נידעריגען וואוקס, וועמען עס איז שוין טרוקען געווען אין האלז פון די דיסקוסיעס — דערמאנט:

— חברה מען וואלט געדארפט עפעס איבערבייסען.

די איבריגע האבען זיך אויף איהם אנגעזערט:

— האק נישט איבער — האבען זיי געשריגען קענטיג אין כעס, וואס מען האט ארויסגערופען דאס געשפענסט פון הונגער — זעהסט דאך מען האלט ביי א וויכטיגען פונקט און מען דארף איבעררעדען וועגען די איטאליעניש אביסינישע פראגע.

אבער דאס געשפענסט פון הונגער האט שוין נישט געלאזט רוהען. ביסלעכווייז זענען אלע געווארען מיד און זיך גענומען קוקען אויף דער טיר אלע רגע געהאפט, אז עפעס איינער וועט אריינקומען און ברענגען א פאר גראשען.

דיווייל איז אריינגעקומען א פרעמדער יונגערמאן, וואס האט זיך געהייסען געבען א פירטל קילא ברויט און א מארגיריטע הערינג און נאך ווי ער האט זיך געבייזערט אויף דעם באלעבאס וואס האט איהם דערלאנגט דאס ברויט אויף נישט ריינעם טעלער, האט ער זיך אוועקגעזעצט בנעימות עסען.

די חברה האט זיין בנעימותדיג עסען אונטערגעהויבען, זיי האבען געשלונגען די סלינע און געברומט.

— א בורזשוי

— א זאטער קליינבירגער — האבען אנדערע געזאגט.

— אש׳י וואלט געווען א פלאן צו רעדען מיט באלעבאס — האט ווידער געזאגט דער זעלביגער נידעריג-וואוקסיגער פארשוין, וואס האט דער ערשטער דערמאנט וועגען עסען — ער וואלט אפשר געגעבען אויף קאנטא כאטש א קילא ברויט און עטליכע גלעזלעך טיי?

— א שאד די רייד, ער וועט נישט געבען — האבען זיך דערהערט קולות פון די טישלעך און כדי צו פארשרייען דעם הונגער האט מען אנגעהויבן א נייע דיסקוסיע וועגען דער דייטשער פאליטיק אין עסטרייך און אין אונגארן...

ארומגעפאהרען זוכען די זינדיגסטע שטאט אין דער וועלט

עס זענען דא שטעט וואס האבען א שם אלס אויסגעלאסענע און זינדיגע. גאנץ אפט אבער איז דער דאזיגער שלעכטער נאמען א נישט פארדינטער.

וועלכע שטאט אין דער וועלט איז טאקע די זינדיגסטע, די אויסגעלאסענסטע שטאט? בוענאס איירעס, ארגענטינע, איז באוואוסט אלס צענטער פון דעם ווייסען שקלאפען האנדעל. וויפיל ארטיקלען עס זענען שוין געשריבען געווארען באשמוצענדיג די שטאט צוליב איהרע הענדלער מיט פרויען! איז טאקע בוענאס איירעס אזא זינדיגע שטאט?

דערצעהלט דער ענגלישער שריפטשטעלער ריט שאר׳ האליבוירטען, אז ער איז געווען

אין בוענאס איירעס

און נישט באמערקט אז דארט זאל אנגעהן אן אלגע־מיינער ווייסער שקלאפען האנדעל. „איך בין אהין געקומען מיט דער איבערצייגונג", זאגט ער, „אז איך וועל זעהן א שטאט וואס איז פארפלייצט פון זינד. אבער איך בין אנטוישט געווארען. איך ווייס, אז מען וועט מיר זאגען, אז אפשר האב איך נישט געזוכט אויף נישט געקוקט אין די ריכטיגע ערטער. דאס קען זיין. ווען אבער מען באשולדיגט א שטאט אויף אן אלגעמיינעם אופן און זי קריגט אן אינטער־נאציאנאלע רעפוטאציע פאר זינד, דארף מען עס קענען זעהן אויף טריט און שריט. האב איך דער־ריבער ביי זיך אפגעמאכט, אז די מעשה איז שטארק איבערטריבען".

אבער

ריא דע זשאנייראָ,

די הויפט שטאט פון בראזיליען, כאטש זי האט נישט אזא שלעכטען שם, איז זי, לויט זיין מיינונג, פיל מעהר זינדיג ווי די ארגענטינישע הויפט שטאט. דארט איז טאקע אן אמת׳ער צענטער פון אויסגע־לאסענעם האנדעל. עס איז דא א געגענט וואס פאר־נעמט א שטח פון מעהר ווי א האלבע מייל, וואס איז אויסשליסליך אפגעטיילט פאר זינדיגע צוועקען. דארט קען מען זעהן זעהר מיאוס׳ע סצענעס. שכור׳ע מענער און פרויען אויף די גאסען. „איך בין דארט געווען ביי־יאהר אווענט, איז דאן געווען „זומער", שרייבט האליבוירטען. „איבער הונדערט טויזענט מענשען זענען געווען אנגעפאקט אין דעם דאזיגען זינדיגען געגענט. עס איז געווען א געפאהר צו געהן אויף די טראטוארען, ווייל פון די פענסטער האט מען נאכאנאנד געהאלטען אין שליידערן ליי־דיגע פלעשלעך פון שנאפס".

און אפילו די זינד פון פאריז און בערלין איז אויך איבערטריבען.

באריהמטער אמעריקאנער רייזענדער, האליבוירט, איז אויסגעפאהרען די וועלט. — ער האט געזוכט די זינדיגסטע שטאט. — וואס ער האט געזעהען אין די שטעט פון זינד — בוענאס איירעס, קאאירא, שאנכאי און אנדערע שטעט.

פון י. עסטעראז

אין פאריז

איז זינד א פשוט׳ע קאמערציע. דארט זענען דא באנדיטעס וואס גיבען זיך אויסשליסליך אפ מיט בא־שווינדלען די אויסלענדישע געסט וואס קומען אין שטאט אויף א באזוך. די פאריזער גופא זענען דווקא פרום און האבען ליב צו זיצען אין דער היים. זיי זענען נישט שטארק געזעלשאפטליך. די קאפעען אין פאריז זענען פול מיט אויסלענדער. די יעניגע, וואס האנדלען מיט פרויען אין פאריז מאכען זייער געלט טאקע פון די דאזיגע אויסלענדער. די פאליציי ווייסט דערפון און מאכט זיך נישט זעהענדיג צוליב באשטימטע אורזאכען.

אין בערלין

איז אין די יאהרען פון 1920 ביז 1925 די לאגע געווען א סך אן ערגערע. דארט איז טאקע געווען זינד און פארברעכען אויף א ברייטען שטייגער. עס וועט נישט זיין איבערטריבען צו זאגען, אז די ערגסטע דעגענעראציע פון וועלכער עס איז שטאט אין אייראפע האט מען דאן געקענט זעהן אין בער־לין. פארברעכער־באנדעס האבען „געארבייט" אין געוויסע טיילען פון שטאט פראנק און פריי. זיי זע־נען אפט געווען דירעקט פארבונדען מיט הויכע פאליציי־באאמטע. בערלין האט דאן מיט רעכט געהאט א נאמען נישט נאר אין דייטשלאנד, נאר אין גאנץ אייראפע אלס די אויסגעלאסענסטע שטאט.

מארסעל

פראנקרייך, איז לויט דעם שרייבער׳ס מיינונג די ערגסטע שטאט אין אייראפע. זי איז די זינדיגסטע שטאט. זי האט דעם גרעסטען פראצענט קרימינאל־ביקעס, לויט דער באפעלקערונג, אויף דער גאנ־צער וועלט. מארסעל שטעלט צו, לויט איהר באפעל־קערונג, צעהן מאל אזוי פיל פארברעכער אויף דעם טייפעלס אינזעל אדער אין די קרימינעלע געפענגנישען, אין די אפריקאנישע קאלאניעס, ווי פא־ריז, טראָץ דעם וואס פאריז איז מעהר ווי דריי מאל אזוי גרויס ווי מארסעל. קיין מארסעל קומען אויסוואנדערער פון שפאניע, איטאליע, עגיפטען און אלזשיר. עס איז א גרויסע האפען־שטאט און די זינדיגע פרויען און מענער קומען אהין פון פאר־שידענע נאציאנאליטעטען און פון פארשידענע הויט קאלירען.

סינגאפאר

האט א שלעכטען נאמען אויף דער גאנצער וועלט. דאס איז אן ענגלישע קאלאניאלע שטאט און ווערט געהיט פון א שטרענגער פאליצייאישער אויפזיכט און פון דער ענגלישער קירך. עס זענען דארטען דא א סך סאלדאטען און מאטראָזען אבער — ווייניג זינד און פארברעכען. דערפאר איז אבער

שאנכאי

אין כינע אן אמת׳ע פארברעכערישע שטאט. דארט געפינט מען נישט נאר די פארשידענע אויסגעלא־סענהייטען פון מזרח, נאר אויך פון אייראפע, וואס פארוואנדלען די שטאט אין דער זינדיגסטער. קיין שאנכאי ווערען אויך אריבערגעליפערט יידישע מעד־לעך פון פארשידענע לענדער אין אייראפע צו א לעבען פון זינד. איז עס דא־יבער א משוגע׳נע שטאט פון אויסגעלאסענע פארגעניגענס. די כינע׳ער גופא נעמען ווייניג וואס אנטייל אין דעם, אבער זיי זע־נען די בעלעבאטים פון די מעהרסטע זינד־פלע־צער.

לויט דער מיינונג פון דעם שריפטשטעלער, איז אבער שאנכאי נישט אזוי זינדיג, ווי

קאאירא,

די הויפט שטאט פון עגיפטען. פארט־סאיד, וואס איז די שכנה פון קאירא, האט געטון אלץ וואס איז וואר מעגליך אין פארלויף פון די לעצטע יאהרען צו ווערען די אוממאראלישסטע שטאט אין דער וועלט.

פארט סאיד

איז אבער נאר א מין ווינקעל פון קאירא, ווייל דער הויפט זינד־פלאץ איז טאקע קאאירא גופא. עס איז דער גן־עדן פון סיריע, טריפאלי, אראביע, סודאן

האליבוירטאן דערצעהלט באריכות וועגען קאי־רא, ווייל ער האט אין זיין לעבען נישט געזעהען דורך אלע זייבע רייזעס אזא מין שטאט. „עס איז נישטא קיין שום געהיימניש וועגען געשלעכט אין קאירא. קינדער ווערען געבוירען און וואקסען אויס אין דער דאזיגער האלב־ווילדער אטמאספערע. דער פאקט איז, אז די געגענט פון „דארב טיבא" איז א מין ראבו עוואו, וואו ווען עס ווערט פינסטער, קומען זיך צוזאמען טויזענטער הימלאזע מיידלעך און יונג־לעך פון שטאט, זיי האבען ליב דעם טומעל אויף די גאסען. זיי ווערען אהין צוגעצויגען, ווי קינדער צו א צירק אין אן אייראפעאישער אדער אמעריקא־נישער שטאט. קינדער, שול־מיידלעך, בתולות מיט פארשלייערטע פנים׳ער און שרייענדיגע, האלב־נאקעטע מוסקול־טענצערינס — אלע מישען זיך דארט אויס.

„אינטערעסאנט איז, אז נישט נאר מאכט מען פארשלאגען צו מענער, נאר אויך צו פרויען. און די סענסאציע פון קאירא איז טאקע וואס אזא גרויסע צאהל ענגלישע און אמעריקאנישע פרויען געהען צו די דאזיגע זינדיגע, דעגענערירטע סצענעס, אמע־ריקאנער און ענגלישע פרויען, וועלכע זענען צוריק־געהאלטען און איינגעהאלטען, ווען זיי זענען אין דער היים ווערען גאר אנדערש ווען זיי קומען אין מצרים. א סך פון די אראבישע וועג־ווייזער האבען מיר דערציילט, אז די גרעסטע סומען געלד האבען זיי געמאכט דווקא פון אמעריקאנער פרויען, וואס זענען געקומען אויף באזוך אין עגיפטען. די וועג־ווייזער זענען גוטע פסיכאלאגען. זיי ווענדען זיך הויפטזעכליך צו אזעלכע פרויען, וועלכע זעהען אויס פארלוירענע און אומעטיגע, און רעדען זיי איין צו געהן זעהן אזעלכע אויסגעלאסע׳נע סצענעס און באצאהלען פון 25 ביז 200 דאלאר פאר דעם פאר־געניגען, שיפעלעך, אזוי ווי שמעטערלינגען, פאה־רען אלעמאל אפ אין קאירא אויפ׳ן נילוס, אין וועל־כע עס געפינט זיך בלויז אן אראבישער וועג־ווייזער וואס פיהרט א פרוי, איהר צו ווייזען די „וואונדער־סצענעס".

האליבוירטאן, דער וועלט־באריהמטער רייזענ־דער, דערצעהלט אויך, אז נישט זעלטען קומען פאר אמת׳ע טראגעדיעס אין קאירא. די וועג־ווייזער, אויב זיי דערוויסען זיך, אז א פרוי איז פארהייראט, אדער האט א חתן, דאן וועלען זיי צאפען פון איהר געלט וויפיל זיי וועלען נאר קענען. עס זענען געווען פאלן, וואו פרויען האבען אוועקגעגעבען זייער לעצטען שמי־קעל ציהרונג, כדי זיי זאלען נישט באשמוצט ווערען פון די וועג־ווייזער ווייערע. זיי וועלען שוין פאר־זאגען א צעהנטען צו שפילען א לינקע ליבע נישט נאר אין קאירא, נאר אפילו אין אנדערע שטעט. און דערפאר איז קאירא מיט רעכט די אויסגעלאסענסטע שטאט אויף דער גאנצער וועלט.

ווי אזוי טויטע העלפען ארויס לעבעדיגע

פון ל. באראדולין

טיק, דאס איז נישט ספיריטואליזם און נישט קיין פאל ווען מען בעט די נשמות פון די מתים, אז זיי זאלען זיך מטריח זיין און זיין „גוטע בע־טערס". דער אופן ווי אזוי די טויטע העלפען די לע־בעדיגע היינטיגע צייטען איז א מעהר פראקטישער און איז דער פראדוקט פון וויסענשאפטליכע פארשונ־גען און צו זייער קרעדיט זאל עס פארציכענט ווער־רען, דאס די סאוויעטישע וויסענשאפטליכ ביי־געשטייערט צו דעם א היפש ביסעל. עס איז א סברה אז א דאנק טאקע די סאוויעטישע געלעהרטע פאר־שער ווערען איצטער פארוואונדעטע שפאנישע לאיא־ליסטען געראטעוועט מיט בלוט פון זייערע טויטע חברים.

עס זענען פאראן פאלען ווען דאס לעבען פון א מענשען קאן געראטעוועט ווערען בלויז דורך דעם וואס מען שפריצט אין איהם אריין פרישע בלוט פון אן אנדער מענשען. זענען אין יעדער שטאט פאראן א צאהל מענשען, וואס זענען גרייט צו געבען א טייל פון זייער בלוט צו ראטעווען אזעלכע פאציענטען.

אבער דאס בלוט פון פארשידענע מענשען איז פארשידען. דאס בלוט ווערט קלאסיפיצירט לויט זע־קסע מיקראסקאפישע און כעמישע סמנים. א פא־ציענט קאן געראטעוועט ווערען בלויז דאן, ווען מען שפריצט אין איהם אריין בלוט פון זיין אייגענעם מין. ווען מען זאל אין איהם אריינשפריצען בלוט פון אן אנדער מין, וועט ער ליבער שטארבען, אפילו ווען ער וואלט געהאט א האפנונג צו בלייבען לעבען אהן אן אריינשפריצונג פון פרעמדע בלוט. נעהמט מען פון יעדען פון זיי א פאר טראפען בלוט און מען אונטער־זוכט עס; און ווען עס קומט א פאל ווען א פאציענט באשטימט זיך אז מען זאל אין איהם אריינשפריצען פרעמדע בלוט, מוז מען פריהער אריינקוקען אין די ביכער און אויסקלויבען וועמענס בלוט איז פון דעם זעלבען מין ווי דאס בלוט פון דעם פאציענט. ארויס־צאפען דאס בלוט און האלטען עס אין א כלי פארט־געהייט און דערנאך אריינשפריצען אין א פא־ציענט, ווען עס איז נויטיג, — האט מען נישט גע־קאנט, ווייל בלוט ווערט באלד געדיכט ווי נאר עס קומט אין באריהרונג מיט לופט, און דאן איז עס נאך ערגער ווי מען זאל קיין בלוט אין דעם פאציענט גאר נישט אריינשפריצען.

אבער די סאוויעטישע געלעהרטע פארשער האבען געפונען א וועג ווי אזוי צו האלטען בלוט פרי־שערהייט אין א כלי און עס זאל נישט קאליע ווערען און נישט געדיכט ווערען. אזא בלוט קאנען זיי האל־טען אפילו אין אייז־קאסטען צוויי, דריי און אפילו פיר וואכען נאכאנאנד און עס זאל נישט קאליע ווערען, פארשטייט זיך, איידער מען שפריצט אריין דאס בלוט אין דעם פאציענט, ווערט עס פריהער אונטערזוכט אין דער נויטיגער שטופע.

דאס איז געווען דער ערשטער שריט, דער צווייטער שריט איז געווען אזא: ווען איינער איז פלוצ־לונג געשטארבען דורך א הארצשלאג אדער זעלבסטמארד, האט מען באלד ארויסגעצאפט פון איהם דאס בלוט און באהאלטען אין א פלאש, פארשטייט זיך, אז פריהער האט מען דאס בלוט אנאליזירט און פאר־שריבען אויפן פלאש צו וועלכען קלאס אדער מין עס באלאנגט.

און איצטער ווערט עס זעהר ברייט אנגעוואנדעט אויף די שלאכטפעלדער פון שפאניען, הויפטזעכליך אויף דער זייט פון די לאיאליסטען, אז א גרויסע צאהל שווער־פארוואונדעטע מענשען זענען געראטעוועט גע־ווארען מיט דעם בלוט פון מענשען וואס זענען פרי־הער געפאלען און דאס בלוט איז געהאלטען געווא־רען אין פלעשער.

אבער דאס איז נישט דער איינציגער אופן ווי אזוי די טויטע העלפען די לעבעדיגע. אט איז נאך א פאל וואס איז נישט לאנג צוריק באריכטעט געווארען אויף א מעדיצינישען צוזאמענפאהר אין באלטימאר. דעם באריכט האבען אפגעגעבען די צוויי מעדיצינישע פארשער: דר. יוח יאנג און דר. וויליאם דידוש.

זיי האבען באריכטעט צוויי פאלען. אין איין פאל איז דער פאציענט געווען א מאן פון 48 יאהר אלט. ער האט געליטען פון א קראנקהייט וואס איז געקומען דערפון, וואס א געוויסער אינערליכער דריז קיינער האט נישט פונקציאנירט אין ריכטיגער צייט און א יונגער מערדער היינגעריכטעט געווארען. באלד נאך דער היי־נגעריכטונג האט מען פון איהם אויסגעשניטען דעם באר־טרעפענדען דריז און איבערגעפלאנצט איהם אין קער־פער פון דעם פאציענט, און מיט אמאל איז דער פא־ציענט געזונט געווארען ווי דורך א כישוף. עס האט אבער אנגעהאלטען נישט מעהר ווי צוויי יאהר און דערנאך האט דער פאציענט ווידער אנגעהויבען ליי־דען פון דער פריהערדיגער קראנקהייט.

דער צווייטער פאל איז אין אלע פרטים ענליך צום ערשטען, נאר דא איז דער פאציענט בלויז 22 יאהר אלט, און זענען שוין פאריבער עטליכע יאהר און דער יונגערמאן איז נאך אלץ פולשטענדיג געזונט.

„נישט קריזיס, נאר קאטאסטראפע"...

א געשפרעך מיט דעם באקאנטען יודישען קינסטלער מיכאיל יא

ווי מיר האבען שוין געמאלדען, ווײלט איצט אין לאנד דער באקאנטער יודישער קינסטלער פון לעטלאנד, מיכאיל יא, וועלכער האט זיך א־יך קונה שם געווען אין דער יודישער קולטור־וועלט, אלס איינער פון אונזערע אינטערעסאנטסטע און אריגי־נעלסטע טעאטער־בילדער, רעזשיסערן און דעקא־ראטארען.

עס איז א דבר ידוע, אז זיינע גרויסע לייס־טונגען אויפ׳ן געביט פון יודישען טעאטער אין לעטלאנד, בעת דער „פראספעריטי" פון דער יודי־שער קולטור־אויטאנאמיע דארט, האט שטארק משפיע געווען אויף די פלאסטישע דערגרייכונגען פונ׳ם לעטישען מוסטער־טעאטער.

מיכאל יא איז ביי אונז אויך גוט באקאנט אלס גייסטרייכער און טעמפעראמענטפולער שריפטשטעלער — עסעאיסט, וועלכער איז געווען איינער פון די ערשטע פיאנערען פון דער יודישער פרעסע אין לעטלאנד, און מיטבוילער פון דער גלענצענדער יו־דישער צייטונג אין ריגע „דער ריגער מארגען", וועלכע איז, לײדער, צוליב דער לופט־ענדערונג אין לעטלאנד, צוגעמאכט געווארען.

מיכאל יא אלס מאלער איז ביים היינטיגען טאג א — מארקע.

ער געהערט צו די באליבטסטע און פאפולער־סטע קינסטלער־נעמען אין די באלטישע לענדער, און זיינע בילדער געפינען זיך אין מלוכה׳שע מו־זעען און אין סאלידע פריוואט־זאמלונגען אויך אויף דער אנדערער זייט ים.

מיר האבען אויסגענוצט די געלעגענהייט, וואס דער חשוב׳ער גאסט האט באזוכט אונזער רעדאקציע, און מיר טיילען זיך מיט אונזערע לעזער מיט א טייל געדאנקען און שטימונגען, וואס זענען דורך איהם ארויסגעזאגט געווארען אין שייכות מיט איינוגע אק טועלע קונסט־און קינסטלער־פראגען:

„וועגען וואס זאל איך אייך דערציילען און זאגען? וועגען דעם גורל פון יודישען קינסטלער, יודישער מאלעריי? וועגען דער איצטיגער אל־וועלטליכער קאניונקטור פאר דער קונסט? אין גרונט גענומען זענען דאס אזעלכע „יום־טוב׳דיגע" פראגען וועגען וועלכע מען בעט זיך אויס, אדער מען וויינט זיך אויס ביי א קאלטער גלעזער קאווע אין א קאוויארניע, אויג אויף אויג, אדער הארץ ביי הארץ. די ברייטע יודישע געזעלשאפטליכקייט האט א קנאפען אינטערעס צו די איידעלע פראגען. דער יודישער קינסטלער איז א מין „נאוסען" אין ווירוואר פון אונזער איצטיגען לעבען. דאס יודי־שע פאלק לעבט ד. ה. מאטערט זיך, באזונדערס און דאס יודישע קונסט באזונדערס — נישט ווי געג׳גט׳ע און נישט ווי פארליבטע. דאס זענען לחלוטין נישט קיין פעסימיסטישע געדאנקען, אדער א אימ־פראוויזירטע הקדמה וועגען „פערמאנענטען קרי־זיס" אין אונזער קונסט־שאפען.

איך רעד דא וועגען א אביעקטיווען פאקטישען צושטאנד, וועלכער באזירט זיך אויף דעם אומנאר־מאלען סאציאלען וועזען פון היינט־צוטאגיגען יו־דענטום.

מען דארף זיכער זיין אין די פיער ווענט און דאך איבערן קאפ, כדי צו דערפילען די נויטבא־דערפעניש פאר א בילד...

דער בין מוז אבער האבען אן ארט וואוהין צו טראגען די פרוכטען פון זיין טעגליכער הארא־וואניע.

ער מוז האבען אן אדרעס וואו עס קאמפלעטירט זיך זיין פראצע און ווערט פארוואנדעלט אין א נאציאנאלען עקסטראקט. און אז די ביידע מאמענטען פעהלען איז עס נישט קיין קריזיס נאר א קאטא־סטראפע...

קינסטלער זענען, נעבעך, ביי אונז פאראן א סך, און אונזער קונסט־פראדוקציע שטעהט אין איינקלאנג מיט אונזער אויפשוואונג פון אונזער מאטעריעם גייסטיגען שאפען אבער די לעבענס באדינגונגען פון קינסטלער און דער גרויסער גלייכ־גילטיגקייט פון די ברייטע מאסען צו דער מאלעריי איז לחלוטין נישט קיין טרייב קראפט פאר׳ן וואוקס און דערפאלגען.

די יודישע מאלעריי האט זיך אין גרעסטען טייל מאטעריעל געשפייזט אויפ׳ן אינטערנאציאנא־לען מארק, דער היפער - אידיאטיזם פון דער האטען־טעאריע האט דעם מאק פאר׳ן יודישען קינסטלער פארשמעלערט און דאס האט פארשטארקט די דעפרעסיע איז די רייהען פון די יודישע מאה־לערס.

מאלעריי איז א „שטומע" קונסט, זי איז נישט ביכולת צו מאהנען, בעטען, שרייען און דערפאר הערט מען נישט צו אפט דעם ווייגעשריי פון דעם יודישען קינסטלער, ער פראזוועט ליידען — דביקות אין זיך און פאר זיך — און אט פאר וואס איך בין סותר די טראדיציעס צו רעדען אין א אינטערוויאו וועגען זיך און שפיל דא אן אומנאנק בארע ראלע פון א „געזונגענעם קדיש".

און איצט א פאר ווערטער וועגען זיך, — אין פוילען וויל איך אנפילען מיין אָרימען יודי־שען „פאדדל" מיט בענזין און לאזען זיך ווייטער אין מיין עקסקורסיע.. אין סטראטאספערע, איך האב מיט זיך געבראכט א קליינע קאלעקציע פון מיינע ארבייטען אויב מיר וועט זיך איינגעבען די קאלעקציע דא אויפ׳ן ארט צו פארגרעסערען וועט אייך אויסקומען צו מאכען א ביכה איבער א דונער. וועל איך אויסשטעלען...

צי איך וועל זיך דא פארנעמען מיט טעאטער ארבייט? דער ענין איז פאר מיר בכלל א געשפענסט אבער אפשר... וואו איז די שטאט, וואו איז דאס לאנד וואו דער יודישער טעאטער, שרייט נישט צדקה תציל ממות... און אויף דעם „הומאניטארען" חשבון טאנצט א הפקר׳דיגען קאנקאן די אפערעטע־ביי אונז ביי אייך און אין דער גארער וועלט.

רעכט און לעבן
יורידישע ביילאגע פון „נייעם פאלקסבלאט"

ווי אזוי פארקלאגט מען שטראף-אורטיילען?

אפעלאציעס

אויף אלע אורטיילען פון דער ערשטער אינסטאנץ אליין איינס, צי ס'האנדעלט זיך וועגען שטעטישע קרייז-געריכטען מוז מען אפעלירען.

קיין אפעלאציע קאן מען נישט דורכלאזען אויף אורטיילען, ארויסגעגעבענע דורך די קרייז-געריכטען אין אדמיניסטראטיווע שטראף-ענינים, אלס רעקורס-אינסטאנץ. דעסגלייכען איז אויך נישט אפעליהבאר אן אורטייל פון קרייז געריכט אין א פינאנץ-שטראף ענין, אלס רעקורס - אינסטאנץ קעגען אן אויסגענומענע שטראף דורך די פינאנץ-אמטס ארגאנען.

אן אפעלאציע מעג אריינגעטראגען ווערען לטובת אדער לרעה פון פארמשפטען. פארקלאגען קאן מען דעם גאנצען פסק-דין אדער בלויז א טייל און דאס אליין איינס, צי ס'האנדעלט זיך וועגען דער שולד אדער ס'גייט וועגען דער שטראף.

מ'קאן אויך אפעלירען וועגען ביידע באשטימונגען גלייכצייטיג. יעדענפאלס אויב מ'אפעלירט קעגען דער שולד ווערט די אפעלאציע אויך אויטאמאטיש געווענדעט קעגען דער שטראף.

די אפעלאציע מעג אנטהאלטען פאקטישע אדער רעכטליכע פארווארפען. מ'קאן דעריבער פרובען צו באווייזען אז דער פארמשפטער איז געזעצליך דעם אינקרימינירטען פארברעך נישט שולדיג, אדער אז זיין פארברעך איז קוואליפיצירט געווארען דורכ'ן געריכט נישט געהעריג ד. ה. מ'האט איהם געמשפט נישט לויטן אנטשפרעכענדען ארטיקעל פון שטראף-געזעץ.

דעסגלייכען קאן מען אויך זיך פארהופען אויף די אומשטענדען, אז די פארהאנדלונג איז פעהלערהאפט דורכגעפיהרט געווארען, אז דאס געריכט האט נישט ריכטיג אפגעשאצט געוויסע באווייזען אדער געהאט א נישט ריכטיגע איבערצייגונג בנוגע דער שולד פון פארמשפטען.

אויף דער אפעלאציע פארהאנדלונג קאן מען פארלאנגען אז ס'זאלען נאך אמאל באטראכט ווערען די באווייזען פון דער ערשטער אינסטאנץ בפרט ווען מ'קוועסטיאנירט די פינקטליכקייט פון צוזאמענגעשטעלטען פראטאקאל אדער אויב דער באריכטער פארהער פון עדות און עקספערטען דארף פארשטענדיגען אזעלכע פרטים וועלכע זיינען נישט פעסטגעשטעלט אין פראטאקאל און וועלכע קאנען האבען אן השפעה אויפן גורל פון פארמשפטען.

מ'מעג אויך אין דער אפעלאציע פארהאנדלונג פארלאנגען אז דאס געריכט זאל באטראכטען נייע באווייזען בפרט, ווען דאס געריכט פון דער ערשטער אינסטאנץ האט אומבאגרינדעט אפגעווארפען דעם פארשלאג צו באטראכטען דעם זעלבען באווייז אדער דער דאזיגער באווייז איז דעם אפעלאנט האמאלט נאך נישט געווען באקאנט, און ד'קאן באאיינפלוסען דעם אורטייל.

די אפעלאציע קאן אריינטראגען, אויב ס'גייט לטובת דעם פארמשפטען, דער פארמשפטער גופא און אויב ד'איז נישט פוליעהריג — זיין פאטער, מוטער, עווענטועל מאן אדער פרוי, און אפוטרופוס.

לרעה דעם פארמשפטען מעג אפעלירען בלויז דער אנקלאגער, קעגען א שטראף פון שטעטישען געריכט אין אן ענין פון אן עפענטליכער באשולדיגונג מעג דער באוואלמעכטיגטער וועלכער האט זיך באטייליגט אין פראצעס אלס צד, דערלאנגען אן אפעלאציע בלויז בנוגע דער שולד אבער נישט קעגען דער שטראף.

אויב מ'וויל אפעלירען קעגען אן אורטייל פון א שטראף-געריכט, מוז מען קודם כל אנזאגען אין משך פון 3 טעג נאכן פארעפענטליכען דעם אורטייל, אן אפעלאציע.

דאן טרייט צו דאס געריכט א באגריינדונג פון אורטייל און מעלדעט וועגען דעם דעם אפעלאנט, אין משך פון 7 טעג נאכדעם דארף ערשט דערלאנגט ווערען די איגענטליכע אפעלאציע.

די אפעלאציע ווי אויך דער אנזאג דארפען אריינגעטראגען ווערען אין זעלבען געריכט, געגען וועמענס אורטייל עס ווערט אפעלירט.

דאס אריינטראגען אן אפעלאציע האלט אויטאמאטיש אויף דעם אויספיהר פון אורטייל, סיידען ס'ווערט פארלאנגט אן אורטייל פון געריכט פאר מינדעריעהריגע.

אן אפעלאציע קעגען אן אורטייל פון געריכט פאר מינדעריעהריגע האלט נישט אויף דעם אויספיהר פון אורטייל.

וויכטיגע ענטשיידונגען פון העכסטען געריכט

וועקסלען.

אין פרינציפ מעג א באזיצער אויספילען א וועקסעל-בלאנקעט. קוים פילט ער איהם אויס נישט אין הסכם מיט דעם, ווי ס'איז זיך אפגערעדט מיטן אויסשטעלער, בפרט בנוגע דער סומע און צאהלונגס טערמין, דראהט איהם א שטראף לויטן ארט. 194 פון שטראף-קאדעקס.

די דערמאהנטע סאנקציע ווערט אבער אנגעווענדעט בלויז אין דעם פאל, ווען דער שולדיגער האט געהאנדעלט בייזוויליג און נישט נאכלעסיג. דער אומשטאנד וואס די אויסגעפילטע סומע האט נאך נישט איבערגעשטיגען די מאקסימאלע סומע, לויטן וועקסעל-פארמולאר ענטפערט נישט די פאראנטווארטליכקייט פון וועקסעל-באזיצער.

וואנדער-האנדעל.

אויפן סמך פון א וואנדער-האנדעל - פאטענט מעג מען פיהרען א פארקויף בלויז צו קאנסומענטען.

אלימענטען.

מ'קאן נישט אין אלגעמיין רעזיגנירען פון דער רעכט צו מאהנען אלימענטען און אזא רעזיגנאציע האט ממילא נישט קיין שום רעכטליכען באדייט.

מ'מעג אבער יא אויפן סמך פון אן אפמאך רעזיגנירען פון באשטימטע אלימענטארע פאדערונגען אדער פון דער רעכט צו מאהנען אלימענטען פאר א געוויסער צייט.

לאקאל-שטייער.

א חוב פאר לאקאל-שטייער באלאסטעט נאר דעם לאקאטאר און ממילא קאן מען נישט לעגען קיין עקזעקוציע אויף די חפצים פון זיין פרוי.

קויף און פארקויף.

אויב עמיצער קויפט א חפץ אויף אויסצאהל מיטן באדינג אז כל זמן דער באטראג וועט נישט ווערען באצאהלט, רעזערווירט זיך דער פארקויפער אייגנטום רעכט אויפן זעלבען חפץ. קוים פארקויפט דער קויפער דורך דער צייט אזא חפץ, דראהט איהם אונטערצוליגען צו שטראפליכער פאראנטווארטליכקייט פון צואייגענונג און דעם אפקויפער אויב ער האט דערפון געוואוסט — פאר פאסערי.

עקסמיסיע.

פאר איבערהויזען א קאסע דורך פארגרעסערען איהם אדער אויסערליך ענדערען אהן דער הסכמה פון בעל-הבית דראהט אן עקסמיסיע.

וואלאריזאציע.

א חוב אויף א הויז וואס אונטערליגט נישט דעם לאקאטארען שוץ ווערט וואלאריזירט אויף 50 פראצ.

ארבייטס-שוץ.

דער כלל, אז אין דער צייט פון א קינדיגונג קאן נישט ערטיילט ווערען קיין אורלויב האט אויך אן אנווענדונג לגבי פיזישע ארבייטער.

באליידיגונג.

מ'קאן נישט באליידיגען קיין אינסטיטוציע, נאר פערזאנען.

אפילו אויב מ'באליידיגט א פארוואלטונג פון אן אינסטיטוציע מוזען אויך די פארוואלטונגס-מיטגלידער באזונדער קלאגען.

כאלופניק.

לויט די באשטימונגען, וועלכע פארפליכטען די סאצ. פארזיכערונגס - אנשטאלט, דארף פאר א כאלופניק אנערקענט ווערען אפילו אזא איינער, וועלכער ארבייט אויס פון אייגענע מאטעריאלען אבער מיטן באדינג, אז ער ארבייט אליין מיט, קוים ארבייט ער אליין נישט מיט, מעג ער נישט נאר אנפיהרען מיט דער ארבייט קאן מען איהם פאר קיין כאלופניק נישט אנערקענען.

פאטענטען.

אז מ'פיהרט אין קלענערען טייל אפגעזונדערטע געשעפטס - לאקאל א קליין-האנדעל דארף מען אויסקויפען א פאטענט 4 קאטעגאריע.

לאקאטארען שוץ.

אויב אין א געשעפטס-לאקאל, וואס געהערט צום ווירט האט עמיצער אפגעזונדערט א טייל, און פיהרט דערין א אונטערנעהמונג אויפן סמך פון א 4 קאט. פאטענט, געניסט ער פון די באשטימונגען פון לאקאטארען - שוץ.

חנם דאס טעאטער אונטערליגט נישט דעם לאקאטארען-שוץ קוים פיהרט אבער עמיצער אין טעאטער א בופעט, אונטערליגט דער צימער אין וועלכען דער בופעט ווערט געפיהרט יא די באשטימונגען פון לאקאטארען שוץ.

א נייע קאמער נעבען א דירה, וואס אונטערליגט דעם לאקאטארען שוץ, אונטערליגט אויך דעם לאקאטארען-שוץ.

וואגען

א לעגאלער פארקויפער פון וואגען קאן אין זיין געשעפט לאזען ליגען וואגען, וועמענס גילטיגקייט איז שוין אויסגעלאשען.

קורצע אויפקלערונגען פון אקטועלע רעכטליכע ענינים

געריכטס-איינצאהל.

אויב איינער בא'עוולטע ווילען פארפיהרען פריוואט א שטראף-פראצעס קעגען איינעם אדער עטליכע פארשולדיגטע, מוז יעדער באזונדער אריינטראגען דעם איינגעשטעלטען אפצאהל.

קוים וויל אבער איין בא'עוולטער פארפיהרען א פריוואטען שטראף-פראצעס קעגען איינעגע פארשולדיגטע איז גענוג אז ס'ווערט איינגעצאהלט איין אפצאהל.

פאטענטען.

אויפן סמך פון א פאטענט 3 קאטעגאריע מעג מען פארקויפען מלבושים, באשטימטע פאר ארבייטער אדער מאסען-מענשען.

אזעלכע מלבושים מוזען אויסגעארבייט ווערען פון ביליגע שטאפען, דער שניט דארף זיין א געוועהנליכער, די אויסארבייט א באשיידענע אזוי, אז מ'זאל זיי נישט קענען אנדערש באניצען, ווי טאג ביי דער ארבייט אדער אין טעגליכען גאנג.

ירושות.

א מאהנער האט נישט קיין רעכט צו באווייזען, אז צו דער ירושה און ממילא אויך צו דער פאראנטווארטליכקייט פאר זיין חוב געהערען נאך יורשים.

דאגעגען די יורשים האבען יא רעכט צו מאהנען זייער ירושה-חלק אפילו שוין נאכן שליסען די ירושה-פראצעדור אלעמפאלס אזוי לאנג, כל זמן דאס פארמעגען איז נאך נישט איבערגעגעבען אין פרעמדע הענט.

וועקסלען.

אויב איינער שרייבט אונטער פאר עמיצען א וועקסעל איז ער נאר אין דעם פאל פאראנטווארטליך פארן באטראג, ווען יענער אנערקענט נישט די געגעבענע באפולמעכטיגונג.

עדות.

אז ס'איז פארגעקומען אן אויסטויש, קאן מען באווייזען מיט עדות, דאגעגען אז ס'איז געווען א געוועט קאן מען מיט קיין עדות נישט באווייזען.

אפילו א נישט אויסגעהערטער עדות! האט אויך רעכט אויף פארגיטיגונג פאר דער פארלאפענער ארבייטסצייט.

די געזעצליכקייט פון א טעבארט קאן אפגעווארפען ווערען מיט עדות, די געזעצליכקייט פון א געבורט קאן אבער נישט באשטעטיגט ווערען דורך עדות.

דאקומענטען.

פארשטראבענע, געשריבענע מיט בלוי דאקומענטען, זענען אויך דאקומענטען.

נארען און שווינדלען.

גענארען יענעמען הייסט נאך נישט באשווינדלען מ'קאן אבער דורך נארען יענעמען יא באשווינדלען.

ארבייטס-שוץ

א חוב פאר ארבייטס-לוין פון א גייסטיגען ארבייטער ווערט פריווילעגירט בלויז בא א ליקווידאציע פון דער אונטערנעהמונג אבער נישט ביי א געוועהנליכע עקזעקוציע.

געריכטס-פראצעדור.

אויב א פראצעס איז אפגעליגט געווארען אויף עדות, עקספערט אדער אויף אן אנדערען באווייז און דער צד וואס האט זיך דאראויף פארהופען - צאהלט נישט באלד איין דעם אפצאהל, קאן דער געגנערישער צד בכדי נישט צו דערלאזען דעם פראצעס פארשלעפען פון אייגענער קעשענע דעם באטרעף אריינטראגען.

איבריגענס מעג אפילו דער געגנערישער צד גלייך איינצאהלען פארן פארשלאגענער דעם באטרעף און ער דארף בכלל נישט ווארטען אויף קיין שום טערמין.

עקסמיסיעס . מאראטאריום.

אויף אן עקסמיסיע מאראטאריום איז בארעכטיגט נאר אזא ארבייטסלאזער וועלכער איז געווארען ארבייטסלאז נישט צוליב זיין שולד.

ווייבאלד ס'האנדעלט זיך וועגען אזא לאקאטאר וועלכער איז באזייטיגט געווארען פון דער ארבייט צוליב א גנבה, באליידיגען דעם אונטערנעהמער, שאדיגען זיין אונטערנעהמונג, ווערט איהם אן עקסמיסיע-מאראטאריום נישט אנערקענט.

דאס פארטיילן אן עקסמיסיע מאראטאריום אן א ארבייטסלאזען לאקאטאר איז נישט אפהענגיג דערפון, צי פאר דער ארבייטסלאזיגקייט האט ער רעגעלמעסיג געצאהלט דירה-געלד אדער נישט.

וואנדער-האנדעל.

מ'מעג באשטראפען עמיצען פאר פיהרען א וואנדער-האנדעל אהן א ליצענץ בלויז אין דעם פאל, ווען דער באטרעפענדער מאכט דערפון א שטענדיגע פארשעפטיגונג.

קוים האט זיך געהאנדעלט נאר וועגען אן איינצעלנעם פאל אדער אלעמפאלס נישט וועגען א רעגולערע באשעפטיגונג קאן מען קיינעמען נישט צוציהען צו פאראנטווארטליכקייט פאר נישט באזיצען קיין ליצענץ.

דער גורל פון א פרוי
סענסאציאנעלער און שפאנענדער ראמאן
(96

— מ—א—מ—ע!

זי האט זיך אויפגעכאפט מיט א געשריי, די נאכט העמד איז ביי איהר געווען איינגענעצט נאס פון שווייס און מויל איז ביי איהר געווען טרוקען און די וואנצען פון די האהר האבען איהר געשטאכען אין קאפ.

„איך האב פיבער, פיבער!"

דעם נעכסטען טאג איז זי געלעגען אין היץ, די דינסט האט גערופען א דאקטאר. וואס האט פארשריבען רעצעפטען, וואס האבען גארנישט געהאלפען.

אין היץ האט זי אנגענומען פאטאלע באשלוסען.

איך וועל עס טאן! איך וועל עס טאן! ווי נאר איך וועל ארויסגעהן פון בעט וועל איך עס טאן!

אין איהר פיבערדיגען מוח איז עפעס געבוירען געווארען א פלאן און וועלכען זי האט זיך געקלאמערט מיט דער פארצווייפלונג פון א פארפאלענער, וואס האט שוין נישט וואס איינצושטעלען און דערווידערט דאס ריזיקאלישסטע

ווען זי האט זיך גענומען פיהלען אביסעל בעסער האט זי זיך אנגעטאן אין טראנטעס און שמאטעס, וואס זי האט ביי זיך געהאט און וואס ס'פלעגט איהר אמאל אויסקומען צו נוצען אין איהר שפיאנאזש-ארבייט, אנגעטאן אין די ארימע קליידער האט זי זיך ארויסגעגנבעט פון הויז, צוגעגאנגען צו מאמא האריס וואוינונג און געשטאטעט ביים ארויסגאנג.

זי איז נאך געווען אין א פיבערדיגען צושטאנד, און דאס וואס זי האט איצט געטאן וואלט זי אין א נארמאלען צושטאנד קיינמאל אפשר נישט געקאנט טאן. זי האט אבער אין זייערע ארימע קליידער זיך געהאלטען ווי אן אמתע בעטלערין.

זי איז געוואוינט געווען זיך צו פארשטעלען ווען עס איז איהר אויסגעקומען דורכצופיהרען שפיאנאזשען, איהר אקטיארישער טאלאנט האט איהר אויך א סך געהאלפען.

ווען זי האט ענדליך דערזעהן מאמא האריין ארויסקומען איז זי צו איהר צוגעגאנגען און אונטערטעניג די האנט א זאג געטאן:

— א נדבה.

מאמא הארי האט אפילו אויף איהר נישט א קוק געטאן און זיך גענומען פארען אין איהר האנטבייטעל.

רחל האט דאן שטיל א זאג געטאן:

— מאמא הארי! איהר וועט פונדאניען נישט אוועקגיין ביז איהר וועט מיך אויסהערען. מאכט זיך, אז איהר זוכט אין בייטעל.

— רחל!!!

— איך האב געוואוסט, אז איהר וועט מיך אפילו נישט אויפערקענען, האב איך איינגעשטעלט אזוי.

— אזוי שטעלט איהר נאך מעהר איין!

זי האט זיך פארזיכטיג ארומגעקוקט, קיינער איז נישט געווען.

— רחל! איהר שטעלט מיין לעבען אין געפאהר!

— אפשר. איך פיבער.

מאמא האריס אויגען האבען זיך אנגעפילט מיט טרעהרען.

— רחל!

— ראטעוועט מיך!

— איך ווייס נישט, ראטעוועט מיך!

— ווי אזוי?

— איך קאן מעהר נישט אויסהאלטען... ראטעוועט מיך!

מאמא הארי האט זיך נאך אלץ געמאכט אין בייטעל ווי זי וואלט געזוכט קליינגעלט צו געבען א נדבה.

געדאנקען זענען איהר געלאפען אין מוח. רחלס הילפלאזע פארצווייפלונג) רחל אנגעטאן אין טראנטעס און שמאטעס, [illegible] האט מאמא הארי'ן אזוי גערירט אז עס האט אין איהר אפגעוועקט אלע געפיהלען פון זעלבסטזיכערקייט, [illegible] דעם קאפ אין בייטעל האט זי שטיל און אנטשיידען א זאג געטאן:

— אנגעטאן אין קליידער פון א ארעמער קינסטלערין טרעפט מיך היינט צוועלף ביינאכט אין קאפע „ארטיסטא" אין לאטייניש'ן קווארטאל.

זי האט דאן רחלען געגעבען א „נדבה" און ארומקוקענדיג זיך פארזיכטיג האט זי כלומרשט פארטריבען די אוועקגייענדיגע „בעטלערין".

צוועלף א זייגער ביינאכט זענען אין קאפע „ארטיסטא" וואס איז געווען אנגעפאקט מיט פארשידענע קינסטלערישע נאכטפויגלען. געזעסען צוויי פרויען אנגעטאן אומגעפעהר אזוי ווי די איבעריגע אפגעריסענע קינסטלערינס מיט גרויסע הוטען אויפן קאפ, וואס האבען במעט פארשטעלט זייערע פנימער. אזעלכע היט טראגען געוועהנליך מיאוסע פרויען, וואס ווילען פארשטעלען זייערע פנימער פון דער וועלט. איינע פון די פרויען איז געווען די שיינע מאמא הארי און די צווייטע — די שיינהייט רחל.

איידער זיי זענען אהער געקומען זענען זיי גאנצע צייט געשטאנען ביים שפיגעל און אריינגעלייגט פיל ארבייט זיך מיאוס צו מאכען, אז זיי זאלען נישט ציהען די אויפמערקזאמקייט פון די ציגבאלעוועטע קינסטלער, וואס עסען אויף א שיינע פרוי מיט די אויגען.

ביידע האבען געטרונקען זעהר שטיל און געזוכט צו מאכען דעם איינדרוק, אז זיי פיהרען א פארנאכלעסיגען געשפרעך.

(פארזעצונג קומט).

דאס לאדזער לעבען

זונטאג, 14 מערץ
ב' ניסן תרצ"ז

זון-אונטערגאנג 5.59
זון-אויפגאנג 5.35

ערב דער פונאנדערלאזונג פון שטאט-ראט
איבערמארגען די לעצטע פלענארע זיצונג.—א רייהע אנטי-יודישע פארשלאגען פון די ענדעקעס.—די פראגע פון בודזשעט

מיר האבן שוין איבערגעגעבן, אז פרעזידענט גאדלעווסקי האט באשטימט אויף דינסטאג א פלענארע זיצונג פון שטאט-ראט; די ראטמענער האבן שוין באקומען איינלאדונגען צו דער דאזיגער זיצונג מיט דער באשטימטער טאג-ארדנונג.

די דאזיגע טאג-ארדנונג איז זעהר כאראקטעריסטיש. שטעלט זיך ארויס, אז אין איהר געפינען זיך אלע לויפענדע פראגען, וועלכע דארפן פערענדיגט ווערן.

נאך דער עפענונג פון דער זיצונג דארף דער פרעזידענט גאדלעווסקי האלטן זיין עקספאזע וועגן דעם בודזשעט-פרעלימינאר אויפ'ן יאהר 1937/38.

דער בודזשעט וועט אבער אראפגענומען ווערן פון דער טאג-ארדנונג, ווייל — צוליב דעם וואס זייער פרעזידענט איז צום צווייטן מאל נישט באשטעטיגט געווארן — וועלן זיי באשליסן נישט צו באטראכטן די פראגע.

נאכן באטראכטן א רייהע לויפענדע פראגען וועט מען צוטרעטן צו באהאנדלען די באדינגונגען פון אויסקויפן דאס שטאטישע שעכט-הויז אויף אינזשיניערסקא גאס. דעם רעפעראט וועגן דעם וועט האלטן דער פארשטעהער פון דער ספעציעלער ראטמענער-קאמיסיע, וועלכער איז געוועהלט געווארן אויסצופארשן די דאזיגע באדינגונגען.

דאן וועלן באטראכט ווערן די 10 דרינגענדע פארשלאגען, וועלכע זענען אריינגעטראגן געווארן אויף דער לעצטער זיצונג, צווישן אנדערע געפינען זיך דארט די פארשלאגען וועגן אנרופן די נאוואמיעסקא גאס מיט'ן נאמען פון סט. וויעשניאק און די פאדלעשנא גאס אויפ'ן נאמען פון וואכמייסטער בויאק, ווי אויך נאך א ריי דעמאנסטראטיווע פארשלאגן פון די ענדעקעס.

צום סוף פון דער טאג-ארדנונג געפינען זיך די פראגען וועגן פארזארגן די יתומים פון שאניאווסקיס קרבנות און דעם קרבן פון פעטערע-אויפרייס אויף זאווישא גאס ווי אויך דער ענטפער פון מאגיסטראט אויף די אריינגעטראגענע אינטערפעלאציעס וועגן באזייטיגן די יודישע באאמטע פון מאגיסטראט און נישט געבן קיין באשטעלונגען יודישע פירמעס.

א פאליטישע דעבאטע מיט „שלאגענדע" ארגומענטען
דיסקוסיע פון צוויי געזעלשאפטליכע עסקנים, וואס האט זיך געענדיגט מיט'ן טויט פון איינעם
קאבילא האט דערהרג'עט באזשעק'ן

(א) אויף זיין ארויסגאהר-סעסיע, האט דאס היגע קרייז-געריכט בעטראכט אין לאדז פאלגענדען פראצעס:

דעם 15 אויגוסט 1936 איז, נאך א מיטינג פון דער „סטראניצטווא לודאווע" אין לאסק, פארגעקומען א פארוויילונג.

צו דער פארוויילונג איז אויך געקומען דער ענדעקישער טוער באלעסלאוו באזשעק.

צווישן אמ-א-דעם באזשעק און דעם פארזיצער פון „סטראניצטווא לודאווע" יוזעף באלצערזשאק איז פארגעקומען א פאליטישע דיסקוסיע, אין רעזולטאט פון וועלכער באלצערזשאק האט באזשיק'ן דערלאנגט אין פנים.

פארשטייט זיך, אז באזשעק האט אויך נישט געשוויגען און ס'האט זיך אנטוויקעלט א געשלעג.

בעתן געשלעג, האט א געוויסער קאבילא, א מיטגליד פון דער „סטראניצטווא לודאווע" געכאפט א באנק און מיט איהר באזשיקן געלעכערט דעם מח, פון וואס ער איז שפעטער אין שפיטאל געשטארבען.

אין רעזולטאט פון די פארהאנדלונגען, האט דאס געריכט ארויסגעגעבן פאלגענדען פסק:

דער 27-יעהריגער יוזעף באלצערזשאק, מיטגליד פון הויפט-ראט פון דער סטראניצטווא לודאווע, איז פארמשפט געווארן אויף 1 יאהר טורמע. יוליאן קאבילא, פאר שלאגן מיט דער באנק, וואס איז געווען די הויפט-סבה צו באזשעקס טויט — 2 יאהר טורמע, טשעסלאוו גראנדזקי — 10 חדשים; סטעפאן נאטערקא און יוזעף מאראווסקי — 6 חדשים.

א מאדנע מיסטיפיקאציע
א קריסטליכער יונגערמאן איבערגעטון אלס לאנגעקליידעטער שלעפט א וועגעלע פונקט איז שבת

(ג) נעכטען, שבת, ארום 10 א זייגער אינדער פריה האבן די דורכגייער אויף פיעטריקאווער רוג נארוטאוויטשא בעמערקט עפעס א יונגענמאן לאנג-געקליידעטער מיט א סאמעטענעם יודיש היטעלע — שטופן עפעס א וועגעלע.

א לאנג-געקליידעטער יונגערמאן ביי אז א שווערער ארבייט שבת אינדערפריה — עס פארשטייט זיך, אז ארום דעם יונגענמאן האבן זיך אנגעהויבן קלייבן יודען, נייגיעריגע.

אויף דעם דאזיגען פאקט האט אכט געלייגט דער פאליציאנט, וואס איז געשטאנען אויף רוג פיעטריקאווער און נארוטאוויטש און דעם יונגענמאן אויסלעגיטימירט. עס האט זיך ארויסגעוויזען, אז דאס האט זיך א קריסט, א געוויסער פראנציסעק יושטשאק, (יאסנא 18) אנגעטון אלס לאנגעקליידעטער און אזוי מיסטיפיצירט דעם עולם.

ער ווערט צוגעצויגען צו פאראנטווארטליכקייט פאר שטערן די עפנטליכע רוה.

טעאטער „פילהארמאניע" נארוטאוויטשא 20 טעל. 213-84

קונסט-טעאטער מאריס שווארץ-אנסאמבל

צוליב'ן גרויסען ערפאלג דריטע וואך!

היינט זונטאג — 2 פארשטעלונגען
12 בייטאג צו פאפולערע פרייזען און 9 אוונט

גאט, מענש און טייוועל

מאדערניזירטע פארשטעלונג לויט יעקב גארדין אין דער אינסצעניזאציע און רעזשי פון מאריס שווארץ. מוזיק — בראדי. מאסקען און קאסטיומען פראיעקטירט שטראסבערג. —:— אייגענע אריגינעלע דעקאראציעס און ליכט-עפעקטען.

אנסאמבל: גאטליב העלענא, גאלדנבערג אסתר, נוסמאן קלמן, גרודבערג יצחק, האכבערג יעטע, וויכער מאסס, ליפמאן נאטאליע, ליפמאן משה, ליטאז עני, מארעווסקי אברהם, סאמבערג אייזיק, פאקיעל דבורה, קאן שלמה, סורץ אברהם, ראזען שמחה, שאפירא דניאל, שטיין אלעסס און אנדערע.

מאנטאג, דינסטאג, מיטוואך און דאנערשטאג שפילט די טרופע אין פיעטריקאוו און טאמאשאוו.

בילעטען צו בעקומען אין קאסע פון טעאטער פילהארמאניע.

אז א מענטש פאלט
ער איז געווארן א פשוטער גנב

(א) דאס שטאטישע געריכט האט נעכטען פארמשפט דעם 46-יאהריגען מאריאן הובאשינסקי אויף 2 יאהר טורמע פאר'ן ארויסגנבענען ביי איינעם לעאן טיגער א פארטפעל מיט 600 זלאטעס.

אינטערעסאנט איז דער פרט, אז הובאשינסקי איז אמאל געווען א פארוטשניק און פאר א פארברעכען איז ער באזייטיגט געווארן פון מיליטער.

אזוי איז ער אלץ ווייטער געפאלען און געפאלען ביז ער האט זיך דערקייקעלט צו דעם נעכטיגען אורטייל.

2 כינעזישקעס צו 2 וואכען

(א) דאס סטאראסטווע-געריכט האט נעכטען פארמשפט די 2 כינעזער טשאנג-קוואנג-מואי און טשאנג-האו-נאי אויף 2 וואכען ארעסט און גלייך דערנאך ארויסגעשיקט צו ווערן פון פוילען.

זיי זענען געפאהרען פון רוסלאנד קיין עסטרייך, און — נישט האבענדיג קיין רעכט דערויף — זענען זיי אפגעשטיגען קיין לאדז, וואו זיי האבן זיך א געוויסע צייט פארנומען מיטן פארקויפן „כינעזישע אויספארבייטונגען", וועלכע זיי פלעגען אליין קויפען אין לאדז...

1-טע לעטשניצע
מיט שטענדיגע בעטען
פאר כירורגיע פון ציינער, קיהן-באקען און יאסלעס
פון Dr. med.
Sadokierski
פיעטריקאווער 56, טעל. 129-77
עמפפאנגס-שעה'ן פון 9 פריה ביז 12 בייטאג

אראפגעשפרינגען פון 4. שטאק
און דערהרגעט געווארן א יודישער יונגערמאן

(א) אין הויף אויף פיעטריקאווער 56 איז אראפגעשפרינגען פון פערטען שטאק דער 27-יעהריגער ישראל קופפער (קילינסקיעגא גאס 47). דער זעלבסטמערדער איז איבערגעפיהרט געווארן אין שפיטאל אין ראדאגאשטש, וואו ער איז באלד געשטארבען.

דאס הויז אויף פיעטריקאווער 56 ווערט גערופען „דאס הויז פון זעלבסטמערדער", ווייל דער פאל מיט קופפער איז שוין דער 6 זעלבסט-מארד-פאל אין דעם הויז.

קאפאטשעק האט זיך פארקאפיעט
ער האט געזעהען דער זייגער גייט און ער אליין גייט — זענען ביידע צוזאמען געגאנגען...

(א) דעם 27 נאוועמבער פ. י. איז א געוויסער יאנקעל בראנצווייג געקומען פון ווארשע, און איז אריינ'ם באר „ווערסאל" א ביסעל „זאבאוויען" זיך...

כנהוג האט ער זיך דארט „קענען געלערנט" מיט נאך א בעל-כוסה, א געוויסען יאן קאפאטשעק, און מ'האט איינער צום צווייטן גע'לחיים'ט...

שפעטער, אז מ'איז שוין ביידע געווען מ"א, איז מען ארויס פון רעסטאראן, און ביי דער געלעגענהייט האט קאפאטשעק ארויסגעצויגען בראנצווייגן זיין זייגער פון וועסטעל-טאש.

אמת בראנצווייג איז געווען גוט שיכור אבער דאך איז ער געבליבען אויף אזוי פיל פשיטאמנע, אז ער האט געמאכט א יעלה...

נו, מילא, האט מען קאפאטשעק'ן ארעסטירט און נעכטען האט ער באקומען פונ'ם שטאטישען געריכט א פסק-דין — א יאהר טורמע.

פייעכ פאלקסבלאט

טרויער-פייערליכקייטען אין לאדז
אין נאמענסטאג פון פערשטארבענעם מארשאל פילסודסקי

היינטיגען דאנערשטאג, דעם 19-טען מערץ פאלט אויס דער נאמענסטאג פון פערשטארבענעם מארשאל פילסודסקי. אין צוזאמענהאנג דערמיט וועלען אין לאדז פארקומען א רייהע פייערליכקייטען.

מיטוואך אין אווענד וועט איבער די גאסען פון דער שטאט פארקומען א צוג מיט א שטומען צאפשטיק, וועלכער וועט באשטיין פון בלויז ווערבעל-קלאנגען.

דאנערשטאג פארמיטאג וועלען פארקומען גאטעסדינסטען אין די בתי-תפלות פון אלע אמונות און אווענד וועלען פארקומען פייערליכע אקאדעמיעס לכבוד דעם פערשטארבענעם מארשאל.

נאמענסטאג פונם וואיעוואדעס פרוי

(א) נעכטען האט געפייערט איהר נאמענסטאג די פרוי פונם לאדזער וואיעוואדע, קריסטינא האוקע-נאוואק. זי האט בעקומען פיל באגריסונגס-דעפעשען, וואס זאגען עדות וועגען איהר פאפולאריטעט אויפן געביט פון כלל-טוערײ.

קאנטראל איבער די מערק

דעם פערגאנגענעם פרייטאג האבן אדורכגעפיהרט א קאנטראלע איבער דעם באלוטער און גרינעם מארק. דער שטאטישער סטאראסטע ד"ר מאסטאווסקי אין דער באגלייטונג פון אינספעקטאר ניעדזשעלסקי. צוליב אנטי-סאניטארען צושטאנד און צוליב דעם וואס ביי איינינגע הענדלער זענען נישט געווען ארויסגעשטעלט קיין צעטלען — זענען צוזאמענגעשטעלט געווארן א רייהע פראטאקאלען.

עס זענען אויך צוזאמענגעשטעלט געווארן פראטאקאלען פארן אנטי-סאניטארען צושטאנד, בלאטע און מיסט אויף דער גאס און טראטוארען אויף לימאנאווסקעגא און זגערזשער גאסען.

אקצעסען פאר'ן „לאגער פון נאציאנאלער אייניגקייט"

(א) אויף א צווישען-ארגאניזאציאנעלער פארזאמלונג אין אלעקסאנדער איז באשלאסען געווארן צו פראפאגירען און אנשליסען זיך אין „לאגער פון נאציאנאלער אייניגקייט"-קאצס פארטיי.

דאס זעלבע איז באשלאסען געווארן דורכן קאנסטאנטינער שטאט-ראט און דורך א פארזאמלונג פון א רייהע געזעלשאפטליכע און פראפעסיאנעלע ארגאניזאציעס אין כאיני.

פערזענליכעס

נאך א לענגערע קוראציע אין ווין, איז צוריקגעקומען דער לאדזער ראבינאט'ס מיטגליד הרב ר' הערצעל הארצשטארק.

ZACHĘTA
זגערזשער 26
היינט און פאלג. טעג צוויי פרעכטיגע בילדער:
I
דו וועסט אייביג זיין מיינע
אין דער הויפט-ראלע: GRACE MOORE
II
ליבעס-פראמענאדע"
אנהויב 4 נ"מ, שבת און זונטאג—12 בייט.

יעדער בירגער דארף ערפילען זיין חוב און שטיצען די ווינטער־הילף־אקציע

נעכטיגע פרעסע־קאנפערענץ

נעכטען האט דער בירגער־קאמיטעט פון ווינ־טער־הילף־אקציע פאר ארבייטסלאזע און פאארימטע איינגעארדענט א פרעסע־קאנפערענץ.

פולקאווניק פאנטל האט בעקענט די פרעסע־פארשטייער מיט דער סיטואציע פון דער הילף־אקציע און אנגעוויזען, אז די בירגער ערפילען נישט ווי געהעריג זייער חוב לגבי די הונגעריגע. פון דער סומע פון העכער 3 מיליאן זל. וואס איז געווען פאראויס־געזעהן הכנסה פון דער זאמלונג, איז ביז איצט קוים איינקאסירט געווארען נישט מעהר ווי העכער 1 מיליאן זלאטים.

חוץ־ביי האט דער רעפערענט אויפמערקזאם געמאכט, אז א טייל בירגער, וועלכע באקומען צוגע־שיקט פון קאמיטעט אן אויפפאדערונג צו צאהלען א באשטימטע סומע, זאגען זיך איינצואנצען אפ צו צאה־לען אויסגעפינענדיג, אז די סומע איז צו הויך. אין אזעלכע פאלען באהאנדלען זיך די בירגער ווענדען צום קאמיטעט און האט ווערט די אנטגעגענע סומע פארקלענערט ווערען. אין גאנצען נישט צאהלען, הייסט בע׳שוולה׳ן די הונגעריגע.

די אקציע דארף געפירט ווערען ביז׳ן סוף אפ־ריל און מעגליך, אז מען וועט צוליב דער הער־השענדיגער נויט פארלענגערן די הילף.

ווי באקאנט איז אויף איינע פון די לעצטע זיצונגען פון די פארזיצערס פון די אונטער־סעקציעס פון בירגער־קאמיטעט פאר ווינטערהילף באשלאסען געווארען, אנצווענדען סאנקציעס גענען די פירמעס און אינסטיטוציעס, וואס דרייען זיך אויס פון דער ווינטערהילף־אקציע. די סאנקציעס באשטייען אין דעם וואס די נעמען וועלען מיטגעטיילט ווערען אין די פינאנץ־אמטען און דער אדמיניסטראטיווער מאכט.

איצט איז באשלאסען געווארען פארן אנווענדען די סאנקציעס זאלען די פאראייגען רופען זייערע מיט־גלידער איינצוצאהלען די באשטימטע סומען.

אין שייכות דערמיט, ווענדעט זיך דער בירגער קאמיטעט מיט אן אפעל צו די אינסטיטוציעס, ביי־הילפיג צו זיין און צו מיטארבייטן און מיטטיילען די רעזולטאטען ביז׳ן 1־טען אפריל ד. י.

דער קאמיטעט האט פאראייסגעווען די הכנסה פון 81.034 צאהלער אויף אן אלגעמיינער סומע 3.432.163 זל.

הערפון פון הכנסות און פון נישט פאראויסגע־זעהענע איינקונפטען פון 61,161 פערזאנען א סומע פון 1.870,787 זל.

פאטענטען פון 14.568 פערזאן א סומע 764,911 זל.

פון אומזאץ (פון אינדוסטריע און האנדעלערס, פון 10,331 פירמאן א סומע פון 796.465 זל.

פאקטיש איז ביז איצט איינגעפלאסען א סומע פון 1.106,226 זל. (32 פראצ.) דערפון פון הכנסה און נישט פאראויסגעזעהענע איינקונפטען 723.342 זל. (39 פראצ.) פון פאטענטען 98.766 זל. (13 פראצ.) פון אינדוסטריע און האנדעלערער־אומזאץ 284.118 זל. (38 פראצ.)

הילף אין מערץ ד. י. האט דער לאדזשער בירגער קאמיטעט פארטיילט מיטאגען פאר 3.653 פאמיליעס (9.559 מיטאגען), און טאלאנען פאר 5890 פא־מיליעס. דער ארבייטספאנד האט ארויסגעגעבען 8 טויזענד מיטאגען (אדער טאלאנען) צוזאמען 13890

באשעפטיגטע ארבייטסלאזע אין די פאר־פסח־וואכען

אפעל פון ארבייט־פאנד אין קאמיטעט פאר ווינטער־הילף

אויפן אפעל פון בירגאשטשער שטאט־פרעזידענט צו די דירעקטארען און ליטערס פון פירמעס, זאל־נען די פארטעגאנגענע יאהרען באשעפטיגט געווא־רען פאר פסח א גרויס צאהל ארבייטסלאזע.

דער היגער שטאטישער קאמיטעט פאר ווינטער־הילף ווענדעט זיך דערבייער צו די היגע דירעקטארען און ליטערס פון פאבריקען און אינסטיטוציעס נאכ־צוטון דעם ביישפיל פון בירגאשטש, כדי צו געבען א טריסטערע צאהל ארבייטסלאזע די מעגליכקייט צו פאר־ריכטען אויף יום־טוב.

אנמעלדונגען נעמט אן די קאנצעלאריע פון ארבייטס־פאנד, און דער שטאטישער בירגער־קאמי־טעט (265־25 און 163-15).

די שטרייק־באוועגונג אין לאדז

דער שטרייק איז דער טאש־מעס און שנוראוודלע־בראנזשעס

(א) ווי מיר האבען מיטגעטיילט האט אין 15 קלענערע פאבריקען פון טאשמעס אויסגעבראכען אן אקופאציע־שטרייק. נישט קוקענדיג אויף דער אינטערווענץ פון דעם ארבייטס־אינספעקטאר איז דעם שטרייק נישט געלונגען צו ליקווידירען.

אין די שנוראוודלע־פירמעס פאטעברג קאפערניקא 3) און אייזערט און שוויקערט דוי־ערט דער אקופאציע־שטרייק ווייטער. א קאנפע־רענץ כדי צו ליקווידירען דעם שטרייק איז צו־זאמענגערופען געווארען אויף דער קינפטיגער וואך.

פארגעקומען אונטערן פארזיץ פון ארבייטס־אינספעקטאר איז בעלונגען צו קומען צו א הסכם. די פירמע האט צוגעזאגט אויסצוצאהלען די אר־בייטער די פערלעגענע געזשעס אין משך פון 3 וואכען, ווי אויך צו רעגולירען די אלגעמיינע לוינען.

די ארבייטער זענען נעכטען צוריק צוגע־טרעטען צו דער ארבייט.

דער שטרייק פון די מייסטערס אין ווידזעווער מאנופאקטור

(א) א דעלעגאציע פון דעם מייסטער־פאראיין האט נעכטען געווילט אין ווארשא און אינטער־ווענירט אין מיניסטעריום פון געזעלשאפטליכער שוץ וועגען דעם פערעקשנטען שטרייק אין דער ווידזעווער מאנופאקטור.

וועגען די רעזולטאטען פון דער אינטער־ווענץ וועט די דעלעגאציע היינט אפגעבען א בא־ריכט אויף דער אלגעמיינער פארזאמלונג פון די מייסטערס אין זאל „פשעדוויאשניע" (זשעראמ־סקעגא 74).

דער שטרייק פון די לוין־וועבער אין פאביאניץ

אין פאביאניץ איז צווישען די ארבייטס־גע־בער און לוין־וועבער מיט א צייט צוריק געשלאסען געווארען א קאלעקטיווער אפמאך, די ארבייטס־גע־בער האבען אבער באלד אנגעהויבען אויסמיידען דעם אפמאך, רייסען די לוינען און ענדערען די באדינגונגען פון אפמאך, דאס האט געבראכט צו א שטרייק פון די לוין־וועבערס.

דער ארבייטס־אינספעקטאר אינזש. שומסקי האט באשטימט א קאנפערענץ צווישען ביידע צדדים אויף דינסטאג ד. 16. ד. ח.

נישט געלונגענע קאנפערענץ

(א) אין צוזאמענהאנג מיט׳ן אקופאציע־שטרייק אין דער פירמע סווארדאוויטש (וויסאקא 38) איז נעכטן פארגעקומען א קאנפערענץ פון ביידע צדדים.

די קאנפערענץ האט צו קיין הסכם דערוויל נישט געבראכט. דער שטרייק דויערט.

ליקווידירט אן אקופאציע־שטרייק

(א) אין דער פארבעריי און אפרעטור פון דער פירמע „ווודקא" (סרעבזשינסקא 42) דויערט שוין זייט עטליכע טעג אן אקופאציע־שטרייק צו־ליב דעם וואס די ארבייטער האבען געפאדערט צו נארמירען די לוינען און אויסצאהלען די פער־לעגענע געזשעס. אויף א קאנפערענץ וועלכע איז

קינא EUROPA

אנהייב פון די סעאנסען 12, 2, 4, 6, 8 און 10

Janosik

Hetman Zbójnicki

פאר דער מאכט — א באנדיט, פאר׳ן פאלק — א העלד

פרייזען פון די פלעצער אויף די פריהמארגען־סעאנסען און אויף די איבריגע סעאנסען

פון 80 גר.

איבערגעריסען די קאנפערענץ צווישען די מייסטערס און אינדוסטריעלער

(א) אין לאקאל פון פאראיין פון דער טעקסטיל־אינדוסטריע (קאשטשושקי 35[33) איז פארגעקומען א קאנפערענץ צווישען די פארשטייער פון די טעק־סטיל־מייסטערס און אינדוסטריעלער וועגען שליסען א קאלעקטיווען אפמאך און נארמירען די ארבייטס־באדינגונגען פאר די מייסטערס. אין דער דאזיגער קאנפערענץ האבען אנטיילגענומען פארשטייער פון אלע 7 ארגאניזאציעס פון טעקסטיל־אינדוסטריע.

נאך עטליכע שעה דעבאטירען האבען די פאר־שטייער פון די אינדוסטריעלער פארגעלייגט אי־בערצורייסען די קאנפערענץ, כדי צו געבען זיי א מעגליכקייט צו באראטען זיך מיט די איבריגע אינדוסטריעלער.

עס האנדעלט זיך אין דעם, אז אין אייניגע פונקטען זענען די אינדוסטריעלער מסכים מיט די פאדערונגען פון די מייסטערס; למשל, זיי זענען מסכים מיט די לויךטאריפען, מיט דעם איינטיילען די מייסטערס אין קאטעגאריעס א.ד.גל.. אלס שטרייט פראגען זענען ארויסגעשוואומען די פאדערונגען פון די מייסטערס צו פארזיכערן זיי אלס אינטעלעק טועלע אנגעשטעלטע (די דאזיגע פראגע שטייט אלס שטרייט־פונקט שוין זייט א רייה יאהרען) אויך גייען די אינדוסטריעלער נישט איין אויף דעם דירה־געלד־צושטייער.

די אינדוסטריעלער זאלען צוליב דעם אויס־ארבייטען קאנטרא־פארשלאגען און מיטטיילען די מייסטערס דעם טערמין פון א נייער קאנפערענץ.

אויף דער היינטיגער אלגעמיינער פארזאמלונג פון די מייסטערס (אין זאל פשעדוויאשניע, זשע־ראמסקיעגא 74)) זאל אויך וועגען דער דאזיגער קאנפערענץ אפגעגעבען ווערען א גענויער באריכט.

וואיעוואדישער צוזאמענפאהר

פון די לייטערס פון בעזונדערע פינאנץ־אמטען

(א) אין לאקאל פון דער פינאנץ־קאמער (אל. קאשטשושקי) איז אונטערן פארזיץ פון דירעקטאר רזשאדקיעוויטש פארגעקומען דער צוזאמענפאהר פון די לייטערס פון די פינאנץ־אמטען אין דער לאדזשער וואיעוואדזשאפט.

אין דעם דאזיגען צוזאמענפאהר האבען אנ־טייל גענומען פארשטייער פון פינאנץ־מיניסטעריום די לייטער פון בעזונדערע אפטיילונגען, ווי אויך די לייטערס פון אלע פינאנץ־אמטען אין דער לאד־זשער וואיעוואדזשאפט.

נאך דעם, ווי די פארשטייער פון מיניסטער־יום און דער פינאנץ־קאמער האבען רעפערירט די פינאנץ־פלענער אויף די יאהרען 1937—1938, האבען די לייטערס אפגעגעבען בעריכטען און וועל־כע זיי האבען געשילדערט באריכות די עקאנאמישע סיטואציע אין באזונדערע קרייזען און שטאטישע פינאנץ־אמטען.

די דאזיגע באריכטען וועלען דינען צו דער אויסארבייטונג פון דעם טעטיגקייטס־פלאן אין בא־זונדערע פינאנץ־אמטען.

דער צוזאמענפאהר האט זיך פארענדיגט מיט׳ן צוטיילען גענויע אינסטרוקציעס פאר די לייטערס פון באזונדערע פינאנץ־אמטען.

KINO TEATR MIRAŻ

אנהייב 4 נאכמיטאג

היינט און פאלג. טעג !

נייעסטע מוזיקאלישע פוילישע קאמעדיע אונטער׳ן נאמען:

Ada, to nie wypada

אין די הויפט־ראלען :

Loda Niemirżanka
Antoni Fertner
Kazimierz Krukowski
K. Junosza-Stępowski
Romuald Gierasieński
Aleksander Żabczyński

טעה כשר לפסח

מבינים טרינקען טעה, וואס איז שוין לאנג בא־וואוסט מיט איהרע בעסטע קוואליטעטען איז צו בעקומען נור ביי דער פירמע

A. ORNER, Legionów 33.

היי־יאהריגע פסח־אקציע פון „תומכי אורחים"

אין „תומכי אורחים" קומען טאג טעגליך פאר זיצונגען און פארזאמלונגען, וועגען דער פסח אקציע.

עס זענען שוין ביז איצט אנגעקומען איבער 1,500 בקשות אויף פסח־פראדוקטען, „תומכי אור־חים" וועט אבער נישט קענען באריקזיכטיגען די אלע בקשות צוליב מאנגעל אין געלד־מיטלען און מען ווענדעט זיך געגוג דארפען שטארק אנשטרענגען בכדי צו ערטיילען טויזענד פאמיליעס פראדוקטען אין נאטור.

די טאלאנען וואס זענען פארגעזעהן דורך די פארוואלטונג וואס א פאמיליע דארף באקומען, באשטעהט פון 3 קילא מצה, א פלאש וויין א ½ קילא צוקער, 4 דעקא טיי, 10 אייער, 10 ליכט, 2 קילא ציבעל, א פיערטעל קילא צערעס פוטער און ½ קילא רייבעכטס.

אחוץ דעם ארדענט איין „תומכי אורחים" אזוי ווי יעדעס יאהר א פסח־קוך פאר בכבוד׳ע, מענער פרויען און קינדער. די קיך וועט דאס יאהר זיין אין ענגלישען זאל אל. 1 מאיא 2. ס׳וועלען דארט ארויסגעגעבען ווערען צו 300 מאלצייטען צו די סדר־נעכט און גאנץ יום טוב.

פון ל. א. פ. פ.

די ניי־געוועהלטע פארוואלטונג פון ל׳ א. פ. פ. האט זיך קאנסטיטואירט אויף פאלגענדען אופן:

פרעזעס: אינזש. סט. ווהרעדע, וויצע פרעזעס: פילק. יאן בראטערא, דיר. אסטראווסקי, סעקרעטאר דיר. פון דער שטאט־פארוואלטונג: יאן קאלינאווסקי קאסיר דיר. פון טאבאק־מאנאפאל אינזש. זהראיעווסקי, געהילף קאסיר — אינזש. סאלם. פאליציי־קאמיסאר מארטשין אנדרושאק. מאיאר בענטשקאווסקי רעפערענט פון דער סטאראסטווע יאן חרזשישיצקי אדוו. זיגמונט מענקעס, ד״ר מיסיאן, ריכטער פיאטקאווסקי, דיר. פון שטאטישען שעכט־הויז סט. ווישמינסקי

• • •

לעצטענס זענען ארגאניזירט געווארען צוויי ניי ל. וו. פ. פ. קרייזען איינע אין דער פאלקס־שול אין 1־טען מאי 87-89 און שענקיעוויטשא 70

* * *

די לאדזשער אפטיילונג פון ל. א. פ. פ. האט צוזאמען ביז 32 לעבענסלענגליכע מיטגלידער, די לייטונג האלט, אז די צאהל איז צו ווייניג. די לאדזשער אפ־טיילונג ווענדעט זיך דערום מיט אן אפעל זיך צו פארשרייבען אלס מיטגלידער. דעקלארירען קען מען זיך אין דער קאנצעלאריע, פעטריק. 149 (טעלעפאן 106-50).

* * *

די היגע אפטיילונג פון ל.א.פ.פ. טיילט מיט, אז די אויסבילדונגס־קורסען פאר נאך און ליכט אנטיפען וועלען דויערן ביזן 30־טען אפריל ד. י. נאך דעם 30טען וועט זיין א וואקאציע־איבעררייס

נייע פארוואלטונג פון זשורנאליסטען־סינדיקאט

אויף דער לעצטער אלגעמיינער פארזאמלונג פון זשורנאליסטען־סינדיקאט איז געוועהלט געווארען א נייע פארוואלטונג, אין וועלכער עס זענען אריין פרעזעס טשעסלאוו גומקאווסקי, פארוואלטונגס־מיט־גלידער: קאזשעלסקי, האלבערשטאט. פעפערמאן באלסקי, וואצלאוו דראזדאווסקי און יוזעף נירענשטיין

לאווניק יאעל פאהרט היינט צוריק קיין ארץ־ישראל

דער ג. לאווניק אלעקסאנדער יאעל, וועלכער וואוינט די לעצטע צייט אין ארץ־ישראל, האט א קורצע צייט געווילט אין לאדזש.

היינט 4 נאכמיטאג פאהרט לאווניק יאעל צוריק אפ קיין ארץ־ישראל.

אויספלוג קיין וויען

פרייז 135 זל.

אויספלוג קיין לאנדאן און פאריז

ערלעדיגט

דאס וועלט־רייזע־ביורא

Union Lloyd

42 פיעטריקאווער 42

טעל. 107-87.

דאָס סוך- און קאַרט-געשעפֿט פֿון
B. I. MAROKO i S-wie
נאַוואָמיעסקאַ 8 טעל. 152-77 באַזיצט דעם גרעסטן אויסוואַהל פֿון די פֿיינסטע
ביליצער שטאָפֿן פֿאַר הערן און דאַמען.
רעיעלע בעהאַנדלונג! פֿאַבריקס-פּרייזן! הורט און דעטייל!

נייע געזעצן און צירקולאַרן

שטעמפּעל-שטייער.

דאָס פֿינאַנץ-מיניסטעריום קלערט אויף, אַז דער אומשטאַנד וואָס אַן אָפּמאַך איז שפּעטער אַנולירט געוואָרן אָדער אָנערקענט געוואָרן פֿאַר אומגילטיג, באַפֿרייט נישט די קאָנטראַהענטן פֿון דער פֿאַראַנטוואָרטליכקייט פֿאַר נישט צאָלן אין דער פֿאָרשריפֿטליכער צייט אָפּשטעמפּלען דעם דאָזיגן אָפּמאַך.

דעסגלייכן ווערט נאָך נישט באַפֿרייט פֿון דער פֿאַראַנטוואָרטליכקייט פֿאַר שטעמפּעל-אָפּצאָל דער צווייטער צד דערמיט וואָס דער ערשטער צד האָט זיך אויפֿן סמך פֿון אַ אָפּמאַך בפירוש מתחייב געווען אַליין צו באַצאָלן דעם באַטרעף.

קאַסאַציע - קויציע.

לויט אַן אויפֿקלער פֿון יוסטיץ - מיניסטעריום דאַרף אַ בקשה פֿון אַ פֿאַרמישפּטן וועגן צוריקשטעלן אַ פֿאַרשפּעטיגטע קאַסאַציע - טערמין באַריקזיכטיגט ווערן אויב די פֿאַרשפּעטיגונג איז פֿאָרגעקומען צוליב נישט אַריינטראָגן די באַטרעפֿנדע קויציע אין געהעריגן טערמין און דער פּעטענט איז נישט באַפֿרייט געוואָרן פֿון אַרעסט און ממילא האָט נישט געהאַט קיין גענוגנדע צייט צו פֿאַרשאַפֿן זיך דעם קויציע-באַטרעף.

שטערן עפֿנטליכע רוה.

דאָס אינערן מיניסטעריום האָט פֿאָטאָגראַפֿירט אַן אינסטרוקציע צו אַלע פּאָליציי אָרגאַנען, אין וועלכער ס'ווערט אָנגעוויזן ביי וואָסערע אומשטענדן מ'דאַרף צוציען צו פֿאַראַנטוואָרטליכקייט פֿאַר שטערען די עפֿנטליכע רוה.

לויט דער דערמאָנטער אינסטרוקציע קען מען צוגעצויגן ווערן פֿאַר שטערן די עפֿנטליכע רוה נישט פֿאַר נישט רוהיג זיך פֿאַרהאַלטן, אויך נישט פֿאַר מאַכן געשרייען, נאָר פֿאַר מאַכן אַזאַ טומעל, וועלכער האָט פֿאַקטיש געשטערט די עפֿנטליכע רוה, אַליין אינעם, צו דערמיט. וואָס ס'איז אַרויסגערופֿן געוואָרן ביי די צוזאַמענגעלאָפֿענע אַ געפֿיהל פֿון כעס, אויפֿרעגונג, אויפֿפֿרויז אָדער געשמאַקלאָזיגקייט.

דער אומשטאַנד, אַז די האַלטונג פֿון באַטרעפֿנדען האָט געקאָנט שטערן די עפֿנטליכע רוה איז נישט גענוג כדי צוציען צו פֿאַראַנטוואָרטליכקייט, מאַר ס'מוז, ווי געזאָגט, באַוויזן ווערדען אַז דער באַטרעפֿנדער האָט מיט זיין פֿאַרהאַלטן זיך פֿאַקטיש געשטערט די עפֿנטליכע רוה.

אַרבייטס-שוץ.

דאָס מיניסטעריום פֿאַר סאָציאַלער השגחה, ווייזט אָן, אַז אַלע פּרעטענזיעס פֿון אָן אַנגעשטעלטן צו אַן אונטערנעהמער וועלכע פֿליסן אַרויס פֿון אַ געשלאָסענעם מיט איהם אַרבייטס-אָפּמאַך, ווערן פֿאַרעלטערט נאָכן אָפּלויף פֿון אַ יאָהר רעכענענדיג פֿון מאָ

מענט ווען דער דערמאָנטער אָפּמאַך איז אויפֿגעלעזט געוואָרן.

דעסגלייכן ווערט אויך אויפֿמערקזאַם געמאַכט, אויף דעם כלל, אַז אָפּמאַכן לויט וועלכע אַן אַרבייטער רעזיגנירט פֿון זיינע תביעות צו אַן אונטערנעהמער, קאָנען פּאָטוויליג געשלאָסן ווערן בלויז אין דעם פֿאַל, ווען דער אייגנטליכער אַרבייטס - אָפּמאַך איז שוין אויפֿגעלעזט. דאַגעגן טאָר מען נישט אַזעלכע רעזיגנאַציע אָפּמאַכן שליסן בעת די אַרבייטס - אָפּמאַכן פֿאַרפֿליכטן נאָך.

פּסח-אַקציע פֿון „נותן-לחם"

די לעצטע פֿאַרוואַלטונגס-זיצונג פֿון „נותן-לחם" האָט אויסגעהערט אַ גענויען באַריכט וועגן דער גרויסער הילף-אַרבייט, וואָס די אינסטיטוציע האָט דורכגעפֿיהרט היי-יאָהר. אין צוזאַמענהאַנג מיט דער ברייטער טעטיגקייט פֿון אַלגעמיינעם קאָמיטעט צו טראָגן ווינטער-הילף. מאַג. מ. באַלבערישסקי גיט איבער. אַז ביים היינטיגן טאָג באַקומען הילף פֿון 3 ביז 4 טויזענט יודען אַ טאָג וועלכע באַקומען טרוקענע פּראָדוקטען, קויהלען און עסן פֿון די קוכען.

באַטראַכטענדיג ווייטער די איצטיגע לאַגע אין צוזאַמענהאַנג מיטן ערב יום-טוב, האָט די פֿערוואַלטונג, נאָך אַ קורצער דעבאַטע, אין וועלכע ס'האָבן אַנטיילגענומען אַלע פֿערוואַלטונגס-מיטגלידער בראש מיט די ה"ה קאָנסול מאַקס קאָן, ראַדצאַ יוליוש לעווענשטיין א. אַ. אַנערקענט נויטווענדיג אין אַכט, אַז 1) די לאַגע ביי אַ ריזיגע צאָהל יודישע משפּחות איז איצטער ערב יום-טוב אַ קריטישע, 2) דער יקרות שטייגט פֿון טאָג צו טאָג און 3) כמעט ביי אַלע, וואָס וועלן באַקומען די שטיצע פֿון „נותן-לחם", וועט דאָס זיין די איינציגע יום-טוב'דיגע עקזיסטענץ — האָט די פֿאַרוואַלטונג באַשלאָסן צו פֿאַרגרעסערן די צאָהל פּעקלעך ביז 750 (אויב די פֿינאַנצן וועלן ערלויבן דאַן דערציהען ביז 1000), 2) לגבי פֿאַראיאָהריגע פּעקלעך, פֿאַרבעסערן זיי דורכן פֿאַרגרעסערן דעם סכום פֿון איינינגע פּראָדוקטען און 3) אַרויסגעבען די פּעקלעך אויסשליסליך פֿאַר בכבודיגע, אָבער געפֿאַלענע יודישע משפּחות. לויט דער רעקאָמענדאַציע פֿון אָנגעזעהענע באַלעבאַטים פֿון דער שטאָט. אַ פּעקל פּראָדוקטען וועט קאָסטען דעם „נותן-לחם" — 10 זל.

נאָכן ערלעדיגען איינינגע ענינים, וואָס זענען פֿאַרבונדען מיטן איינקויפֿען די געהעריגע פּראָדוקטען איז באַשלאָסן געוואָרן תיכף צוצוטרעטן צו אַ גרויסער געלט-זאַמלונג אויף דער דאָזיגער אַקציע.

אימפּאָזאַנטע יובילעאום און געזעגנונגס-פֿייערונג פֿאַר ה' שמואל לעוו איז נעכטען פֿאָרגעקומען אין „אהל-יעקב"

די ציוניסטישע שוהל „אהל יעקב" האָט זיך שוין קוטה שם געווען מיט איהרע פֿאַראַנשטאַלטונגען ביי פֿאַרשידענע געלעגנהייטן. די נעכטיגע פֿייערונג טראָגט אַ באַזונדערן כאַראַקטער. די שוהל פֿייערט היי-יאָהר איהר 35-יעהריגען עקזיסטענץ-יוביליעאום, דאָס איז גלייכצייטיג דער יוביליעאום פֿון איינעם פֿון איהרע גרינדער און פֿיהרער במשך פֿון די 35 יאָהר פֿון דעם פֿאַרדינסטפֿולען ציוניסטישען עסקן ה' שמואל לעוו, וועלכער פֿאָהרט אויך אָפּ אויף פּסח קיין ארץ ישראל. צוליב דעם, איז די נעכטיגע פֿייערונג אויסגעפֿאַלען באַזונדערס אימפּאָזאַנט און איז פֿאַרוואַנדעלט געוואָרען אין אַ גרויסע הולדיגונגס-פֿייער לכבוד ר' שמואל לעוו.

אין דער שוהל, וועלכע איז געווען שיין אילומינירט, האָט זיך פֿאַרזאַמלט אַ זעהר גרויסער עולם, עס זענען אָנוועזענד געווען די מיטגלידער פֿון ציוניסטישען קאָמיטעט. דער וועד פֿון אהל יעקב און אָנגעזעהענע ציוניסטישע עסקנים און פּערזענליכע פֿריינד פֿון ה' לעוו. די תפילות האָט אָפּגעריכט דער חזן ה' מאַפּעל מיטן כאָר. די אייגענטליכע פֿייערונג האָט זיך אָנגעהויבן בעת'ן ליינען, ווען אַלע עולי לתורה האָבען מנדב געווען לטובת דעם קרןהקימת אויפֿן נאָמען פֿון ה' לעוו און עס איז געמאַכט געוואָרען אַ ספּעציעלער „מי שברך" דעם בעל-היובל. אַ שיין געבויטע רעדע אויסגעמישט מיט פּסוקי און מאמרי חז"ל האָלט דער מטיף ה' א. ליפּאָשיצקי. די רעדע האַלט אַ פּאַרטיע רעדען וועגען בעל-היובל ה' משה לימן, וועלכער לייענט גלייכצייטיג איבער דעם זעהר שיין אויסגעפֿיהרטען אדרעס, וואָס דער וועד פֿון „אהל יעקב" האָט אויסגעפֿערטיגט לכבוד זיין גרינדער און לאַנגיעהריגען פֿאָרזיצער ה' שמואל לעוו, פֿאַר זיינע גרויסע פֿאַרדינסטען פֿאַר דער שוהל. ה' לימאַן לייענט אויך איבער די באַגריסונגען, וואָס זענען אָנגעקומען פֿאַר ה' לעוו פֿון צענטראַל-קאָמיטעט פֿון דער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע פֿון דירעקטאָריום פֿון „קרן היסוד" און פֿון אָרישא פֿון קרן-הקימת, פֿון היגען ציוניסטישען קאָמיטעט.

ה' לעוו גייט דאַן אַרויף אויפֿן באַלעמער און ווערד געזיהרט פֿון דעם גרויסען כבוד, וואָס איז איהם פֿאַרשאַפֿט געוואָרען. דאַנקט ער אַלע אין האַרציגע ווערטער. ער זאָגט צו אויך ווייטער צו שטיין אין דינסט פֿון דער היליגער נאַציאָנאַלער אַרבייט און מיטצוהעלפֿען מיט אַלע כוחות צו פֿאַרווירקליכען דעם געדאַנק פֿון „אהל יעקב": „קיום האומה, בנין הארץ, ותחית השפה".

מיט'ן געזאַנג פֿון „התקוה" ווערט די אייגדרוקספֿולע פֿייערונג פֿאַרענדיגט.

GDZIE kupić OBUWIE?
dobre, wygodne i tanie
TYLKO we firmie ALFRED HEINE Pomorska 24 tel. 175-74.

פֿערשטאָפּונג און זיינע פֿאָלגען
חי דאָס שלאָגען פֿון בלוט און קאָפּ ווייטיג, מיגרענע א. ז. וו. פֿערשווינדען שנעל נאָכ'ן באַנוצען די נעמוקסע:
פּיגולקעס קאַוועגאַ
(CAUVIN'A)
די ראַזונע פּיגולקעס זענען דורכריינינגענדע און פֿערלייכטערן די אָרגאַן-פֿונקציאָנירונגען.
פּרייז פֿון אַ שאַכטעלע, וואָס ענטהאַלט 30 פּיגולקעס קאָסט 2.50 זל.
מיר בעטען צו דענקען די אויפֿמערקזאַמקייט אויף אָריגינעלע פּאַקונג מיט דער אויפֿשריפֿט „CAUVIN—PARIS"
צו באַקומען אין אַלע אַפּטייקען.

אַפּטייקען.

היינטיגע נאַכט - דיזשורען

(א) היינט ביינאַכט דיזשורירען: י. קאַהאַנע (לימאַנאָווסקיעגאָ 37), ס. טראַווקאָווסקאַ (בזשעזשינער 56); קאָפּראָווסקי (נאָוואָמיעסקאַ 15), מ. ראָזענבלום (שרודמיעסקאַ 21) מ. פּאַרטאַשעווסקי (פּעטריקאָווער 95), ע. זאַקשעווסקי (קאָנטנאַ 54), י. שינייעצקאַ (זשגאָווער 54).

אַ כעלעמער וויל אַבגענאַרען

דער ראַבינאַט האָט באַקומען אַ ידיעה פֿון כעלעמער ראַבינאַט, אַז אַ מאַליאוש אלי' בן מענדל משקיס האָט אַ ווייב אין כעלם לובעלסקי, מירל פֿלצטער, און וויל חתונה האָבען מיט אַ צווייטע אין לאָדז. דער ראַבינאַט וואָרנט דעריבער געגען דעם דאָזיגען פּערשוין.

טעה
כשר לפּסח
פֿיינשמעקער טרינקען
Amatorska z premią
אין פּאַקונג 250 גראַם
Br. K. i C. POPOWY

פֿאַר פֿייגען פֿערד

פֿאַרמישפּט געוואָרען 2 פֿוהרמאַנעס

(א) דער פֿוהרמאַן מאיר זלאָטאַבזשעסקי (פֿון מלינאַרסקע 46), איז נעכטען באַשטראָפֿט געוואָרען דורך דער שטאָטישער סטאַראָסטווע מיט 2 וואָכען אַרעסט פֿאַר'ן אַכזריות'דיגען קאַטעווען זיין פֿערד. חוץ דעם וועט ער זיך נאָך האָבען צו פֿאַרענטפֿערן פֿאַר'ן שטאָטישען געריכט, פֿאַר'ן דערלאַנגען מיט דער בייטש דעם שילער טשעסלאַוו ביעקאָווסקי, וועלכער האָט איהם אויפֿמערקזאַם געמאַכט, אַז ער זאָל דאָס פֿערד נישט שלאָגען.

דאָס סטאַראָסטווע-געריכט האָט אויך פֿאַרמשפּט אויף 3 וואָכען אַרעסט דעם דראָזשקער יוזעף שימטשאַק (פֿון מלינאַרסקע 39) פֿאַר'ן יאָגען צו שטאַרק זיין פֿערד, און אַנטלויפֿען פֿון אַ פּאָליציאַנט.

אַראָפּגעפֿאַלען פֿון וואָגען

(א) אויף פֿראַנציסקאַנער 1, איז אַראָפּגעפֿאַלען פֿון זיין אייגענעם וואָגען און שווער-פֿאַרוואונדעט געוואָרען דער פֿוהרמאַן ישראל לאַנג פֿון זשידאָווסקאַ 24.

דער אַרויסגערופֿענער פּאַגאָטאָוויע-דאָקטאָר, האָט דעם פֿאַרוואונדעטען איבערגעשיקט אין שפּיטאָל.

אַ שׂרפֿה

(א) אויף דער טראַמוואַיאָווע 11 איז אין אַ קעלער. וואו עס געפֿינט זיך דער צענטראַלער קעסעל, אויסגעבראָכען אַ שׂרפֿה, דאָס פֿייער איז באַלד איינגעלאָשען געוואָרען, אַזוי אַז דער היזק איז נישט קיין גרויסער.

ר. איזראַעל

אויף נאַוואָמיעסקאַ

שפּאַנענדער ראָמאַן פֿון לאָדזשער לעבען

65)

אהא, רוט דו רעדסט אַנדערע דיבורים, האָסט קיינמאָל נישט אַזוי גערעדט.

— גלויב מיר געטרוד, אַז איך וואָלט ווייטער אויך אַזוי נישט גערעדט, אָבער דאָס האַרץ איז אַזוי פֿול, אַז כ'וואָלט געוואָלט, אַז קיינער זאָל מיין גליק נישט שטערן, אַז קיינער זאָל עס נישט פֿאַרטונקלען.

גערטרוד האָט שוין געזעהן, אַז רוט איז פֿאַרליבט ביז איבער די אויערען און דאָ וועלען שוין נישט העלפֿען קיין שום אויפֿקלערונגען און לאָגישע רייד, זי האָט נאָר אַ שמייכעל געגעבען, זיך צוגעקושט מיט דער שוועסטער און געזאָגט.

— אויב דו ווערסט זיך נאָר פֿערלאָ'ען אויף מיר און וועסט מיר געבען פֿרייע הענט וועסט די קיין חרטה נישט האָבען.

— דו קענסט אין מיין נאָמען טוען וואָס דו ווילסט.

— זאָלסט נישט אַרויס פֿון גלייכגעוויכט, רוט, האַלט דיך, שטאַרק דיך, כדי אין פֿאַל פֿון נויטווענדיגקייט צו קענען אויסדויערען און דורכהאַלטען.

גערטרוד האָט זיך פֿאָרגעמאַכט אַ יך דער לאַגע פֿון איהר שוועסטער, פֿון איין זייט האָט גערטרוד זי מקנא געווען צוליב דעם וואָס רוט האָט באַקומען אַן אינהאַלט אין לעבען, וואָס איז דערגאַנגען צו דעם געפֿיהל צו וועלכען עס שטרעבט יעדעס יונגע מיידעל, צוליב וואָס זי האָט דערגרייכט צו דעם גליק צו וועלכען אַ פֿרוי קען דערגרייכען — צו ליבע.

פֿון דער צווייטער זייט האָט זי אָבער די לאַגע פֿון רוטן נישט געזעהן אין אַזעלכע העלע פֿאַרבען. ס'האָט זיך געשאַפֿען אַ זעהר אָריגינעלע סיטואַציע. רוט איז געווען פֿאַרליבט אין אַ קריגס-געפֿאַנגענעם און אַ „פֿיינדע", אין דער צייט ווען דייטשלאַנד איז געוואָרען, בעת דער מלחמה, אַרומגעכאַפּט מיט אַזאַ אונגעהויערען פּאַטריאָטיזם האָט אַזאַ ליבע געקענט אַרויסרופֿען קאָנסעקווענצען, וועלכע זענען בכלל נישט געווען געוואונשען. הגם קיין שום שטראָפֿבאַרעס איז אין דעם דאָזיגען ענין נישט געווען.

גערטרוד האָט אָפּגעוואַרט מיט'ן רעדען מיט איהר מוטער וועגען דעם דאָזיגען ענין, זי האָט געוואוסט, אַז קוים וועט זי האָבען די ערלויבניש פֿון איהר פֿאָטער אויף אַזאַ שידוך וועט די מוטער זיך זיכער נישט אַקעגענשטעלען און דעריבער האָט גערטרוד אָוועקגעשריבען אַן אויספֿיהרליכען בריף צו איהר פֿאָטער קיין לאָדז. זי האָט דאָרט אָנגעגעבען יערען פּרט, אַזוי ווי דער פּינקטליכער דייטש האָט קראַנץ האָט דאָס שטענדיג פֿאַרלאַנגט פֿון זיינע קינדער ביים שרייבען צו איהם בריף.

— כ'האָב באַקומען אַן ענטפֿער פֿון פֿאָטער, האָט גערטרוד געדופֿען צו רוטן, נאָכדעם ווי זיי האָבען ווירקליך געהאַט איבערגעלייענט אַ לאַנגען בריף, וועלכען האַנס האָט געשריבען אַלס ענטפֿער אויף גערטרודס אָנפֿראַגע.

— וואָס שרייבט דער פֿאָטער? האָט רוט מיט דער גרעסטער נייגיריגקייט געפֿרעגט

— ער האָט דיך נישט געזידל'ט, ער האָט דיר אַפֿילו נישט געמאַכט קיין פֿאָרוואורפֿען

— ער האָט מיך פֿאַרשטאַנען? ער איז מסכים

— נו, נאָך נישט אַזוי שנעל, וואַרט אַביסעל צו, וואָס איילסט דו זיך, ווען דיין ליבע זאָל דיר. אַזוי לייכט אָנקומען וואָלט דאָס בכלל קיין ליבע נישט געווען

— וואָס דען שרייבט דער פֿאָטער

— אַז ער וועט אינגיכען אַהיימקומען אויף אורלויב, ער האָט זיך שוין אָנגעהויבען צו באַמיהען וועגען דעם און ווען ער וועט אַהערקומען וועט דער ענין דעצידירט ווערען.

קאַפּיטעל 15

דער בריף פֿון האָלאַנד

מיט ציטערדיגע הענד האָט צילקע אויפֿגעמאַכט דעם בריף, וועלכען זי האָט נאָר וואָס באַקומען, זי האָט נישט געוואוסט פֿון וואַנען און פֿון וועמען ער איז, זי האָט נאָר באַמערקט, אַז ער איז ערגיץ פֿון אויסלאַנד אין דאָס איינציגע וואָס זי האָט וועגען דעם געקענט טראַכטען איז געווען, אַז דער בריף איז אָדער פֿון הענריק פֿיינבערג, וועלכער האָט שוין אַמאָל צו איהר געשריבען וועגען דעם קינד, אָדער גאָר... פֿון איהר מאַן מאיר ראָזען, וועלכער האָט דאָך זיך אָפּגערופֿען, זי האָט מורא געהאַט איהם צו עפֿענען, זי האָט אַרומגעקוקט דעם קאָנווערט פֿון אַלע זייטען און דורכגעלייענט אויף דעם פּאָסט-שטעמפּעל, אַז ער איז פֿון האָלאַנד.

— פֿון האָלאַנד? האָט צילקע געטראַכט, נישט אַנדערש, אַז דאָס איז פֿון מאיר ראָזען. ווער דען האָט איהר געקענט שרייבען פֿון דער דאָזיגער מדינה, נישט אַנדערש ווי מאיר ראָזען האָט זיך דאָרט, אויף וועלכען אופֿן דורכבאַקומען און איצט טיילט ער איהר מיט וועגען דעם, און הגם דורך עטליכע סעקונדען וואָלט צילקע זיך געקענט איבערצייגען פֿון וואַנען און פֿון וועמען דער בריף איז, האָט זי דאָך אָפּגעשלעפּט מיט'ן אויפֿרייסען דעם קאָנווערט, אַזוי ווי זי וואָלט געוואָלט אָפּשלעפּען און אויסמיידען דאָס גרויסע אומגליק, וועלכעס האָט זיך פֿאַר איהר געגרייט, זי האָט מורא געהאַט אויצוקוקען די האַנדשריפֿט פֿון מאיר ראָזען, אַזוי ווי אימיצער האָט מורא פֿאַר אַ געשפּענסט וואָס באַווייזט זיך פֿון אַ פֿאַרשטאָרבענעם. צילקע האָט שרעקליך געליטען, מורא יג געליטען און האָט געוואָלט געפֿינען אַן עצה נאָר פֿאַר דעם ווי זי האָט דעם בריף געלייענט, ענדליך האָט זי זיך דעצידירט, איבערצייגענדיג, אַז קיינער קוקט איהר נישט נאָך, ווייל די לעצטע צייט האָט זי געהאַט אַ חשד אַז אימיצער שפּיאָנירט זי — האָט זי געעפֿענט דעם בריף, אָנקוקענדיג די קליינע אותיות איז זי באַלד בלאַס געוואָרען, דאָס איז געווען די האַנדשריפֿט פֿון איהר מאַן מאיר ראָזען, באַלד נאָכדעם האָט צילקע אַ קוק געגעבען אויף דער דאַטע פֿון בריף, כדי זיך צו איבערצייגען ווען ער איז געשריבען, דאָס האָט פֿאַר איהר געהאַט אַ זעהר וויכטיגע באַדייטונג, די דאַטע איז געווען אַ פֿרישע, אינגאַנצען געשריבען מיט עטליכע טעג צוריק, אייגענטליך האָט צילקע דעם בריף מעהר נישט געדאַרפֿט לייענען, ס'איז שוין געווען איהר באַקאַנט וואָס דאָרט געפֿינט זיך, דאָס איז אַ בריף פֿון מאיר ראָזען, אין וועלכער ער טיילט מיט, אַז ער לעבט. צילקע האָט דאָך אויפֿמערקזאַם אַדורכגעלייענט דעם בריף, דאָס איז געווען דערזעלבער, וועלכען מאיר ראָזען האָט געשריבען אונטער דער דיקטאַנדאַ פֿון הענריק פֿיינבערג.

(המשך קומט)

זאל פילהארמאניע
נארוטאוויטשא 20
טעל. 213-84
די קליינע צאהל איבעריגעבליבענע בילעטן אין קאסע פון פילהארמאניע.

די לאורעאטען פון III אינטערנאציאנאלן שאפען־קאנקורס
ROSA TAMARKINA (ז. ס. ר. ר.) II פריז.
OLGA HIWICKA (פוילען) פענאמענאלע פיאניסטין
פרייז פון דער מוזיק־שולע אויס'ן נאמען פון שאפען אין ווארשע.
טרעטען אויף מארגען, מאנטאג, דעם 15־טען ד. ח. 8.45 אווענד אין זאל „פילהארמאניע"

„חד גדיא"

„פ'האט עס איז דר'ערד" — אזוי הייס[t] דאס איצטיגע פראגראם

דעם היינטיגען דינסטאג, פונקט האלב [...] אין אווענט קומט פאר די פרעמיערע פו[ן] [...] „חד־גדיא"־פראגראם, א.נ. „מ'האט ע־ אין ד[...]

דאס ליאלקע־טעאטער „חד־גדיא" איז [...] א גוט־באקאנטע מארקע, און סיי אין ווארשע, [...] אין לאדז, איז עס א שם דבר.

מען ווייסט שוין פון פריהער־אויס, אז „[...] כעכץ" וועט נישט פעהלען, איך כאטש מיר לעבן איצט אין א טרויעריגער צייט, זאגט צו דער פר[...] גראם צו זיין גאר אגיל יאשמח'דיג. דער הומ[אר] סיי אין די ליאלקעס גופא, סיי אין זייערע מענ[...] לשונס וועט זיין פון ערשטקלאסיגער קוואליטעט — א טייער המאר, אבער נישט קיין יק'ות'דיגער.

די ליאלקעס זענען געשניצט פון דעם באקאנ[...] טען קינסטלער יצחק ברוינער, און די טעקסטען [...] געמאכט משה בראָדערזאָן.

געשפילט וועט ווערען אינ'ם לאקאל פון קא[...] „קאפריז" (פעטריקאווער 31)

טעאטער, מוזיק און פערוויילונג (קאמוניקאטען)

דריטע וואך אומגעהויערער ערפאל[ג] פון „גאט, מענש און טייוועל"

ד"ר מאריס־שווארץ קאנסט־אנסאמבל אין פיל[ה]־ הארמאניע האט ארייגעצויגען די גאנצע לאדזש[ער] אינטעליגענץ און די פארשטעלונגען ווערען שוין [...] דריטע וואך באזוכט דורכ'ן בעסטען עולם, וועלכ[ער] איז אנטציקט סיי פון שפילען פון די אקטיאר[ן] סיי פון דער גאנצער מאדערניזירטער אויפפיהר[ונג] אונטער דער ט.ניטער האנט פון מאריס שווארץ.

עס איז פארהאן א גרויסע שווערינקייט פאר [...] טרופע, וועלכע דארף צילייג די קאנצערטען, א [...] מאל וועכענטליך פאר־לאזען לאדז אבער די טעג [...] רען די פארשטעלונגען געשפילט פאר די נייגער[יגע] צושויער פון די הערבייאינע שטעט.

היינט זונטאג 12 בייטאג א פאפולערע פארשט[עלונג] לחנג און 9 אווענד ווערט געשפילט „גאט, מענש [און] טייוועל".

מאנטאג, דינסטאג א"ן מיטוואך שפילט די [...] פע אין פיאטרקאוו און טאמאשאוו.

לאורעאטקעס פון דריטען אינטערנא[ציאנאלען] שאפען־קאנקורס אין לאד[ז]

די 16יעהריגע לאורעאטקע פון דריטען אינטערנא[...] ציאנאלען שאפען־קאנקורס ראזא טאמארקינא, וועלכע [...] באקומען דעם צווייטען פרייז פון בילדונגס־מיניסט[...] אין דריטען אינטערנאציאנאלען שאפען־קאנקורס [...] ווארשא איז אלגא אילווויצקא (א לאדזערין) — [...] צערטירען מארגען מאנטאג דעם 15 מערץ, 8.45 אווענד אין פילהארמאניע.

דער קאנצערט פון די באדייטענדע פיאניסטק[עס] וועלכע זענען אויסגעצייכענט געווארען אין אינטערנ[...] ציאנאלען שאפען־קאנקורס איז פאר לאדז א גרויס[ע] סענסאציע נאכמעהר דערפאר, ווייל ער קומט פאר נא[ך] נאכ'ן קאנקורס.

ראזא טאמארקינא איז א 16־יעהריגע קיעווער [...] דעל און איז געווען די יונגסטע פארשטייערין פון [...] סאוויעטישער גרופע. זייט דעם 12־טען לעבענס־יא[הר] וואוינט זי אין מאסקווא, דאס קאנסערוואטאריע [...] געענדיגט אין 3 יאהר אנשטאט 5.

בילעטען אויף דעם קאנצערט איז צו באקומען [אין] פילהארמאניע.

פון די פוילישע טעאטערס

אין שטאטישען טעאטער ווערט היינט 4 נאכמי[טאג] געשפילט מאלער'ס קאמעדיע „סקאמפייעץ" מיט לודוי[ג] סאלסקי אין דער הויפטראל, 8.30 אווענד „גדיבי [...] ראשטע וויעדזשאלא אין סטאראשטש מאגלא".

— אין טעאטער פאלסקי ווערט היינט 4.30 נאכמי[טאג] געשפילט בערנארד שאו'ס פיעסע „פראפעסיא [...] ווארען" מיט אירענא הארעצקא אין דער הויפטרו[ל] 8.30 אווענד ווערט געשפילט בריקנער'ס „עליזאבעט קרולאווא אנגלי" מיט אירענא הארעצקא אין דער הויפט־ ראל, דאס שטיק האט אויף דער נעכטיגער פרעמיערע [...] האט א רוישיגען ערפאלג.

— אין פאפולארני ווערט היינט 4.15 און [8].30 אווענד געשפילט „ראז שען טולקא זשיע".

Dr. Wołkowyski
ציגעל־גאס 11, טעל. [2]38-02
ספעצ. פאר ט־יפער. סיפיליס און הויט־קראנק[הייטן] בעהאנדלונג פון מענער־שוועכע
נעמט אן פון 8—11 בייטאג און 4—9 אווענט

Dr. med. L. Berman
צעגעלניאנא 15 טעל. [2]49-07
ספעציעל־ארצט פאר מענער · שוועכע־בע[האנדלונג] און סעקסועלע בעראטונג
נעמט אן פון 8—11 און פון 4—8 אווענט.
זונטאג פון 9—1 פארמיטאג
פאר אונבעמיטעלטע — רעצעפטן־פרייזן

סאלעק „מאראווי כלאפ"

וועט זיך שוין נישט באדען אין קיין פרעמד וואסער'ל

איבערלאזען עמיצען אין „קאמפיעלאקעס" הייסט נישט צו רויבען די פרייהייט פון באוועגען זיך — אזוי האט געפסקענט דאס געריכט

(א טשיקאווע פראצעס אין היגען קרייז־געריכט)

סאלעק „מאראווי כלאפ", א באקאנטער לאדזער לעבעיונג איז דעם פאריגען זומער דורך איינער א־ רונד אפשר גאר איניגע פון זיינע אונצעהליגע בר־ זעם־קאלעזשאנקעס פארבעטען געווארן „טא וויעש"

ער האט זיך פארשאפט א פאר ווייסע תחתונים, א סלאוואציקי קאלנער, א בערעט מיט קאמפיעלאקעס און כאפענדיג ביי עמעם א פשיאטשעל א גמילת חסד 60 גראשען אויף א באהן־בילעט, האט ער זיך גע־ לאזט מיטן ערשטען פאטשאנג קיין שניאווע.

לאנג האט שוין הא מיט אומטערלד אויסגעלאצט די חבורותא אויף סאלעקן. זיי האבען באלד דעם שטאם־גאסט גענומען אין קרענציעל אריין. דאס גאנצע עזיטרעל האט גלייך אריינגעוואנדערט אין חבר כלאדניע וולאסקע, אפגעהאלטען א פייף און א דאנר סינג און שפעטער זיך איבערגעטראגען אויף „גאכ־ קור" אין באסיין.

אז סאלעק האט זיך שוין געהאט ליטעריש אנגע־ באוויעט, האט איהם די מאוואושיסטווע אנטעהוייבען אביסעל צו צונודיען. ער האט זיי איבערגעלאזט זיך אנקורזשעווען אויפן באסיין און אליין האט ער זיך אוועקגעלאזט אויף א זו־מש־טשקע.

לאנג האט סאלעק אזוי געשפרייזט איבער וועגען און שטעגען, ענדליך איז ער צוגעקומען צו א פאר־ ווארפען ווינקעל, און וועלכען עס האט זיך געפונען א טייכעל.

געווען איז דעמאלט א היציגער תמוזדטאג. די זון האט געפרעגעלט ווי אין א קאלך־אויוון. דער פאר־ סמאלעטער סאלעק איז געווארען מלא שמחה, דער־ זעהענדיג דאס שפרודעלדיגע טייכעל.

ער האט לאנג נישט געטראכט. גלייך פון זיך א־ הראפגעווארפען די ליעטני־סקאווע בגדים, אורעקגע־ לייגט זיי אין א זייט און ארויפציהענדיג אויף זיך די קאמפיעלאקעס, א נורקער־אריינגעפען אין וואסערל.

א שפאר שטיקעל צייט האט זיך סאלעק אזוי מחיה געווען און דערקוויקענדען טייכעל, ווען ער איז ענדליך ארויסגעטאנצט פון וואסערל און אויפגעטר־ פרישטער און זיך געדרייט צוריק אריינצוקריכען אין פאצעטישען גארנימערל, איז פלוצלונג אונטערגעלא־ פען א הויכער געזינטער גוי מיט א גרויסען הונט.

דער ביזער גוי האט זיך געווארפען אויפן פעך־ קעל מלבושים און איידער דער איבערגעשראקענער סאלעק האט זיך בארוהיגט איז ער שוין דערמיט גע־ האט אוועקגעלאטען.

סאלעק האט אויפגעהייבען אן אליארם. אין ווים טען פעלד האט זיך אבער קיין לעבעדיגער נפש נישט בעקאנט אנרופען. די שיינע פאר שעה איז דער דער־ מאהנטער סאלעק כיעבעך אזוי געזעסען אויפן ברעג טייכעל אין די קאמפיעלאקעס, שעמענדיג זיך אין אזא מעמד אפילו פון אָרט צו ריהרען.

צום סוף האט זיך דער דאזיגער גוי דאך באוויי־ זען, ער האט צוגעווארפען סאלעקן דאס פעקעל, רער־ קלערענדיג, אז ר'האט איהם דאס שפיצעל אפגעטאן אלס שטראף דערפאר הלמאי ר'האט זיך געוואגט צו באדען אין א פריוואט טייכעל אהן אייגענטימערס דערלויבעניש.

סאלעק האט זיך שנעל אנגעטאן און איז גלייך אוועק אויף דער פאליציי וואך און הערציילט וואר־ סערער מאלער ס'האט איהם פאטשאפעט — דער גוי איז צוגעצויגען געווארען צו פאראנטווארטליכקייט פאר צורויבען סאלעקן די פרייהייט פון באוועגונג.

די טעג איז אין היגען קריזגעריכט פארגעקומען דער הערמאהנטער פראצעס.

דעם אנגעקלאגטענס פארטיידיגער האט געטענהט אז דערמיט וואס מ'האט דעם ניצליטענעם צוגענומען די מלבושים און איהם איבערגעלאזט אין די קאמפי־ פיעלאקעס, הייסט נאך בכלל נישט אז מ'האט איהם צוגערויבט די פרייהייט פון באוועגונג.

אויב שיינע בעל־ביתטעס, מאמעס פון קינדער און אפשר גאר באבעס פין איניקלעך שעהמען זיך נישט זומער צו פאראדירען אין קאמפיעלאקעס איבער די טאסען פון לעטניסקעס און אוחדראווסקעס, טא האט דער געפיהל פון שעהמעוודיגקייט אוודאי נישט געדארפט אפהאלטען דעם הפקרדיגען לעבעיונג סא־ לעק פון פרייער באוועגונג אין קאמפיעלאקעס..

דאס געריכט האט איינגעשטימט מיט די אויספיה־ רונגען פון אדוואקאט, און דעם אנגעקלאגטען בא־ פרייט פון דער שטראף.

ארגוס.

וואגאן־לי־קוק עפענט א נייע אפטיילונג אין לאדז אויף פיעטריקאווער 6

ווי מיר דערוויסען זיך, איז נאך א־ריוה השנה־ דלות'ן געלונגען צו באקומען אן ערלויבניש אויף א ספעציעל יודישע רייזע־ביורא פון וואגאן־לי.

דאס דאזיגע ביורא, וועלכעס איז אגב דאס איינציגע יודישע רייזע־ביורא אין פוילען, ווערט גע־ עפענט שוין אין די טהעטעטעע טעג און וועט זיך געפינען אין לאקאל פון באנק האנדלאווא־פושעמיס־ לאווי, לאדז, פעטריקאווער 6.

די ליטונג פון ביורא, וועלכע איז אנפערטרויט געווארען דעם באקאנטען שנעלגעיערפולען באנק־די־ רעקטאר ה' ש. מענדעלסאן, גיט די בעסטע גאראנ־ טיע, אז דאס נייע רייזע־ביורא וועט אנטשפרעכענדער ארגאניזירט און אויסגעפיהט ווערען אין שטיין אויף דעם טעהעריגען ניוואָ.

די דערמאנטע ידיעה וועט אהן ספק אויפגענומען ווערען מיט שטארקען פיופאל מצד'ן ברייטען יודי־ שען עולם, וועלכער וועט האבען די מעגליכקייט מאַ־ סענווייז אנטייל צו נעמען אין די פארשידענסטע אויספלוגען און טוריסטישע אימפרעזעס, ביי גרויסע רייזע־הנחות און אין א געמיט־ ליכער יודישער סביבה.

וועגען טאג פון עפענען וועט נאך באזונדערס מיטגעטיילט ווערען.

בריף אין רעדאקציע

חשוב'ע רעדאקציע פון „נייעם פאלקסבלאט" אין לאדז.

מיר אונטערגעשריבענע בעטען מיר העפליכסט אייך חשוב'ער רעדאקטאר פאלגענדעס אין אייער צייטונג צו פארעפענטליכען, פאר וועלכען מיר דאנקען אייך פאראויס:

מיר קראקאשינער יודישע זעלנער אין דער צאהל פון 120 מאן געפינען זיך היי־יאהר, אין צוזאמענהאנג מיט דעם איינארדנען די פסח־קיך, אין א זעהר קריטישער מאטעריעלער לאגע, דערי־ בער ווענדען מיר זיך צו אלע איידעלע לאדזער פילאנטראפישע געזעלשאפטען, מיט דער בקשה וועבען אונז זיך צו פאראינטערעסירען און אונז מיט מצות צו באזארגען, דערמיט מיר זאלען נישט זיין בעצווינגען צו עסען אין די קאשארען חמץ אין היינטיגען פסח.

מיר האפען, אז די ברייטע לאדזער יודישע פילאנטראפישע געזעלשאפטען, וועלען זיך ווארים אפרופען און וועלען אונז באזארגען מיט מצות.

מיט כבוד

יעקב מאקרסקי	מאיר הלל זעלמער
ה. שפס	ש. מארקאוויטש

זעלבסטמארדען

(א) אויף זאכאדניא 59 האט זיך נעכטען געסמט מיט אמאניאק די 49־יאריגע סטאניסלאווא וואזשניאק. פאגאטאוויע האט איהר אין א שווערן צושטאנד אפגעפיהרט אין שפיטאל.

* * *

(א) אויף קאנאפניצקא 37 האט זיך, מחמת ענטוישונג אין ליבע, געסמט מיט סובלימאט די 22־יאהריגע מעלאניא סטשעלטשיק. פאגאטאוויע האט איהר אין א שווערן צושטאנד אפגעפיהרט אין שפיטאל.

* * *

(ז) אויף מיצקעוויטש גאס 12 האט גע־ פרובט באגיין זעלבסטמארד, אויסטרינקענדיג א גרויסע דאזע זאלץ־זויער א געוויסע חנה מארקא־ וויטש.

א געשלעג

(א) אויף דעם טרעבושינסקא גאס איז בעת א געשלעג שווער פערוואונדעט געווארען מיט א האק אין קאפ און אין האנד דער 25־יעהריגער מיכאל וואשילעווסקי (פון ברוסקא 41).

פאגאטאוויע האט איהם ערטיילט ערשטע הילף.

היינט א פארזאמלונג פון „תרבות"

היינט, זונטאג 8.30 אווענד קומט פאר אין „תרבות" פאלודניאווא 7 א צווייטע גרויסע פארזאמלונג פון פאר־ שטייער פון אלע ציוניסטישע ארגאניזאציעס און עס־ קנים, געווידמעט דער ארגאניזירונג פון א „חודש עברי" אין אונזער שטאט. מיט רעפעראטען וועגען די אויפגאבען פון „חודש עברי", וועגען די אקציע פאר העברעאישע פאך־שולען און וועגען א העברעאישע טע־ ליכער צייטונג וועלען ארויסטרעטען די ה"ה מגר. ע. בוכין, ד־ר. ה. חובען, מגר. י. זלודזיעוויטש, ד"ר א. טארטאקאווער און י. פאזנאנסקי.

אויסשטעלונג פון יאאכים קאהאנע ווערט היינט געפענט

היינט דעם 14 ד. ח. קומט פאר אין לאקאל פון „בני ברית" (פעטריקאווער 90) די דערעפנונג פון דער מעטאלא פלאסטישער אויסשטעלונג פון קינסטלער יאא־ כים קאהאנע.

די אויסשטעלונג, אויף וועלכער עס וועלען זיין אויסגעשטעלט א רויה ניע ארבייטען פון דעם באקאנ־ טען קינסטלער האט ארויסגערופען א גרויסע פאראינ־ טערעסירונג ביי די לאדזער קונסט־ליבהאבער.

גרויסע פריהלינגס - מאדע - רעווי פון ווארשאווער פירמעס

זונטאג, דעם 4 אפריל, האלב איינס בייטאג קומט פאר אין פילהארמאניע די ערשטע גרויסע פריהלינגס־ מאדע־רעווי א. נ. „פאריז, לאנדאן, ווארשא" מיטן אנ־ טייל פון די באקאנטע מאדע־הייזער אין ווארשא און א רייה לאדזער פירמעס, וועלכע רעפרעזענטירט אלע מאדע־ אפטיילונגען.

ראדיא־פראגראם

זונטאג, דעם 14־טען מערץ

8 צייט־סיגנאל, 8.18 פריה מארגען־מוזיק, 8.50 ידיעות, 9 גאטעסדינסט, 10.35 מוזיק (פליטען), 11.57 צייט־סיגנאל, 12.03 מוזיק. פריהמארגען (פון קאטא־ וויץ), 1.45 מוזיק (פליטען), 2 פוילישע פאלקס־מוזיק, 3 פארטזעצונג פון פאלקס־מוזיק, 3.30 אודיציע פאר דערפער, 4 דיאלאג וועגען פ.ק.א., 4.05 הערשפיל (פון צערט, 4.15 פון דער ארבייטס־וועלט, 4.30 הערשפיל (פון ווילנא), 5 קאנצערט פון האטעל „בריסטאל" אין ווער־ שא (בעת דער פויזע אקטועלער שמועס), 7 ליטעראַרישע סקיצע, 7.25 דזשעז־מוזיק, 8.20 ספארט־ידיעות, 8.40 פאליטישער איבערזיכט, 8.50 אווענד־ידיעות, 9 אודי־ ציע, 9.30 פידעל־קאנצערט, 10 קאנצערט (פון ווילנא).

לערנט זיך א פאך!
אויף די פראפעסיאנעלע לערן־ווארשטאטען פון דער געזעלשאפט „ארט" ווערען אנגענומען איינ־ שרייבונגען ביי פאלגענדע פאכען:
1. מעכאנישע ווייקאטאזש־ארבייט
2. מעכ[אניש]ע האקען־ארבייט.
3. מעכאנישע וועבעריי
4. מעכאניש שפולען.
5. כוויטער־שטריקעריי.
6. הענטשקע־שטריקעריי.
7. פרויען־[illegible] צושניידען.
8. וועש־נייהען מיט צושניידען.
9. גז[illegible] מיט צושניידען.
10. אנדולאציע. 11. מא[illegible]
געזעלש. „ארט", וואלטשאנסקא 27.

PIATKOWSKI ŁÓDŹ

די, וואס דארפען קייען גראז באנוצען זיך מיט זייערע הייל־מיטלען

(א) דאס פאר־פאלק סטעפאן און מאריא קרישאק פון פרוסא־גאס 27, האבען געהאנדעלט מיט „שאר־ירקות", אבער נישט אלס „כרפס" צום סדר, נאר אלס הייל־מיטלען: גרעזער — צו מערידין, שטרוי — צו גאל־שטיינער א.א.וו.

און אז דאס געשעפט האט פראספערירט, האט דאס פארפאלק ארויסגעלאזט פלוג־בלעטלעך, אין וועלכער זייער סחורה איז געריהמט געווארען ביז אונטער'ן הימעל.

אזא פלוגבלעטעל האט באקומען אויך דער סטאראסטע ד"ר מאסטאווסקי, וועלכער האט זיך פאראינטערעסירט מיט אט די „שאר־ירקות".

דאס דאקטוירים־פאאר איז צוגעצויגען גע־ ווארען צו פאראנטווארטליכקייט און זיי זענען דורכ'ן סטאראסטע־געריכט פארמשפט געווארען צו 100 זל. שטראף.

Dr. REICHER
פאלודניאווא 28, טעל. 201-93
ספעציאליסט
פאר מענער · שוועכע · בעהאנדלונג
סעקסועלע בעראטונגען פון פסיכא — אנאליז
רענטגען־באשטראלונגען ביי הויט־קראנקהייטן
נעמט אן פון 8—11 און פון 5—8 אווענד
זונטאג און יום־טוב פון 9—12 בייטאג

וויכטיגע ערקלערונג פון פרעמיער האָדזשאַ

בנוגע די יודען אין דער טשעכאָסלאָוואַקיי

די העבּרעאישע שולען וועלען ווערען איינגעגלידערט אין דעם מלוכה'שען שול־נעץ. — די טשעכאָסלאָוואַקישע רעגירונג וועט סובּסידירען די יודישע געזעלשאַפטליכע אינסטיטוציעס

פּראַג, 13 (יט"א טעלעגר.)

דער טשעכאָסלאָוואַקישער פרעמיער האָדזשאַ האָט היינט אויפגענומען די יודישע דעפּוטאַטען ד"ר אַנדזשעלאַ גאָלדשטיין און ד"ר קוגעל און האָט זיי אָפּגעגעבּען אַן ערקלערונג, וואָס ווערט אין די יודישע פּאָליטישע קרייזען באַצייכענט אַלס שריט פון גרעסטער פּאָליטישער באַדייטונג זייט דער אָנערקענונג פון דער יודישער נאַציאָנאַלער מינדערהייט אין דער קאָנסטיטוציע פון דער טשעכאָסלאָוואַקישער רעפּובּליק.

פרעמיער האָדזשאַ האָט אין זיין היינטיגער ערקלערונג, בעמליך, פעסטגעשטעלט, אַז די רעגירונגס־דעקלאַראַציע וועגען נאַציאָנאַלע מינדערהייטען, וואָס איז אָפּגעגעבּען געוואָרען דעם 18 פעבּרואַר ה. י. אין טשעכאָסלאָוואַקישען פּאַרלאַמענט, באַציהט זיך אויך אויף דער יודישער באַפעלקערונג. די רעגירונג האָט דעריבּער בדעה איינצוגלידערן דעם העבּרעאישען שול־וועזען אין דער מלוכה'שער שול־נעץ. די העבּרעאישע שולען וועלען אַזוי אַ־ום אויסגעהאַלטען ווערען דורך דער מלוכה.

די רעגירונג וועט שטיצען די טעטיגקייט אין דדער ריכטונג פון פּראָדוקטיוויזירען די יודישע יוגענד און וועט סובּסידירען די ענטשפּרעכענדע יודישע אינסטיטוציעס.

די רעגירונג וועט אויך באַריקזיכטיגען די פּאָסטולאַטען פון דער אָרטאָדאָקסיע בנוגע דעם צוואַנגס זונטאָג־רוהע און אַנדערע פראַגען.

„געסטאַפּאָ" צווינגט דייטשע יודען

פערקויפען זייערע אונטערנעהמונגען צו אַריער

ד"ר שאַכט זאָגט זיך אָפּ צו אינטערווענירען לטובת די באַדראָהטע יודען

בערלין, 13 (יט"אַ טעלעגראַפיש)

קיין בערלין זענען די טעג געקומען מעהרערע יודישע אינדוסטריעלער און געשעפטסלייט צו אינטערווענירען ביי ד"ר שאַכט געגען דער אומברחמנות'דיגער אַקציע, וואָס ווערט איצט געפיהרט מיט דער הילף פון דער געהיימער שטאַטס־פּאָליציי (געסטאַפּאָ). די אַקציע פון דער „געסטאַפּאָ" איז איינגעלייטעט געוואָרען גלייכצייטיג אין יענע קרייזען, וואו יודען שטעהען נאָך בראש פון גרויסע האַנדעלס־ און אינדוסטריע־אונטערנעהמונגען. אין וועלכע עס פיהלט זיך לעצטענס אַ באַדייטענדע אויפלעבּונג מחמת דער באַוואָפנונגס־פּאָליטיק פון דער רייכס־רעגירונג. באַזונדערס איז די „געסטאַפּאָ" טעטיג אין דער הינזיכט אין די קרייזען, וואו יודישע ווירטשאַפטלער לייטען פאַבּריקען פון טעקסטיל, לעדער, פעלען און אַנדערע פאַבּריקאַטען פון מלחמה־בעדאַרף. די אַקציע צו באַזייטיגען יודען פון די דאָזיגע ווירטשאַפטס־געביטען איז אָנגעהויבּען געוואָרען נאָך מיט אַ צייט צוריק דורך דעם דייטשען אַרבּייטס־פראָנט" און דער נאַצי־פּאַרטיי. היות זייער אַקציע האָט זיך נישט איינגעגעבּען, איז די „געסטאַפּאָ" בעאויפטראַגט געוואָרען מיט דער אויפגאַבּע צו צווינגען יודישע פירמען־אינהאַבּער צו פערקויפען זייערע אונטערנעמונגען אין אַרישע הענט.

די „געסטאַפּאָ" האָט זיך צום אויספיהרען די דאָזיגע אויפגאַבּע גענומען מיט אַן אויסגעפּרובּט מיטעל: מען רופט די יודישע פירמען־איינגענטימער אין מען איז זיי איינפאַך מתיה, דאָס אויבּ זיי וועלען זייערע אונטערנעמונגען נישט פאַרקויפען אַריער, וועט מען זיי אַרעסטירען און שטעלען אונטער דער אָנקלאַגע פון איבּערשרייטען די... דעוויזען־געזעצען, ווי באַקאַנט, זעהען פאַר די דעוויזען־פאַרברעכען פאַר אַזאַ חטא די האַרבּסטע שטראָפען ביז טויט־שטראָף. אַ ביישפּיל פון דער דאָזיגער שאַנטאַזש־טאַקטיק מצד דער „געסטאַפּאָ" איז געוועזען דער אַרעסט פון אַרנאָלד בערנשטיין, דעם דירעקטאָר פון אַ גרויסער שיפס־ליניע אין האַמבּורג און פאַרטרעטער פון „רעד סטאַר ליין" אין דייטשלאַנד.

די פאַרצווייפעלטע יודישע געשעפטסלייט און אינדוסטריעלער פון די פּראָווינץ־שטעדט זענען געקומען קיין בערלין אַפּעלירען צו ד"ר שאַכט, וועלכער האָט זיך נאָך מיט אַ צייט צוריק געהאַט אָפּט איינגעשטעלט פאַר די יודען אין דער ווירטשאַפט, ער זאָל לטובת זיי אינטערווענירען ביי די נאַצישע פּאַרטיי־אָרגאַנען. די יודישע געשעפטסלייט האָבּען זיך אָבּער דערוואוסט, אַז ד"ר שאַכט וועט מעהר לטובת זיי נישט אינטערווענירען.

בערלין, 13 (יט"א טעלעגר.)

אין דער פּרעסע אין דייטש־אויבּערשלעזיען האָט זיך באַוויזען אַן אַרטיקעל פון קרייז־קאָמיסאַר פון אויבּערשלעזיען, שטרייכשווערדט, וועלכער שרייבּט, אַז עס מוז אַלץ געטון ווערען, כדי אַרויסצושטויסען די יודען פון דער לעדער־און פעלען־אינדוסטריע, וועלכע געפינט זיך אין אַ גרויסער מאָס אין יודישען באַזיץ.

שטרייכשווערדט דערציילט, אַז איינע פון די גרעסטע לעדער־פירמעס אין ברעסלוי „גלאַגאָווסקי און מילער", וועלכע געפינט זיך אין יודישען באַזיץ. איז לעצטענס בעשטראָפט געוואָרען מיט 18 טויזענט מאַרק געלט־שטראַף און איז געשלאָסען געוואָרען אויף 2 חדשים, פאַרוואָס די שטראַף איז אַרויסגעלעגט געוואָרען, דערציילט נישט שטרייכשווערדט. לסוף פאָדערט ער אויף די דייטשע באַפעלקערונג נישט צו מאַכען קיין איינקויפען אין יודישע האַנדעלס־הייזער.

PRZY PRZEZIĘBIENIU, GRYPIE, KATARZE
proszek ze zn. fabr.
KOWALSKINA
dla dorosłych
AK

קאָנגרעס פון „אַנטיקאָמינטערן" אָרגאַניזירט בּערלין

פּאַריז, 13 (ספּ. טעל.)

„מאַטען" מעלדט פון בערלין, אַז דעם ערשטען מאַי וועט זיך דאָ אָנהויבּען דער קאָנגרעס פון „אַנטי קאָמינטערן", אין וועלכען עס וועלען אָנטייל נעמען פאָרשטייער פון איבּער 30 פעלקער.

ריבּענטראָפּ ביי מיניסטער אידען

בערלין, 13 (ספּ. טעל.)

דייטשע אינפאָרמאַציע ביוראָ טיילט מיט פון לאָנדאָן:

נאָך זיין צוריקקומען פון דייטשלאַנד האָט אַמבּאַסאַדאָר ריבּענטראָפּ היינט פאַרמיטאָג געהאַט אַ שמועס מיט מין. אידען, וועגען פראַגען וואָס אינטערעסירען ביידע מלוכות. ווייטערדיגע שמועסן וועלען פאָרקומען אין דער נאָנסטער צייט.

דעלעגאַציע פון קהלה־באַאמטע

אין רעגירונגס־קאָמיסאַריאַט

וואַרשאַ, 13 (טעלעפאָניש)

אַ דעלעגאַציע פון די קהלה־באַאמטע האָט היינט אינטערווענירט אין רעגירונגס־קאָמיסאַריאַט. עס האָט זיי אויפגענומען אַ הזכרער באַאמטער מיט וועלכען זיי האָבּען אַרומגערעדט די פראַגען פון קינדיגונג, אַנטשעדיגונג, פּענסיעס א. א. וו.

לאָנדאָנער הילפס־פאַרבּאַנד אַסיגנירט 30.000 זל.

אויף מצות פאַר נויטליידענדע יודען אין פּוילען

לאָנדאָן, 13 (יט"א טעלעגר.)

אין רעזולטאַט פונ'ם אויפרוף, וואָס דער פּרעזידענט פונ'ם לאָנדאָנער הילפס־פאַרבּאַנד, הרב רבּולל ד"ר הערץ, האָט אַרויסגעלאָזט צו העלפען מיט מעות־חטים די נויטליידענדע יודען אין פּוילען אין שוין איינגעפלאָסען די ערשטע שפּענדונג.

דער לאָנדאָנער הילפס – פאַרבּאַנד האָט אַסיגנירט אַ סומע פון 30 טויזענט זל., פון וועלכע 25 טויזענט וועלען פאַרטיילט ווערען דורך אַ ספּעציעלען קאָמיטעט, וואָס איז לויט אויפטראַג פונ'ם לאָנדאָנער הילפס־פאַרבּאַנד געשאַפען געוואָרען אין וואַרשאַ.

דער קאָמיטעט באַשטייט פון די פאָלגענדע פּערזאָנען: סענאַטאָר פּראָף. ד"ר מ. שאָר, הרב שלמה דוד כהנא, הרב יצחק ניסענבּוים, ה' רפאל שערעשעווסקי, סענאַטאָר י. טראָקענהיים, דעפּוטאַט ד"ר י. גאָטליב, ה' שטשעראַנסקי, ה' שעינבּרון, ה' יצחק־מאיר לעווין און אַרוו. מ. מאַוו.

די לאָנדאָנער הילפּס – פאַרבּאַנד האָט אויך אַרויסגעשיקט אַ גרעסערע צאָהל פּסח' יגע שפּייז־פּעקלעך פאַר די נויט־באַדערפטיגע רבנים אין רוסלאַנד.

זיצונג וועגען די פאַרטיילונג פון די געלדער פון אַמעריקאַ

פאַר די פּוילישע יודען

וואַרשאַ, 13 (טעלעפאָניש)

היינט איז פאָרגעקומען אַ זיצונג אונטערן פּאָרזיץ פון גאוו. סענאַטאָר רפאל שערעשעווסקי וועגען פאַרטיילען דאָס געלד, וואָס איז געזאַמעלט געוואָרען דורכ'ן פאַרבּאַנד פון די פּוילישע יודען אין אַמעריקאַ פאַר די יודען אין פּוילען. גענויער רעזולטאַט ווי אַזוי די פאַרטיילונג וועט פאָרקומען איז נאָך נישט באַוואוסט.

„דער א"י־מאַנדאַט איז נישט פערפליכטענד פאַר די א"י־געריכטען"

אונגעוועהנליכע אורטייל־בעגרינדונג פון אַפּעלאַציע־געריכט אין ירושלים

ירושלים, (יט"א) דאָס אַפּעלאַציאָנס־געריכט האָט היינט אַרויסגעגעבּען אַ אורטייל־מאָטיווירונג, וואָס איז גאַנץ אומגעוועהנליך אין איהר אַרגומענטאַציע און איז עלול צו האָבּען פּאָליטישע קאָנסעקווענצען, אויבּ די דאָזיגע מאָטיווירונג זאָל בּלייבּען בעשטיין אַלס פּרינציפּ פון געריכטס־וועזען אין א"י.

לויט דער דאָזינער מאָטיווירונג איז דאָס געריכט אין א"י זיך נישט מחייב צו רעכענען מיט דעם א"י־מאַנדאַט און זיינע באַשטימונגען.

פאַרן געריכט איז געשטאַנען אַן אַראַבּער פון מוזולמענישען גלויבּען, וועלכער איז אָנגעקלאָגט געוואָרען אויפ'ן יסוד פון אַן אַלט געזעץ פון אָטאָמאַנישען קאָדעקס פאַר עובר זיין אויף אַ רעליגיעז־מאָהאַמעדאַנישער פאָרשריפט. אין דער ערשטער אינסטאַנץ איז דער אַראַבּער אָנערקענט געוואָרען שולדיג און האָט אַפּעלירט צום אַפּעלאַציאָנס־געריכט.

היינט איז דער פּראָצעס באַטראַכט געוואָרען אין אַפּעלאַציאָנס־אינסטאַנץ, און דאָס געריכט האָט פּרינציפּיעל מסכים געווען מיט'ן אורטייל פון דער ערשטער אינסטאַנץ.

היות דער אָנגעקלאָגטער האָט זיך פאַררופען אויפ'ן א"י־מאַנדאַט, וואָס גאַראַנטירט רעליגיעזע פרייהייט אַלע איינוואוינער פון לאַנד אָן אונטערשיד פון גלויבּען, האָט דאָס אַפּעלאַציאָנס־געריכט אין דער אורטייל־מאָטיווירונג אַרויסגעגעבּען די ענטשיידונג, אַז דאָס א"י־געריכט איז נישט פאַרפליכטעט צו רעכענען זיך מיט די באַשטימונגען פון מאַנדאַט.

דער א"י־מאַנדאַט – ווערט אין דער אַנטשיידונג געזאָגט–איז בלויז אַן אינטערנאַציאָנאַלער אָבּמאַך, וואָס באַציהט זיך אויף די שטאַטען, וועלכע האָבּען איהם אונטערגעשריבּען, זיינע פאַרפליכטונגען זענען אָבּער נישט פאַרפליכטענד פאַר די א"י־געריכטען, וועלכע מוזען זיך רעכענען בלויז מיט די גילטיגע געזעצען פון לאַנד און קעניגליכע פאַראָרדנונגען (אָרדער אָוו קאָונסיל).

דער בודזשעט פון תל־אביב —

קרוב א האלב מיליאן פונט

תל־אביב, 13. (יט"א טעלעג.) אויף דער זיצונג פון דער תל־אביבער שטאָט־פערוואַלטונג האָט דער בירגערמייסטער י. רוקח מיטגעטיילט, אַז דער בודזשעט פון תל־אביב אויף 1937 איז פּרעלימינירט אין דער הויך פון 488,648 פונט אויף דער זייט פון הוצאות און 455,000 פונט–הכנסות. דער בודזשעט־דעפיציט זאָל אַלזאָ אויסמאַכען אַרום 30 טויזענד פונט. אַזאַ דעפיציט איז אָבּער געווען אויך אין די פערגאַנגענע יאָהרען, און טראָץ דעם פּאָליטישען קריזיס וועט ער אין 1937 נישט זיין גרעסער. רוקח האָט אויך מיטגעטיילט, אַז אין 1936 האָט די תל־אביבער מוניציפּאַליטעט פאַרקלענערט איהר הובות־לאַסט מיט 50 טויזענד פונט.

הערבּערט סעמיועל, ווינסטאָן טשערטשיל און לאָרד ווינטערטאָן

אויסגעהערט געוואָרען דורך דער קעניגליכער קאָמיסיע

לאָנדאָן, 13 (יט"א טעלעגר.)

דאָס קאָלאָניען־מיניסטעריום האָט פערעפענטליכט אַ קאָמוניקאַט, אין וועלכען עס ווערט מיטגעטיילט, אַז די קעניגליכע קאָמיסיע האָט אויף אַ געשלאָסענער זיצונג אויסגעהערט דעם גאוו. הויך־קאָמיסאַר פון ארץ־ישראל הערבּערט סעמיועל, דער גאוו. מיניסטער ווינסטאָן טשערטשיל און לאָרד ווינטערטאָן.

אויספלוג קיין וויען
אויף די ווינער ירידים פון 9־טען ביז'ן 16־טען מערץ 135 זל.
אויספלוג קיין פּראַג
אויף די פּראַגער ירידים פון 7־טען ביז'ן 13־טען מערץ – 100 זל.
איינשרייבּונגען און אינפאָרמאַציעס:
Wagons Lits Cook
PIOTRKOWSKA 68, tel. 170-70.

Dr. med.
HALTRECHT
ספּעציעל־אַרצט פאַר הויט.־געשלעכטס קראַנקהייטען און מענער־שוואַכע
האָט זיך איבּערגעצויגען פון פּעטריקאָווער 10 אויף
161 פּיעטריקאָווער 161
טעל. 245-21.
נעהמט אָן פון 8 ביז 2 בייטאָג און פון 7 ביז 9 אָוו.
זונטאָג און חגאות פון 9 ביז 1 בייטאָג.
פאַר אונבעמיטעלטע לעטשניצע־פּרייזען

Dr. med. Trepman
ספּעציאַליסט פאַר טריפּער, סיפיליס און הויט־קראַנקהייטען,
בעהאַנדלונג פון מענער־שוואַכע
אויך אַלע אַרט אַנאַליזען.
זאַוואַדזקאַ 6, טעל. 234-12
נעמט אָן פון 8–11 נאָכמ. און פון 6–9 אָוונד

Każdy, kto ma pracę
i zarabia,
powinien pomóc
bezrobotnym.
Konto PKO Nr. 70.200
Pomoc Zimowa

KONSUM
PRZY „WIDZEWSKIEJ MANUFAKTURZE" S.A.

די יום-טובים קומען אָן! בעזוך אונז
די העכסטע קוואַליטעט פון סחורה פאַר'ן נידריגסטע פרייז.

און דו וועסט דיך איבערצייגן אַז אונזערע דעוויז איז

ראָקיטשינער 54. צוזאַמען מיט מאָראָטוויע 16,10 מיר שיקן איבער פעסט-בעקלעך קיין סאָוויעט-רוסלאַנד אויפן גרונד פון אַ ספּעציעלן אָפּמאַך מיט דער פאַרשטעהערשאַפט פון ז.ס.ס.ר. אינפאָרמאַציעס אויפן אָרט

קלאַנג-קינאָ
CAPITOL
זאַוואַדזקאַ 16

גיט די שענסטע פילמען! [ ] היינט און פאלג. טעג! [ ] פּרעכטיגער פילם-ווערק, רעזשי W. S. VAN DYKE'A
„SAN FRANCISCO"
דער עמאָציאָנעלסטער עראָטישער קאָנפליקט אין פלאַמענדען פילם-ראָמאַנס. אין די הויפט-ראָלען:
CLARK GABLE
Jeanette Mac Donald
אויסערן פּראָגראַם: וואָכן-זשורנאַל און פּ.א.ט.-כראָניק. — אונזער לאָזונג: די בעסטע פילמען, די נידריגסטע פרייזן. — פרייזן אויף אַלע סעאַנסן פון 54 גר.
אין די נאָהנסטע טעג וועלן זיך בעווייזן אויף אונזער עקראַן צוויי נייע שלאַגערס: I. „Ostatni Mohikanin", II. „Ucieczka Tarzana"

אַלטע ספרים
קויפט און צאָהלט די בעסטע פרייזן אין ספרים-סקלאַד
34 פילסודסקי 34
פּראָנט-געוועלב ווי אויך איינגאַנג דורכ'ן טויער.

Dr. med.
M. TAUBENHAUS
ספּעציאַליסט
פאַר אקושעריע און פרויען קראַנקהייטן
אָפּעראַציעס בעגען שוואַנגערשאַפט
זגיערסקע 11, טעלעפאָן 09-...
נעמט אָן פון 8—9 פריה און פון 4—8

וויכטיג נייעס
פאַר לאַנג-געקליידעטע בעפעלקערונג!
איהר דאַרפט שוין נישט טראָגען קיין סטאַנדרייט-מלבושים דען איך דער געוועזענער געשעפטס-אָנפיהרער פון דער בעהאַוסטער פירמע ח. מענדראָווסקי האָב צוליב זיין אַפרייזע נאָך ארץ-ישראל ערעפנט אַ געשעפט פון
יודישע לאַנגע מלבושים
מיט גוטע בעסטעלטע אַרבייט און גאַראַנטירטע צופריעדנהייט אויך פאַר נישט טייערע פרייזן ווי סטאַנדרייטער איך בעזיץ שטענדיג אויף לאַגער אַלערליי יודישע מלבושים אויך גאַנצע אויסשטייער פאַר חתנים, — אויף סטילאָנג העדש אויסגעפּערטיגט און פערלויף פון 24 שעה. בעדענקט די אדרעס
א. וואָרטמאַנסקי און י. זיסהאָלץ
פּולנאָצנאַ 5 אין הויף. [ ] סאָלידע בעדינונג
הילכונג פאַר עלעגאַנט געקליידעטע! אין מיין געשעפט ווערט אויסגעפּערטיגט מלבושים לויט די נייעסטע פאַסאָנען.

קליינע אַנאָנסן
1 זלאָטי אַנאָנסן ביז 15 ווערטער 1 זלאָטי

לעזט דאָס „נייע פאָלקסבלאַט".

Perfumerja ZGIERSKA 4 „MODERNE"
tel. 263-39
עמפעהלט אַ גרויסן אויסוואַהל פון פּערפומעריע-וואַרען פון אַלע אינלענדישע און אויסלענדישע פירמעס צו זעהר נידריגע פרייזן. ביי אַ גרעסערן איינקויף-ספּעציעלע ראַבאַטן.

פערשידענעס

אַ מאָדערן שלאָפצימער, אַ קרעדענס, רונדער טיש, שטיהלען, אַ ראַדיאָ-טישעל. צו פערקויפן. שענקעוויטשאַ 21 וו. 21.

עס ווערט געזוכט איין שותף אין איינגעפיהרט געשעפט מען דאַרף געלט ביז 1000 זל. קאָן פאַרדינען חדשלעכנטליך ביז 25 זל. זיך צו ווענדן פּיעטריקאָווער 59 וו. 26.

MOTORY
elektr.
OKAZYJNE używane i nowe po cenach najniższych Przełączniki gwiazda trójkąt i rozruszniki własnego wyrobu
WARSZTATY REPERACYJNE,
przewijanie maszyn. Instalacje elektr.
Reklamy neonowe.
Inż. J. Reicher i S-ka, Łódź
Południowa 28, tel. 21-000.

ענטשולדיגונג. איך ענטשולדיג זיך פאַר דער פערוואַלטונג פון דאַמען-מאַגאַזין שניידער-פּעראַין, 11 ליסטאָפּאַד 7, פאַר מיין נישט-טאַקטישער האַנדלונג און פערזיכער, אַז מעהר וועט עס נישט פאַרקומען. ר. שראַנק.

געלעגנהייטליך וויל איך פערקויפן אַנ'אַרזשעכאָווע קרעדענס, רונדען טיש, 5 בענקלעך און אַ טעפּעך, געבעט מיט לעדער אין גוטען צושטאַנד. זאַוואַדזקאַ 18 וו. 51. לינקע אָפיצינע 2-טער איינגאַנג

צי ווייסט פיהר, אַז די איינציגע קוועלע צו קויפען אָדער צו פאַסאָנירן דאַמסקע און מענסקע היטען איז נור ביי מ. פערדער, זגערזשער 20 אָדער לוטאָמיערסקאַ 2.

אַ ווייס בעט פאַסט נייע מיט דאָפּעל-מאַטראַץ און 2 ניקעל-סאַמאָווארן אַלעס אין גוטען צושטאַנד ביליג צו פערקויפן. צו ערפאַהרען מאַניסטער אַצקאַ 5 וו. 8.

וויכטיג פאַר לעכער-ווייער! 1 פערקויפן ביליג אַ מאָטאָראָווע לעכער-מאַשין אין גוטען צושטאַנד, סעסטרודמיעסיסקאַ 29.

לעכער און גוואַלדריסען פון דאַמען און הערן = גאַרטראַבען ווערט קינסטליך פאַרשטאָפּט נישט צו דערקענען צו זעהר ביליגע פרייזן פון בערלינער פאַכמענער, אָרגאַנעק 11 ליסטאָפּאַד 29

פרייזע פאָסטענס

אַ קוואַליפיצירטע פאַרקויפערין אָדער פאַרקויפער ווערט געזוכט פון זאָפאָרט ביי „שויאָט מאָדי" גלובנאַ 1.

נויטיג אַ נייהערין וואָס האָט געאַרבייט ביי אויבערוועש קאָלינסקי פּיעטריקאָווער 85.

ס'ווערט געזוכט אַן אַבערלאָק ניי-הערין צו זימען זאַקען פּילסודסקיעגאָ 22 וו. 35 רעכטע אָפיצינע 2-טען שט.

ס'ווערט געזוכט אַ קוואַליפיצירטע אַרבייטער(ין) צו אַ נאָדעל-מאַשין ווי אויך צו אַן אָבערלאָק. צו ווענדן זיך ביי פייערשטיין, פּולנאָצנאַ 6.

ראַקאַלען

צו פערדינגען אַ לעצט צימער, פּלאַץ וואָלנאָשטשי 11, וואוינונג 35.

אַ לעצט צימער מיט 2 פענסטער פאַר 2 יונגעלייט אָדער פאַר אַ יונג פּאָרפאָלק אָפּצוגעבען. קילינסקיעגאָ 36, וו. 14a.

צו פאַרדינגעז אַ אָרט צו שלאָפען סאָליד אויך באַקוועהם פאַר 1 אָדער 2 פערזאָן, פּאָלודניאָוואַ 11, קרישטאַל.

אַן אָרט צו שלאָפען פאַר אַ יונגענמאַן אין אַ בעקוועהם צימער, צו ערפאַהרען פּאָלודניאָוואַ 31, וו. 16.

אַ שטוב מיט אַ קוך צו פאַרדינגען מיט נייע מעבעל, 1 שטאָק, זעהר ביליג דירה-געלד, זשירדאָווסקאַ 10 ביים ווירט.

Adwokatowi 2 pokoje biurowe kompletnie urządzone do odnajęcia na godziny po południowe tel. 212-11.

צו פערמיטען 3 צימער און קוך מיט באַקוועמליכקייטען, הויכפּאַרטער, אויף אַ וואוינונג צוזאַמען אויף אַ געשעפטס-לאָקאַל, צו ערפאַהרען ביים ווירט, זאַוואַדזקאַ 16a.

פאַבריקס לאָקאַלען 2 זייטען ליכט צענטראַל בעהייצונג מיט פערטיגע טראַנסמיסיעס צו פערמיטען טעל. 193-74.

אָפּצוגעבען אַנ'איינגעפיהרטע בודקע פון פּאַפּיראָסען. אָפּפרעגן פאַר „קיאָסק" אין אַדמיניסטר. פון דער צייטונג.

פּערפום- און טעלע. ספּעציעלן, קאַסמעטיק-סקלאַדן און פּערפומעריעס.
Fabr. Chem. Kosm.
„Pharmachemja", Bydgoszcz.

ZAWIADOMIENIE
Niniejszym zawiadamiamy naszych P. T. ODBIORCÓW, że reprezentację i skład fabryczny naszej FIRMY na ŁÓDŹ powierzyliśmy.
p. Stanisławowi Rożyckiemu
Łódź, Piotrkowska 111, tel. 129-29 i 187-87
Z poważaniem
Fabryka biszkoptów i pierników
KAZIMIERZ MYSTKOWSKI
KALISZ

ד"ר מעד.
דניאל כהן
אינערליכע קראַנקהייטען
און נערוועז
זגיערסקאַ 24, טעל. 228-08
נעמט אָן פון 4 ביז 8 אָוונט.

Dr. med. Gyula Krausz
אויגען = פון
לעטשניצע
פּיעטריק. 86, 2. שט. טעל. 204-74
עמפּפאַנג-שטונדען פון 12 ביז 2 און פון 17—19.
מיט שטענדיגע בעטען בעשטראַהלונגען און קאָסמעטישע אָפּעראַציעס.

Dr. med. J. PIK
נערווען - קראַנקהייטען, נעראַוראַזען ספּעציעלע שוועכע
פּריוואַט:
אַל. קאָשטשושקי 27,
טעל. 175-50.
נעמט אָן פון 5— 7½ אָוונט.
פאַר אונפערמעגליכע- לעטשניצע-פרייזן.

לעטשניצע
פאַר ווענעריש-קראַנקע
פון דאָקטוירים-ספּעציאַליסטען
לאָדז. זאַוואַדזקאַ 1, טעל. 205-38.
טעטיג פון 8 פריה ביז 9 אָוונט.
וועגעריש-קראַנקע. מענער-שוועכע און הויט-קראַנקהייטען
ענטליזען פון בלוט און אורין
די פערהיטונגס-סטאַציע
איז טעטיג אַ גאַנצען מעת-לעת
פאַר פרויען אַ ספּעציעלער וואַרטע-זאַל.
אַ בעראַטונג 3 זל.

Dr. med. I. SER
choroby wewnętrzne
האָט זיך איבערגעצויגען אויף
Al. I-go Maja 3, tel. 174-41.
נעהמט אָן פון 4—6 נאָכמ.

Dr. med.
G. GERSZTAJN
ספּעצ. פאַר אויגען-קראַנקהייטען
צוריקגעקעהרט
Traugutta 12, tel. 175-10
נעמט אָן פון 11—2 און פון 5—8.30

Centralna Poradnia Wenerologiczna
ווענערישע, הויט און מענער-שוועכע.
ספּעציעל קאָסמעטישער קאַבינעט
טעטיג פון 8 פריה ביז 9 אין אָוונד.
פרויען נעמט אָן אַ פרוי-דאָקטאָר.
Piotrkowska 88
tel. 143-63.
וויזיט 3 זל.

ד"ר העללער
ספּעצ. פאַר הויט און ווענערישע קראַנקהייטען און מענער - שוועכע
8 טראַאוגוטאַ 8, טעל. 179-89
נעמט אָן פון 8—11 און פון 4—8 אָוונט
זונטאָג פון 10—2 מיטאָג.
פאַר פרויען – אַ ספּעציעלער וואַרטע-זאַל
פאַר אונבעמיטעלטע לעטשניצע-פרייזן

Dr. med.
JÓZEF FINKIEL
אינערליכע קראַנקהייטען
(ספּעציאַליסט פאַר הארץ און לונגען-קראַנקהייטען)
האָט זיך איבערגעצויגען אויף
זאַוואַדזקאַ 6, וו. 8,
טעל. 200.90.
נעהמט אָן פון 6 ביז 8 אָוונד.

Lek.-Dentysta
Jakób Karmazyn
2 פּאָלודניאָווא 2
טעל. 114-36.
נעמט אָן פון 9—1 און פון 4—7 נאָכמיטאָג

Dr. med.
Z. DATYNER
אורלאָג
ספּעצ. פאַר נירען בלאָז און אורין-טראַקט
ZACHODNIA 59a, tel. 148-95

Dr. med.
Markowiczowa
choroby skórne i weneryczne
MONIUSZKI 2, tel. 166-65.
Godz. przyjęć 8—1, 3—7 po poł.

אַנאָנסען - פרייז:
וואָכן טעקסט — 18 גר. פרייטאָג און ערב יו"ט — 24 גר.
שבן טעקסט — 12 גר. פרייטאָג און ערב יו"ט — 18 גר.
פאַר אַ מילימעטער-שורה אין דער זייט 10 שפּאַלטען.

אין טעקסט — 40 ר. פרייטאָג און ערב יו"ט — 60 גר. פאַר אַ מילימעטער-שורה. אין דער זייט 4 שפּאַלטען. נעקראָלאָגען: 20 גראָשען אַ מילימעטער שורה (אין דער זייט 10 שפּאַלטען). קליינע אַנאָנסען ביז 15 ווערטער 1 זל., יעדעס ווייטערדיגע וואָרט — 10 גראָשען. אויסער דער שטאָט 50 פּראָצ. טייערער. אויסלאַנד 100 פּראָצ. טייערער. מעלדונגען — 10 גר. אַ וואָרט.

אַבאָנאַמענט
אין לאָדז — 4 זלאָטעס אַ חודש
אויף דער פּראָווינץ — 5 זל. אַ חודש; אין אויסלאַנד —
7 זלאָטעס אַ חודש; אמעריקאַ — 2 דאָלאַר אַ חודש.

מעהלערען הערלבע עמערען נישט פּרינציפּיעל דעם פּיאַ. האַלט פון דער אנאָנס בערעכטיגען נישט צום איבערדרוקען די אנאָנס אָדער צוריקצוצאָהלען פאַר דעם אנאָנס. פאַר'ן אינהאַלט און טערמין פון די אַנאָנסען איז דער פערלאַג נישט פעראַנטוואָרטליך. די אדמיניסטראַציע איז אָפען ביימאָג און בייגאַכט אָהן איבעררייס

Za wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odp. udz. Ch. J. Brzustowski i P. Wajntraub. Redaktor odpowiedzialny: Chanon Kaufman
Czcionkami i druk rotac. „Najer Folksblat". Piotrkowska 2[illegible]